

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Kωνσταντίνος

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΕΣΒ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1948

Π.Ν. ΚΕΝΤΡΟΝ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ
(ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)

ΑΡΙΘ. ΕΙΣ: 460/74
ΤΑΞ: Σ.Β

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

1. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (Γεν. 1 Ε.)

(1)

α) Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου. — "Ολα, ὅσα βλέπομεν εἰς τὸν κόσμον, τὰ ἐδημιούργησεν ὁ Θεός εἰς ἔξη ἡμέρας.

"Ο Θεός εἶπεν: "Ἄς γίνη φῶς! Καὶ ἔγινε φῶς.

Καὶ ἔχωρισε τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκότος καὶ ὠνόμασε τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος τὸ ώνόμασε νύκτα. "Ετοι ἐτελείωσεν ἡ πρώτη ἡμέρα.

"Ἐπειτα ὁ Θεός εἶπε: Νὰ χωρισθοῦν τὰ νερά.

Καὶ ἔχωρισεν ὁ Θεός τὰ νερά, ποὺ εύρισκονται εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὰ νερά, ποὺ εύρισκονται εἰς τὸν οὐρανόν. "Ετοι ἐτελείωσεν ἡ δευτέρα ἡμέρα.

"Ἐπειτα ὁ Θεός εἶπε: Τὰ νερά, ποὺ εύρισκονται κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν, νὰ μαζευθοῦν εἰς ἔνα μέρος καὶ νὰ φανῇ ἡ ξηρά.

"Ετοι ἔγινεν ἡ ξηρά καὶ ἡ θάλασσα. "Υστερα εἶπεν: 'Ἡ γῆ νὰ βγάλῃ χλόην καὶ δένδρα.

"Ἐγινε καὶ αὐτὸ καὶ ἔτοι ἐτελείωσεν ἡ τρίτη ἡμέρα.

"Ἐπειτα ὁ Θεός εἶπε: Νὰ ύπάρχουν ἄστρα εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ χώριζουν τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν ἡμέραν.

Καὶ ἔκαμεν ὁ Θεός τὰ ἄστρα τὰ μεγάλα, τὸν ἥλιον νὰ φωτίζῃ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν σελήνην νὰ φωτίζῃ τὴν νύκτα. "Ἐκαμε δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐτοποθέτησεν εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ λάμπουν τὴν νύκτα. "Ετοι ἐτελείωσεν ἡ τετράρτη ἡμέρα.

"Ἐπειτα ὁ Θεός εἶπεν: 'Ἡ γῆ νὰ βγάλῃ ζῶα καὶ πτηνά.

Ἐδημιούργησε καὶ τὰ θαλάσσια ζῶα.

17.939

"Υστερα εύλογησε τὰ ζῶα καὶ εἶπε: Νὰ μεγαλώνετε καὶ νὰ πολλαπλασιάζεσθε." Ετοι ἐτελείωσεν ἡ πέμπτη ἡμέρα.

β) Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου. — Ἐφοῦ δὲ Θεός ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, ὑστερα ἔπλασε καὶ τὸν ἄνθρωπον.

Εἶπεν: "Ἄς κάμωμεν τὸν ἄνθρωπον νὰ εἶναι κύριος εἰς τὰ φάρια τῆς θαλάσσης, εἰς τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰ ζῶα, εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐρπετά, ποὺ σύρονται ἐπάνω εἰς τὴν γῆν.

Καὶ ἔπλασε τὸν Ἀδάμ ἀπὸ χῶμα καὶ τὴν Εὔαν ἀπὸ τὴν πλευράν τοῦ Ἀδάμ· εἶπε δὲ εἰς αὐτούς:

Σᾶς ἐδωσα τὰ φυτά, διὰ νὰ εἶναι τροφὴ ἴδική σας καὶ τῶν ζώων.

Ἐτίδεν δὲ Θεός ὅλα μαζί, ὅσα ἐδημιούργησεν· ἥσαν πάρα πολὺ ωραῖα. "Ετοι ἐτελείωσεν ἡ ἐκτη ἡμέρα.

'Ο Θεός ηύλογησε τὴν ἐβδόμην ἡμέραν καὶ ἀνεπαύθη, ὠνόμασε δὲ αὐτὴν Σάββατον, ποὺ σημαίνει ἀνάπταυσιν.

2. Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ (Γεν. 2,8 ΕΠ.)

21 'Ο Θεός ἐφύτευσε τὸν Παράδεισον εἰς ἔνα μέρος, ποὺ τὸ ἐλεγαν Ἐδέμ. Μέσα εἰς αὐτὸν ἔβαλε τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ἔπλασε, διὰ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ τὸν φυλάττῃ.

Εἶπεν εἰς τὸν Ἀδάμ:

'Απὸ τὰ δένδρα, ποὺ εἶναι εἰς τὸν Παράδεισον, θὰ τρώγετε καρπούς· ἀπὸ τὸ δένδρον ὅμως τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ δὲν θὰ φάγετε, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνετε.

'Ο Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα ἐφύλατταν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔζουσαν εύτυχισμένοι εἰς τὸν Παράδεισον. Ἄλλα δὲ ὅφις ἐξήλευσεν αὐτούς καὶ εἶπεν εἰς τὴν Εὔαν:

Δὲν θὰ ἀποθάνετε, ἐάν φάγετε ἀπὸ τὸ δένδρον, ποὺ σᾶς ἀπηγόρευσεν ὁ Θεός, ἀλλὰ θὰ γίνετε καὶ σεῖς θεοί.

Ἐτίδε τότε ἡ Εὔα, δτὶ δὲ καρπὸς τοῦ ἀπηγορευμένου δένδρου ἥτο ωραῖος· ἐπήρεν, ἔφαγεν, ἔδωσεν εἰς τὸν Ἀδάμ καὶ ἔφαγε καὶ αὐτός.

Τότε ἥκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ποὺ περιπατοῦσεν εἰς τὸν Παράδεισον κατὰ τὸ δειλινὸν νὰ λέγῃ:

'Αδάμ, ποὺ εἶσαι;

‘Ο Ἀδάμ ἀπήντησε :

Κύριε, ἥκουσα τὴν φωνὴν σου καὶ ἐφοβήθηκα.

‘Ο Θεός εἶπε :

Μήπως ἔφαγες ἀπὸ τὸ δένδρον, ποὺ σοῦ ἀπηγόρευσα νὰ φάγῃς ;

‘Ο Ἀδάμ ἀπήντησεν :

‘Η Εὕα μοι ἔδωσεν ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ ἔφαγα.

Κατόπιν δὲ Θεός εἶπεν εἰς τὴν Εὔαν :

Διατί τὸ ἔκαμες αὐτό ;

Καὶ αὐτὴ ἀπήντησεν :

‘Ο ὄφις μὲν ἐγέλασε καὶ ἔφαγα.

Κατηράσθη τότε δὲ Θεός τὸν ὄφιν καὶ εἶπεν εἰς τὴν γυναίκα :

Θὰ αὖξανω τὰς λύπας σου.

‘Επειτα εἶπεν εἰς τὸν Ἀδάμ :

‘Ἐπειδὴ ἥκουσες τὴν γυναίκα σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, νὰ εἶναι κατηραμένη ἡ γῆ ἐξ αἰτίας σου. Μὲ κόπον νὰ εύρισκης τὴν τροφήν σου καὶ μὲ τὸν ἴδρωτα τοῦ προσώπου σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου, ἵνα δὲ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν καὶ γίνης χῶμα, ἀπὸ τὸ ὄπιον σὲ ἔπλασα.

Καὶ ὁ Θεός ἐδιωξε τοὺς πρωτοπλάστους ἀπὸ τὸν Παράδεισον.

(3) Ο ΚΑΪΝ ΚΑΙ Ο ΑΒΕΛ (Γεν. 4)

‘Αφοῦ δὲ ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὕα ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἀπέκτησαν δύο παιδιά, τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἀβελ.

‘Ο Κάιν ἐδούλευεν εἰς τὰ χωράφια ὁ Ἀβελ ἐφύλαττε τὰ πρόβατα.

Κάποτε ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἀβελ προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ο Κάιν προσέφερε θυσίαν καρπούς ἀπὸ τὰ χωράφια του ὁ Ἀβελ προσέφερεν ἀπὸ τὰ πρωτογένητα πρόβατά του.

‘Ο Θεός, ποὺ δέχεται τὴν προσευχὴν τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ἐδέχθη τὴν θυσίαν τοῦ Ἀβελ, ἐπειδὴ ὁ Ἀβελ ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του. Τοῦ Κάιν δμως τὴν θυσίαν δὲν τὴν ἐδέχθη, ἐπειδὴ ὁ Κάιν δὲν ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του.

‘Ο Κάιν ἐθύμωσεν, ἐπειδὴ δὲ Θεός δὲν ἐδέχθη τὴν θυσίαν του καὶ ἐφόνευσε τὸν Ἀβελ.

Παρουσιάσθη τότε ὁ Θεός καὶ τοῦ εἶπε :

Κάιν, Κάιν, ποὺ εἶναι ὁ ἀδελφός σου ;

‘Ο Κάιν, ἀπήντησε :

Δὲν γνωρίζω, ποῦ εἶναι.

‘Ο Θεός εἶπε :

Κάιν, τί ἔκαμες ; Τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου φωνάζει ἀπὸ τὴν γῆν ἔως ἐμέ. Νὰ εἰσαι κατηραμένος. Ἡ γῆ νὰ μὴ σοῦ δίδῃ καρπούς. Νὰ περιπλανᾶσαι ἐξόριστος εἰς ὅλην τὴν γῆν.

“Εφυγεν ὁ Κάιν κατηραμένος καὶ ἦλθε πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἑδέμ.

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ (Γεν. 6 Ε.)

‘Ο Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἀβελ ἀ-πέκτησαν καὶ ἄλλα παιδιά. Ἀπὸ αὐτὰ ἐγεννήθησαν ἄλλα καὶ ἔτσι μὲ τὸν καιρὸν ἐγεννήθησαν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Εἶδεν ὅμως ὁ Θεός, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν εἶχαν γίνει πολὺ κακοὶ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ.

Δίκαιος καὶ εύσεβής ἦτο μόνον ὁ Νῶε.

Εἶπεν λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός :

Νὰ κάμης μίαν κιβωτὸν καὶ νὰ εἰσέλθῃς εἰς αὐτὴν σὺ καὶ τὰ παιδιά σου καὶ ἡ γυναίκα σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παιδιῶν σου, νὰ βάλῃς δὲ μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν ἀπὸ κάθε εἶδος ζώου ἔνα ζευγάρι.

‘Ο Νῶε ἔκαμεν αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶπεν ὁ Θεός καὶ ἐμπήκε μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν αὐτὸς καὶ τὰ παιδιά του Σήμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ καὶ ἡ γυναίκα του καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παιδιῶν του καὶ ἔβαλεν ἀπὸ κάθε εἶδος ζώου ἔνα ζευγάρι.

“Υστερα ἥρχισε νὰ βρέχῃ ἀδιάκοπα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

Τὰ νερά τότε ύψωθησαν καὶ ἐπνίγησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα, ποὺ ἥσαν ἔξω ἀπὸ τὴν κιβωτόν.

‘Αφοῦ ἡ βροχὴ ἔπαυσε, τὰ νερά ἐτραβήχθησαν καὶ ἡ κιβωτὸς ἐκάθισεν εἰς ἔνα ὅρος τῆς Ἀρμενίας πολὺ ὑψηλόν, τὸ Ἀραράτ. Ἡ γῆ ἐστέγνωσε καὶ ὁ Νῶε ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν κιβωτὸν μὲ τὴν οἰκογένειάν του, ἔβγαλε δὲ καὶ τὰ ζῷα, ποὺ εἶχε βάλει εἰς αὐτὴν καὶ ἔκτισε θυσιαστήριον, διπού προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

‘Ο Θεός ἐδέχθη τὴν θυσίαν καὶ εἶπεν, ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θά καταστρέψῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα μὲ κατακλυσμόν.

5. Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ. Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ (Γεν. 10 Ε.)

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἥλθον εἰς μίαν πεδιάδα τῆς Βαβυλωνίας, ὅπου ἐγκατεστάθησαν. “Ολοὶ ὡμιλοῦσαν τὴν ἰδίαν γλώσσαν.

Σιγά - σιγά ὅμως ἄφησαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔγιναν ὑπερήφανοι. Ἀπεφάσισαν λοιπόν νὰ κτίσουν μίαν πόλιν καὶ ἔνα πύργον, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφὴ νὰ φθάνῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

“Ἡρχισαν νὰ ἐργάζωνται, ἀλλὰ δὲν ἐπρόχωρησαν πολὺ, διότι ὁ Θεός ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας των καὶ δὲν ἐννοοῦσεν ὁ ἔνας τὸν ἄλλον. Ἀπὸ τὴν σύγχυσιν αὐτὴν ὁ πύργος ὠνομάσθη Πύργος τῆς Βαβέλ (πύργος τῆς συγχύσεως).

“Υστερα ὁ Θεός διεσκόρπισε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Νῶε εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Αὕτοί, ἀφοῦ διεσκορπίσθησαν, ἥρχισαν νὰ λατρεύουν ψευδεῖς θεούς. “Ἐβλεπαν παράξενα ζῶα ἡ καὶ γνωστά των καὶ τὰ ἐλάτρευον ὡς θεούς· ἐλάτρευον ἀκόμη ὡς θεούς τὰ ποτάμια, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας, ποὺ τὰ εἶχε δημιουργῆσει ὁ Θεός. “Ἐκαμαν δι’ αὐτὰ εἴδωλα καὶ τὰ ἐλάτρευον. Δι’ αὐτὸ καὶ οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ λέγονται εἰδωλολάτραι.

Ἐν τούτοις ὁ Θεός δὲν ἄφησεν εἰς τὴν τύχην των τούς ἀνθρώπους, ποὺ ἔπλασεν, ἀλλὰ ἔστειλεν ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐφανέρωναν τὸ θέλημά του.

Τέτοιους ἀνθρώπους ἔστειλε καὶ εἰς ἄλλους λαούς, ἀλλὰ ἴδιως εἰς ἔνα λαόν, τὸν Ἰσραηλιτικόν.

Τέλος ἔστειλε καὶ τὸν μονογενῆ Του Υἱόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

6 Ο ΑΒΡΑΑΜ ΕΓΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΝΑΑΝ (Γεν. 11 Ε.)

‘Ο Ἰσραηλιτικός λαὸς κατάγεται ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ, ὁ ὁ ποιῶν· ἔζησε περίπου 2000 χρόνια π. Χ. ‘Ο Ἀβραὰμ ἦτο εύσεβὴς ἄνθρωπος καὶ ἔζη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς μίαν πόλιν, ἡ ὅποια ἐλέγετο Χαράν, κατήγετο ὅμως ἀπὸ τὴν πόλιν Οὐρ. Μαζὺ μὲ τὴν σύζυγόν του τὴν Σάρραν, τὸν ἀνεψιόν του Λώτ καὶ τοὺς δούλους του, ποὺ ἔβοσκον τὰ ποίμνιά του, ἐλάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

“Οταν εύρισκετο εἰς τὴν Χαράν, ὁ Θεός παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Νὰ φύγῃς ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπον καὶ νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, ὅπου θὰ σοῦ δείξω· θὰ κάμω ἀπὸ σὲ ἔνα μεγάλο· Ἐθνος καὶ θὰ σὲ εὐλογήσω· θὰ κάμω τὸ ὄνομά σου μεγάλο· θὰ εὐλογήσω, ὅσους θὰ σὲ εὐλογοῦν καὶ θὰ καταρῶμαι, ὅσους θὰ σὲ καταρῶνται. Ἀπὸ σὲ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

‘Ο Ἀβραὰμ ἔκαμεν, ὅπως τοῦ εἶπεν ὁ Θεός. Ἀφοῦ ἐπῆρε μαζὶ του ὅλα τὰ ἀγαθά του, ἔφυγε μὲ τὴν Σάρραν καὶ μὲ τὸν ἀνεψιόν του Λώτ, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαναάν.

“Οταν ὁ Ἀβραὰμ ἔφθασεν ἐκεῖ, ὁ Θεός ἔφανερώθη πάλιν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Αὕτην τὴν χώραν θὰ δώσω εἰς τοὺς ἀπογόνους σου.

‘Ο Ἀβραὰμ ἔκτισε θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν καὶ ὑστερα ἐπροχώρησε πρὸς τὸ βουνὸν ἀνατολικῶς τῆς Βευθὴλ καὶ ἔστη· σεν ἐκεῖ τὴν σκηνήν του.

7 Ο ΑΒΡΑΑΜ ΧΩΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΩΤ (Γεν. 13)

‘Ο Ἀβραὰμ εἶχε πάρα πολλὰ ποίμνια. ‘Ο Λώτ ἐπίσης εἶχε πρόβατα καὶ βόδια. Τὸ μέρος ὅμως, ποὺ ἔμεναν, δὲν ἔφθανε

καὶ διὰ τοὺς δύο συχνά ἐφιλονικοῦσαν οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραὰμ μὲ τοὺς ποιμένας τοῦ Λώτ. Λέγει λοιπὸν ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὸν Λώτ:

“Ἄς μὴ ὑπάρχῃ φιλονικία μεταξύ μας οὕτε μεταξὺ τῶν ποιμένων μου καὶ τῶν ἴδικῶν σου, διότι εἴμεθα ἀδελφοί. Ἄς χωρίσωμεν τὴν χώραν. Ἐάν σὺ πᾶς ἀριστερά, ἐγὼ θὰ πάγω δεξιά· ἐάν σὺ πᾶς δεξιά, ἐγὼ θὰ πάγω πρὸς τὸ ἄλλο μέρος.

‘Ο Λώτ ἐσήκωσε τοὺς ὄφθαλμούς καὶ εἶδεν ὅλα τὰ περίχωρα τοῦ Ἱορδάνου· ἥσαν σὰν παράδεισος τοῦ Θεοῦ· ἐδιάλεξε. λοιπὸν αὐτὴν τὴν χώραν καὶ ἐπῆγεν ἀνατολικά, ὅπου ἥσαν τὰ Σόδοιμα καὶ τὰ Γόμορρα. Οἱ κάτοικοι ἐκεῖ ἥσαν κακοὶ καὶ ὁ Θεός τοὺς ἐτιμώρησεν.’ Ἔρριψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἔκαυσεν.

‘Ο Ἀβραὰμ ἔμεινεν εἰς τὴν Χαναάν καὶ ὁ Θεός πάλιν παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Σήκωσε τώρα τὰ μάτια σου καὶ κοίταξε ἀπὸ τὸν τόπον ποὺ εἶσαι, πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον, πρὸς ἀνατολάς καὶ πρὸς δυσμάς. “Ολα δσα βλέπεις, θὰ τὰ δώσω εἰς ἐσὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὄποιους θὰ κάμω πολλούς σὰν τὴν ἄμμον τῆς γῆς.

‘Ο Ἀβραὰμ ἐσήκωσε τὴν σκηνὴν του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χεβρών, ὅπου τὴν ἔστησε πάλιν.

Ἐκεῖ ἔκτισε καὶ θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

8. Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ (Γεν. 22)

‘Ο Θεός ἔδωσεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἐν τέκνον, τὸ ὄποιον αὐτὸς ὡνόμασεν Ἰσαάκ.

“Οταν δὲ Ἰσαάκ ἐμεγάλωσεν, δὲ Θεὸς ἡθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τοῦ εἶπε :

Πάρε τὸν ἀγαπητόν σου Ἰσαάκ καὶ πήγαινε εἰς τὸ τόπον Μορία. Ἐκεῖ νὰ θυσιάσῃς αὐτὸν εἰς ἐμέ.

‘Ο Ἀβραὰμ μόλις ἐξύπνησε, πρώτη - πρώτη ἐπῆρε τὸν ὄνον του καὶ δύο δούλους του καὶ ἐξεκίνησε, διὰ νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἦθελεν ὁ Θεός.

‘Επεριπάτησε δύο ἡμέρας καὶ τὴν τρίτην ἐσήκωσε τοὺς ὄφθαλμούς του καὶ εἶδε τὸν τόπον, διὰ τὸν ὄποιον τοῦ εἶχεν εἶπε ὁ Θεός.

Ἐἶπε λοιπὸν εἰς τοὺς δούλους του :

Σεῖς νὰ μείνετε ἔδω μὲ τὸν ὄνον καὶ ἐγὼ μὲ τὸ παιδίον θὰ ὑπάγωμεν νὰ προσφέρωμεν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν· ἔλαβε δὲ τὰ ξύλα διὰ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ἔδωσεν εἰς τὸν Ἰσαὰκ νὰ τὰ μεταφέρῃ.

Ἄφοι ἐπροχώρησαν, ὁ Ἰσαὰκ λέγει :

Πατέρα, ποῦ εἶναι τὸ ἀρνὶ διὰ τὴν θυσίαν ;

Ο Ἀβραὰμ ἀπήντησεν :

Ο Θεὸς παιδί μου, θὰ φροντίσῃ δι^ς αὐτό.

Οταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχεν εἴπει ὁ Θεός, ὁ Ἀβραὰμ ἔκτισεν ἔνα θυσιαστήριον, ἐτοποθέτησε τὰ ξύλα καὶ ἔθεσε τὸν Ἰσαὰκ ἐπάνω. "Αγγελος ὅμως τοῦ Θεοῦ ἐφώναξεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν :

Ἄβραάμ ! Ἄβραάμ ! Μὴ κάμης κακὸν εἰς τὸ παιδί σου ! Τώρα γνωρίζω, δτι φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ἀφοῦ δὲν ἐλυπήθης οὕτε τὸ παιδί σου ἀκόμη.

"Ψωσεν ὁ Ἀβραὰμ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶδεν ὅπιστο του ἔνα κριόν μέσα εἰς τὰ κλαδιά. Αὐτὸν ἔπιασεν δ Ἀβραὰμ καὶ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Θ Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ (Γεν. 24)

Οταν δ Ἀβραὰμ ἐγήρασεν, εἶπεν εἰς τὸν ἐπιστάτην του Ελιέζερ :

Πήγαινε εἰς τὴν πατρίδα μου νὰ πάρῃς ἀπὸ ἐκεῖ γυναίκα διὰ τὸν υἱόν μου Ἰσαὰκ.

Ο Ελιέζερ ἔλαβε δέκα καμήλους καὶ δῶρα καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν.

Οταν ἔφτασαν, ἐσταμάτησαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν κοντὰ εἰς τὸ πηγάδι τὸ βράδυ, τὴν ὥραν ποὺ ἔρχονται αἱ γυναῖκες νὰ βγάλουν νερό, ἔκαμε τὴν προσευχήν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε :

Κύριε, Θεὲ τοῦ Κυρίου μου Ἀβραάμ, δεῖξε μου σήμερον, ποία κόρη θέλεις νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ δούλου σου Ἰσαὰκ. Αὐτῇ, ποὺ θὰ μοῦ δώσῃ νερὸν νὰ πιῶ καὶ θὰ μοῦ εἴπῃ, νὰ ποτίσῃ αὐτὴ τὰς καμήλους μου, αὐτὴ ὅς εἶναι ἐκείνη, ποὺ ήτοίμασες διὰ σύζυγόν του.

Τὴν ὥραν, ποὺ προσηγόρισε τὸν Ελιέζερ, μία ωραία νέα μὲ τὴν στάμναν της εἰς τὸν δῆμον ἔφάνη νὰ ἔρχεται εἰς τὸ πηγάδι.

Τῆς ἐζήτησε νερὸ δὲ Ἐλιέζερ, καὶ αὐτὴ τοῦ ἔδωσε νὰ πιῇ, ἐπότισε δὲ καὶ τὰς καμήλους του.

Τότε δὲ Ἐλιέζερ τὴν ἡρώτησε ποία εἶναι· καὶ αὐτὴ εἶπεν, δτὶ λέγεται Ρεβέκκα καὶ εἶναι κόρη τοῦ Βαθουνήλ.

“Οταν δὲ Ἐλιέζερ ἤκουσεν αὐτό, ἐπροσκύνησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν:

Ο Ἐλιέζερ συναντᾷ τὴν Ρεβέκκαν.

Εύλογημένος νὰ εἶναι δὲ Θεός, ποὺ μὲ ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν τοῦ κυρίου μου.

‘Η Ρεβέκκα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ εἶπεν, δτὶ ἦλθεν δὲ Ἐλιέζερ ἀπὸ τὴν Χαναάν. Τότε δὲ ἀδελφός της Λάβαν ἔπηγεν εἰς τὸ πηγάδι καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ ἔλθῃ νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν των.

Ἄφοῦ δὲ Ἐλιέζερ ἥλθεν εἰς τὴν οἰκείαν των, ἡρώτησε τὸν Λάβαν καὶ τὸν Βαθουήλ, ἐὰν θέλουν νὰ γίνη ἡ Ρεβέκκα σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ, αὐτοὶ δὲ ἀπήντησαν, διτι θέλημα Θεοῦ εἶναι τοῦτο. Ἐπρόσφερε λοιπὸν δὲ Ἐλιέζερ εἰς ὅλους δῶρα καὶ τὴν ἐπομένην ἀνεχώρησε μὲ τὴν Ρεβέκκαν εἰς τὴν Χαναάν.

Ἐνα βράδυ δὲ Ἰσαάκ ἐβγῆκεν εἰς τὴν πεδιάδα νὰ προσευχῇ καὶ εἶδε καμήλους νὰ ἔρχωνται. Ἡ Ρεβέκκα, μόλις τὸν εἶδεν ἀπὸ μακράν, ἐσκέπασε τὸ πρόσωπόν της μὲ καλύπτραν. "Οταν ἐπλησίασαν, δὲ Ἐλιέζερ διηγήθη δσα εἶχαν γίνει εἰς τὸ ταξίδι.

Ο Ἰσαάκ ὡδήγησε τὴν Ρεβέκκαν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μητρός του Σάρρας καὶ τὴν ἔλαβε σύζυγον, τὴν ἡγάπησε δὲ πολύ.

10. Ο ΗΣΑΥ ΚΑΙ Ο ΙΑΚΩΒ (Γεν. 25, 27)

Ο Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπέκτησαν δύο παιδιά δίδυμα, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ.

Ο Ἡσαῦ, δὲ μεγαλύτερος, ἔγινε καλὸς κυνηγὸς καὶ ἐπήγαινεν εἰς τοὺς ἀγρούς· δὲ Ἰακώβ, δὲ μικρότερος, ἔγινε πολὺ καλομαθημένος καὶ ἔμενεν εἰς τὴν σκηνὴν μὲ τὴν μητέρα του.

Μίαν ήμέραν δὲ Ἰακώβ ἐμαγείρευσε φακήν· ἥλθεν δὲ Ἡσαῦ κουρασμένος ἀπὸ τὸν ἀγρὸν καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ:

Δός μου νὰ φάγω ἀπὸ τὸ φαγητὸν αὐτό.

Τότε δὲ Ἰακώβ εἶπε:

Πώλησέ μου τὰ πρωτεῖα.

Ο Ἡσαῦ ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὰ πρωτεῖα.

Ἐπειτα ἡ Ρεβέκκα ἤτοιμασε φαγητόν, τὸ ἔδωσεν εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ αὐτὸς τὸ ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του. Ο πατέρας του ἔφαγεν, ηύχαριστήθη δὲ πολὺ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ:

"Ἐλα, παιδί μου, νὰ σὲ εὐλογήσω. Ο Θεός νὰ σοῦ δώσῃ τὴν δροσιά τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀφθονίαν σίτου καὶ οἶνου. Λαοὶ νὰ δουλεύουν εἰς ἑσένα καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν. Κατηραμένος νὰ εἶναι, ὅποιος σὲ καταρᾶται καὶ εὐλογημένος νὰ εἶναι, ὅποιος σὲ εὐλογεῖ.

Ο Ἡσαῦ ἔλειπεν. "Οταν ἐπέστρεψε καὶ ἔμαθεν, διτι δὲ πατήρ του ἔδωσε τὴν εὐχὴν εἰς τὸν Ἰακώβ, ἐθύμωσε πολύ.

17. Ο ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΑΝ (Γεν. 28 ΕΠ.)

‘Η Ρεβέκκα εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ :

Σήκω καὶ πήγαινε εἰς τὸν θεῖον σου Λάβαν, εἰς τὴν Χαράν, καὶ νὰ μείνῃς ἐκεῖ, ὅως ὅτου περάσῃ ὁ θυμός τοῦ ἀδελφοῦ σου. ‘Ο Ἰακώβ ἔφυγε, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Χαράν. Ἐπροχώ-

‘Ο Ἰακὼβ βλέπει εἰς τὸν ὄπενον του τὴν κλίμακα τοῦ Οὐρανοῦ.

ρησεν, ἐπροχώρησεν, ὅως ὅτου ἐνύκτωσε. Κατάκοπος ὅπως ἦτο, ἔλαβεν ἔνα λίθον ὡς προσκέφαλον καὶ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὅμως εἶδεν ἔνα παράξενον ὄνειρον :

Μία κλίμαξ ἐστηρίζετο εἰς τὴν γῆν καὶ ἔφθανεν ὅως τὸν οὐρανόν. Εἰς αὐτὴν ἄγγελοι λευκοὶ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν καὶ μὲ φωνὴν μελῳδικὴν ἔψαλλαν εἰς τὸν Θεόν, ὁ δποῖος εύρι-

σκετού ύψηλά ύψηλά είς τὸν οὐρανόν. Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Θεός ώμιλοῦ-
σε καὶ καθαρὰ ἔλεγεν :

Ἐίμαι ὁ Θεός τῶν Πατέρων σου. Τὴν γῆν, ὅπου κοιμᾶσαι,
θὰ δώσω κληρονομίαν εἰς σὲ καὶ τοὺς ἀπογόνους σου, τοὺς ὁ-
ποίους θὰ κάμω ὅπως εἶναι ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Μὴ φοβή-
σαι. "Οπου πηγαίνεις, θὰ είμαι μαζί σου.

Ἀπὸ αὐτὸ τὸ σνειρον ἔξυπνησεν ὁ Ἱακὼβ. Εἰς τὰ αὐτιά
του ἀκόμη ἀντηχοῦσεν ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ γλυκειά μουσικὴ
τῶν ἀγγέλων. Εἶδε τὰ γύρω του τρομαγμένος καὶ εἶπε :

Πόσον εἶναι φοβερός αὐτὸς ὁ τόπος! Ἐδῶ εἶναι Οἶκος
Θεοῦ, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ πύλη τοῦ Οὐρανοῦ. Μὲ μεγάλην συγκί-
νησιν ἔστησε τὸν λίθον, ποὺ εἶχε τὴν νύκτα ὡς προσκέφαλον,
ἔλαβεν ἔλαιον ἀπὸ τὸν σάκκον του, ἔχυσεν ἐπάνω εἰς αὐτόν,
διὰ νὰ τὸν ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Θεόν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του
καὶ εἶπε :

Θεέ μου, ἔân γυρίσω εἰς τὴν πατρίδα μου, θὰ κτίσω ἐδῶ
βωμὸν εἰς τὴν Σὲ καὶ θὰ θυσιάσω.

Ὥνδμασε τὸ μέρος ἐκεῖνο Βαιθήλ, δηλαδὴ Οἶκον Θεοῦ καὶ
ἐπειτα ἔξηκολούθησε τὸν δρόμον του, διὰ νὰ ύπαγῃ εἰς τὴν Χα-
ράν τῆς Μεσοποταμίας.

"Οταν ἔφθασεν ἐκεῖ, τὸ ἔμαθεν ὁ θεῖος του Λάβαν· ἔτρεξε
νὰ τὸν υποδεχθῇ καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν του.
"Εμεινε λοιπὸν ὁ Ἱακὼβ κοντὰ εἰς τὸν Λάβαν καὶ ἔγινε ποιμὴν
εἰς τὰ ποίμνια του, ἐπῆρε δὲ σύζυγόν του τὴν Λείαν καὶ ὅστε-
ρα τὴν Ραχήλ, τὴν ὅποιαν ἥγάπησε πολύ.

Ο Ἱακὼβ ἔμεινεν εἰς τὴν Χαράν εἴκοσιν ἔτη. Μὲ τὴν εὔλο-
γίαν δὲ τοῦ Θεοῦ ἀπέκτησε δώδεκα παιδιά καὶ μεγάλην περι-
ουσίαν.

12) Ο ΙΑΚΩΒ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥ (Γεν. 31 Ε.)

Οταν ὁ Ἱακὼβ ἦτο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, παρουσιάσθη
εἰς αὐτὸν ὁ Θεός καὶ τοῦ εἶπε :

Γύρισε εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων σου καὶ εἰς τοὺς συγγε-
νεῖς σου. Ἔγώ θὰ είμαι μαζί σου.

Ο Ἱακὼβ ἐπῆρε τότε τὴν οἰκογένειάν του, τὰ ποίμνια του
καὶ τοὺς δούλους του καὶ ἔφυγε, διὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν Χαναάν.

Προτοῦ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ὅμως, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ, οἱ δοποῖοι τοῦ εἶπαν :

‘Ο ἀδελφός σου Ἰακὼβ μᾶς ἔστειλε νὰ σοῦ εἴπωμεν, ὅτι ἔζησεν ἔως σήμερα μὲ τὸν θεῖον του Λάβαν καὶ ἀπέκτησε βόδια καὶ ὄνους καὶ πρόβατα καὶ δούλους. Σὲ εἰδοποιεῖ λοιπόν, ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν.

‘Ο Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακὼβ συμφιλιώνονται.

Οἱ ἀνθρωποὶ ἐγύρισαν καὶ εἶπαν εἰς τὸν Ἰακὼβ :

‘Ἐπήγαμεν καὶ εἴπαμεν εἰς τὸν ἀδελφόν σου αὐτὸ ποὺ μᾶς διέταξες καὶ νά, ἔρχεται νὰ σὲ συναντήσῃ μὲ τετρακοσίους ἄνδρας.

‘Ο Ἰακὼβ, ὅταν τὸ ἥκουσεν αὐτό, ἔστειλε πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἀδελφόν του, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν καὶ εἶπε :

Θεὲ τοῦ πατρός μου Ἀβραὰμ καὶ τοῦ πατρός μου Ἰσαάκ,

Σύ, ποὺ πάντοτε μὲ βοήθεις, βοήθησέ με καὶ τώρα, ποὺ γυρίζω εἰς τὴν πατρίδα μου.

Ο Θεὸς ἐφανερώθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Ποῖον εἶναι τὸ δνομά σου ;

Αὐτὸς ἀπήντησεν, Ἰακώβ.

Τότε ὁ Θεὸς τοῦ εἶπεν :

Ἄπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἔξῆς θὰ λέγεσαι Ἰσραὴλ, δηλαδὴ δυνατός. Δι’ αὐτὸν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ λέγονται Ἰσραὴλ ἕταὶ.

Ὑστερα ὁ Ἰακώβ ἐπροχώρησε καὶ εἶδεν, ὅτι ὁ ἀδελφός του ἤρχετο νὰ τὸν προϋπαντήσῃ, ὅπως τοῦ εἶχαν εἴπει οἱ ἄνδρες του.

Ο Ἰακώβ ἐπροσκύνησεν αὐτὸν ἀπὸ μακρὰν καὶ ὁ Ἡσαῦ ἔτρεξε νὰ τὸν συναντήσῃ. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔπεσαν εἰς τὴν ἀγκάλην ὁ ἔνας τοῦ ἄλλου καὶ ἔκλαιον ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαράν.

Ο Ἡσαῦ εἶδε καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἰακώβ· ἔχάρη δι’ αὐτὸν πολὺ καὶ ἐφίλησε τὰ παιδιά τοῦ Ἰακώβ.

Ἐπειτα ὁ Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου εἶχε φανερωθῆ ὁ Θεὸς εἰς αὐτόν, τότε ποὺ ἐπῆγαινεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, ὅπως εἶχεν ύποσχεθῆ εἰς τὸν Θεόν.

13. Η ΠΩΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ (Γεν. 37 Ε.)

Ἐνα ἀπὸ τὰ παιδιά τοῦ Ἰακώβ ἦτο καὶ ὁ Ἰωσήφ.

Ο Ἰωσήφ εἶχε γεννηθῆ, ὅταν ὁ Ἰακώβ ἦτο πλέον γέρων· δι’ αὐτὸν ὁ Ἰακώβ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ καὶ τοῦ εἶχε κάμει ἔνα ὠραῖον φόρεμα.

Οἱ ἄλλοι του ὅμως ἀδελφοὶ τὸν ἐζήλευαν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ εἶδεν ἔνα δύνειρον καὶ τὸ διηγήθη εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

Εἶμεθα εἰς μίαν πεδιάδα, εἶπε, καὶ ἐδέναμεν στάχυα· τὸ ἴδικόν μου δεμάτι ἐστηκώθη καὶ ἐστάθη ὅρθιον, τὰ ἴδικά σας δύμως ἐπροσκύνησαν τὸ ἴδικόν μου.

Μίαν ἄλλην ἡμέραν εἶδεν ἔνα ἄλλο, διηγήθη δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν πατέρα του καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Εἶδεν, ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἔνδεκα ἄστρα τὸν ἐπροσκυνοῦσαν. Τότε ὁ πατέρας

του τοῦ ἀπήντησε: Μίαν ἡμέραν δλοι θὰ σὲ προσκυνήσουν.

Οἱ ἀδελφοὶ του ὕστερα ἀπὸ τὰ ὅνειρα αὐτὰ τὸν ἐζήλευαν ἀκόμη περισσότερον. Κάποτε, ποὺ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἔξοχὴν νὰ τοὺς ἤδη, ἃν εἶναι καλά, εἴπαν:

Νά αὐτός, ποὺ βλέπει τὰ ὅνειρα. Ἐλάτε νὰ τὸν φονεύσωμεν.

‘Ο Ρουβὴν ὅμως, ποὺ ἦτο καὶ μεγαλύτερος, δὲν τοὺς ἄφησε.

Μή, ἀδελφοί μου, τοὺς εἴπεν· αὐτὸς εἶναι κακόν· δὲν πρέπει νὰ γίνῃ· ἃς τὸν ρίψωμεν τούλαχιστον εἰς ἔνα λάκκον. Τοὺς εἶπε δὲ αὐτά, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ ἔλθῃ κατόπιν καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἱωσήφ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν λάκκον.

Μὲ τὴν γνώμην αὐτὴν ἐσυμφώνησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. ‘Ο Ἱωσήφ ἐπλησίασεν. Οἱ ἀδελφοὶ του ὕρμησαν ἐπάνω του, τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς ἔνα λάκκον.

Ἐπειτα ἐκάθησαν νὰ φάγουν. Εἶδαν τότε νὰ ἔρχωνται ἀπὸ μακρὰν ἔμποροι μὲ καμήλους· οἱ ἔμποροι αὐτοὶ ἐπήγαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἶπε λοιπὸν ἔνας ἄλλος ἀδελφός, ὁ Ἰούδας:

Τί θὰ κερδίσωμεν, ἐὰν φονεύσωμεν τὸν ἀδελφόν μας, ἃς τὸν πωλήσωμεν καλύτερα εἰς τοὺς ἔμπόρους· τούλαχιστον ἔτσι, εἶπε, θὰ ἔξακολουθήσῃ νὰ ζῇ.

Οἱ ἀδελφοὶ του τὸν ἄκουσαν καὶ ἐπώλησαν τὸν Ἱωσήφ διὰ εἴκοσιν ἀργύρια. Ἐπειτα διὰ νὰ δικαιολογηθοῦν εἰς τὸν πατέρα των, τὸν ἐγέλασαν. Ἐσχισαν δηλαδὴ ἔνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἱωσήφ, τὸ ἔβαψαν μὲ αἷμα ἐριφίου, τὸ ἔφεραν εἰς τὸν πατέρα των καὶ εἴπαν, ὅτι τὸ ηῦραν εἰς τὴν ἔρημον.

‘Ο Ἱακὼβ ὅταν τὸ εἶδεν, ἐφώναξεν:

‘Ω! αὐτὸς εἶναι τοῦ Ἱωσήφ! Κάποιο ἄγριον θηρίον τὸν ἔφαγεν!

Ἀπὸ τὴν μεγάλην του λύπην ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του, ἐφόρεσε πένθιμα καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του παιδιοῦ.

‘Αλλὰ ὁ Θεός ἦτο μαζὶ μὲ τὸν Ἱωσήφ.

‘Οταν οἱ ἔμποροι ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὸν ἐπώλησαν εἰς τὸν Πετεφρῆν, ὁ δοποῖος ἦτο ἀξιωματικὸς εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραώ, δηλ. τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

14. Ο ΙΩΣΗΦ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ (Γεν. 39 Ε.)

‘Ο Πετεφρῆς ἔβαλεν ἄδικα τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν φυλακήν. Εἰς τὴν ἰδίαν φυλακὴν ἔβαλαν καὶ τὸν ἀρχιοινοχόον, δηλ. τὸν ἀρχικεραστὴν καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν, δηλ. τὸν ἀρχιψωμᾶν τοῦ Φαραὼ, ἐπειδὴ παρέβησαν τὰς διαταγάς του.

“Ἐνα πρωὶ ὁ Ἰωσὴφ τοὺς εἶδε στενοχωρημένους καὶ τοὺς ἔρωτησε τί ἔχουν. Αὐτοὶ εἶπαν, ὅτι ὁ καθένας τους εἶδεν ἀπὸ ἔνα δῆνειρον.

‘Ο ἀρχιοινοχόος εἶπεν :

Ἐῖδα, ὅτι τρία κλήματα ἔβγαλαν φύλλα καὶ ἄνθη καὶ σταφύλια, ποὺ ἔγιναν ὥριμα· εἰς τὸ χέρι μου ἐκρατοῦσα τὸ ποτῆρι τοῦ βασιλέως· ἔστιψα τὰ σταφύλια εἰς τὸ ποτῆρι καὶ τὸ ἔδωσα εἰς αὐτόν.

‘Ο Ἰωσὴφ εἶπεν :

Εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ βγῆς ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ θὰ ἀνέβῃς καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀξίωμα, ποὺ εἶχες. Μόνον νὰ μὲ ἐνθυμηθῆς καὶ νὰ ὅμιλήσῃς διὸ ἐμὲ εἰς τὸν βασιλέα.

“Υστερα ὁ ἀρχισιτοποιὸς εἶπε καὶ αὐτὸς τὸ ἰδικόν του δῆνειρον :

‘Ἐγώ, εἶπεν, εἶδα, ὅτι εἶχα τρία καλάθια εἰς τὸ κεφάλι μου καὶ μέσα εἰς αὐτὰ εἶχα διάφορα γλυκίσματα διὰ τὸν βασιλέα. Τὰ πουλιά ἤρχοντο καὶ ἔτρωγαν ἀπὸ αὐτά.

Τότε ὁ Ἰωσὴφ μὲ λύπην εἶπεν :

Εἰς τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραὼ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσουν καὶ τὰ πουλιά θὰ φάγουν τὰς σάρκας σου.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Φαραὼ ἔώρταζε τὰ γενέθλιά του καὶ ἔδωσε χάριν εἰς τὸν ἀρχιοινοχόον. Τὸν ἀρχισιτοποιὸν ὅμως διέταξε νὰ τὸν κρεμάσουν.

‘Ο ἀρχιοινοχόος, ἀφοῦ ἔβγῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακήν, ἐληησμόνησε τὸν Ἰωσὴφ.

“Υστερα ἀπὸ δύο χρόνια ὁ Φαραὼ εἶδεν ἔνα δῆνειρον, ποὺ κανεὶς δὲν ἡμποροῦσε νὰ τὸ ἔξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνέθυμηθη τὸν Ἰωσὴφ. Ἐπῆγε λοιπὸν εἰς τὸν Φαραὼ καὶ τοῦ εἶπε :

Σήμερα βασιλεῦ, ἐνέθυμοῦμαι τὸ σφάλμα μου. Εἰς τὴν φυλακὴν εἶναι κλεισμένος ἔνας Ἐβραῖος, ὁ Ἰωσὴφ, ποὺ εἶναι

άθροις. Αύτός ἡμπορεῖ, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἔξηγῇ τὰ δύνειρα.⁷ Εξήγησε τὰ δύνειρα, ποὺ εἶχομεν ὅδει ἐγὼ καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός.

‘Ο Φαραὼ, δταν ἥκουσεν αὐτό, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

15.

15. Ο ΙΩΣΗΦ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (Γεν. 41)

‘Ο Ἰωσὴφ ἥλλαξεν ἐνδύματα καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραὼ. ‘Ο Φαραὼ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ :

Ἐῖδα ἔνα δύνειρον.⁸ Ἔκαθήμην εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Μέσα ἀπὸ τὸν ποταμὸν ἐβγῆκαν ἐπτὰ ἀγελάδες ὡραῖαι καὶ παχεῖαι καὶ ἔπειτα ἐπτὰ ἄσχημοι καὶ ἀδύνατοι, αἱ ὁποῖαι ἔφαγαν τὰς πρώτας. “Υστερα εἶδα, ὅτι ἀνέβηκαν ἐπτὰ στάχυα καρπισμένα καὶ ἔπειτα ἐπτὰ στάχυα ἄκαρπα, ποὺ ἔφαγαν τὰ καρπισμένα.

‘Ο Ἰωσὴφ ἥκουσε τὸ δύνειρον καὶ εἶπε :

Βασιλιά μου, ἡ χώρα σου ἐπτὰ χρόνια θὰ ἔχῃ εὐφορίαν καὶ ἐπτὰ χρόνια δυστυχίαν. Καλὸν εἶναι εἰς τὰ ἐπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας νὰ διορίσῃς ἔνα ἄρχοντα, ὁ δόποῖος νὰ μαζεύῃ μὲ ἐπιστάτας τὸν σῖτον, ποὺ θὰ περισσεύῃ, διὰ νὰ τὸν ἔχῃς διὰ τὸν λαόν σου εἰς τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας.

“Ηρεσεν εἰς τὸν Φαραὼ αὐτὸ ποὺ εἶπεν ὁ Ἰωσὴφ καὶ τοῦ εἶπεν :

Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἔφανέρωσεν εἰς σὲ αὐτὸ ποὺ θὰ γίνῃ, σὺ θὰ εἶσαι ὁ πρῶτος ἄρχων τῆς Αἴγυπτου ὑστερα ἀπὸ ἐμέ. ”Εβγαλε τότε τὸ δακτυλίδι του ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τοῦ Ἰωσὴφ τὸ χέρι, τοῦ ἐπέρασεν εἰς τὸν λαιμὸν χρυσὸ περιδέραιον, τὸν ἀνέβασεν εἰς τὴν δευτέραν βασιλικὴν ἄμαξαν καὶ ὁ κήρυξ ἔφωναζεν ἀπὸ ὅπου ἐπερνοῦσεν ὁ Ἰωσὴφ :

Γονατίσατε ! ‘Ο δεύτερος ἄρχων τῆς Αἴγυπτου περνᾷ !

“Ετσι ὁ Ἰωσὴφ ἔγινεν ὁ δεύτερος ἄρχων τῆς Αἴγυπτου.

Τὰ ἐπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ἤρχισαν. ‘Ο Ἰωσὴφ ἔκαμνε περιοδείας εἰς τὴν Χώραν, ἐμάζευε τὸν σῖτον, ποὺ ἐπερίσσευε καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς ἀποθήκας. ‘Ο σῖτος, ποὺ ἐμάζευσεν ᾧτο τόσον πολύς, ὅστε δὲν ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν μετρήσῃ. ”Ητο ἀμέτρητος.

Κατόπιν ἤρχισαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας. Αἱ ἀποθήκαι τοῦ Φαραὼ ἤνοιξαν καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἐπωλοῦσε σῖτον εἰς ὅλους. "Εμαθαν καὶ εἰς τὰ γειτονικά μέρη, δτὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπωλοῦσαν σῖτον καὶ ἤρχοντο ἐκεῖ νὰ ἀγοράσουν.

β
16. ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ (Γεγ. 42 Ε.)

"Ο Ἰακὼβ ἔμαθεν, δτὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλοῦν σῖτον καὶ εἶπεν εἰς τὰ παιδιά του νὰ ἑτοιμάσουν ζῷα, σάκκους, χρήματα καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἀγοράσουν σῖτον.

'Ο Ἰακὼβ ἐκράτησε κοντά του τὸν μικρότερον, τὸν Βενιαμίν.

Οἱ δέκα ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ ἦτοιμάσθησαν, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Χαναάν, διέσχισαν τὴν ἔρημον καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπῆγαν ἐκεῖ, ὅπου ἐπωλεῖτο ὁ σῖτος.

'Ο Ἰωσὴφ, δταν τοὺς εἶδεν, εἶπε σκληρά :

Ποιοι εἶσθε σεῖς; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε;

"Ἐπλησίασαν τότε αὐτοὶ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν συνήθειαν τῶν Αἴγυπτίων ἐπροσκύνησαν τὸν ἄρχοντα ἔως τὸ ἔδαφος. Δὲν ἐκατάλαβαν, δτὶ αὐτὸς ἦτο ὁ ἀδελφός των, τὸν ὄποιον πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν εἶχαν πωλήσει ὡς δοῦλον καὶ εἶπαν :

'Ἐρχομέθα ἀπὸ τὴν γῆν Χαναάν, διὰ νὰ ἀγοράσωμεν τροφάς.

'Ο Ἰωσὴφ συνεκινήθη. "Ἐνεθυμήθη τὸν πατέρα του, τὴν μητέρα του, τὴν παιδικήν του ἡλικίαν, τὰ ὅνειρα, ποὺ εἶχεν ἵδει, δτὶ μίαν ἡμέραν θὰ τὸν προσκυνήσουν οἱ ἀδελφοί του καὶ ἔβλεπε τώρα, δτὶ τὰ ὅνειρα ἔβγαιναν ἀληθινά.

Κατόπιν ἥλθεν εἰς τὴν μνήμην του ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ποὺ ἥθελαν νὰ τὸν φονεύσουν αὐτοί, ποὺ εύρισκοντο αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐλυπήθη δι' αὐτούς, ποὺ ἤσαν τόσον κακοί. "Εσκέφθη : ἀραγε νὰ εἶναι ἀκόμη κακοὶ ὅπως ἤσαν τότε ;

Πῶς νὰ τοὺς δοκιμάσῃ ; "Εσκέφθη ἔνα ἔξυπνον τρόπον.

Τοὺς εἶπε λοιπόν :

Ἐίσθε κατάσκοποι· ἥλθατε ἔδω, διὰ νὰ κατασκοπεύσετε τὴν χώραν· ἔχετε πατέρα ; Ζῆ ; ἔχετε ἀδελφούς ;

Τότε αὐτοὶ ἀπήντησαν :

Εἶμεθα δώδεκα ἀδελφοί, δικρότερος ἔμεινε μὲ τὸν πατέρα μας καὶ δὲν ἄλλος δὲν ὑπάρχει πλέον.

‘Ο Ιωσήφ εἶπε :

Διὰ νὰ βεβαιωθῶ, ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν, θὰ ὑπάγῃ ἔνας ἀπὸ σᾶς εἰς τὴν πατρίδα σας νὰ φέρῃ καὶ τὸν ἄλλον ἀδελφόν σας· σεῖς δὲ θὰ μείνετε ἐδῶ δεμένοι, ἔως ὅτου ἔλθῃ καὶ αὐτός.

Τότε οἱ ἀδελφοί, ποὺ δὲν ἔφαντάζοντο, ὅτι θὰ τοὺς ἔκαταλάβαινεν ὁ ἄρχων, εἶπαν μεταξύ των Ἐβραϊκά :

‘Ἀλήθεια εἴμεθα ἔνοχοι διὰ τὸν ἀδελφόν μας, ποὺ ἐπωλήσαμεν καὶ δι’ αὐτὸν ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ.

Μάλιστα ὁ Ρουβῆν εἶπε :

Δὲν σᾶς εἶπα νὰ μὴ ἀμαρτήσετε κατὰ τοῦ παιδίου καὶ δὲν μὲν ἥκούσατε ;

Μεγάλον φόβον εἶχαν τώρα ὅλοι. “Αλλοτε ὁ Ιωσήφ ἔτρεμεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀδελφούς του. Τώρα οἱ ἀδελφοί του τρέμουν ἐμπρὸς εἰς τὸν Ιωσήφ.

‘Ο Ιωσήφ δὲν ἥμπορεσε νὰ συγκρατηθῇ περισσότερον. Συνεκινήθη τόσον, ὥστε ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἔκλαυσε, διότι εἶδεν, ὅτι οἱ ἀδελφοί του εἶχαν ἐννοήσει τὸ λάθος των. Ἔπειτα τοὺς ἐπλησίασε πάλιν καὶ τοὺς εἶπε νὰ μείνῃ μόνον ἔνας καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν πατρίδα μὲ σῖτον, ἀλλὰ ὅταν ἐπιστρέψουν, νὰ φέρουν μαζὶ καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφόν των. Διέταξε λοιπὸν νὰ γεμίσουν τοὺς σάκκους των μὲ σῖτον καὶ νὰ βάλουν κρυφὰ τὰ χρήματα καθενὸς εἰς τὸν σάκκον του καὶ νὰ τοὺς δώσουν τροφάς διὰ τὸν δρόμον. Ἔγινεν αὐτὸν καὶ ἔφυγαν οἱ ἄλλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Συμεὼν, ποὺ ἔμεινεν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

“Οταν τὸ βράδυ ἐσταμάτησαν εἰς τὸν δρόμον νὰ ζεκουρασθοῦν, ἔνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς ἦνοιξε τὸν σάκκον του καὶ εἶδεν, ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν μέσα. Εἶπε τοῦτο εἰς τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αὐτὸν ἐθαύμασαν. “Οταν ἐφθασαν εἰς τὴν Χανάάν, διηγήθησαν εἰς τὸν πατέρα των ὅσα συνέβησαν. Ο πατήρ των ὅμως ἐλυπήθη πολύ, διότι ἔλειπεν ὁ Συμεὼν.

17. Χ 18
17. Ο ΙΩΣΗΦ ΦΑΝΕΡΩΝΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥ (Γεν. 42 Ε.)

“Οταν ὁ σῖτος ἐτελείωσεν, ὁ Ιακώβ εἶπεν εἰς τὰ παιδιά του.

Πηγαίνετε πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἀγοράσετε σῖτον.

‘Ο Ἰούδας τότε εἶπεν :

‘Ο ἄρχων τῆς Αἴγυπτου δὲν θὰ μᾶς δώσῃ σῖτον, ἐὰν δὲν πάρωμεν μαζὶ καὶ τὸν Βενιαμίν.

‘Ο Ἰακώβ, ἐπειδὴ εἶχε χάσει τὸν Ἰωσήφ, δὲν ἥθελε νὰ ἀφήσῃ τὸν Βενιαμίν. ‘Ο Ἰούδας ὅμως τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι τὸν παιίρνει ὑπὸ εὐθύνην του καὶ τότε ὁ Ἰακώβ ἔδεχθη.

Ἐκαμαν λοιπὸν τὰς ἑτοιμασίας διὰ τὸ ταξίδι, ὁ πατήρ των τοὺς ἔδωσε δῶρα, διὰ νὰ τὰ προσφέρουν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἴγυπτου καὶ διπλάσια χρήματα. Τοὺς εἶπε :

Τὰ μισὰ νὰ δώσετε διὰ νὰ ἀγοράσετε σῖτον καὶ τὰ ἄλλα μισὰ νὰ τὰ δώσετε διὰ τὸν πρῶτον σῖτον· διότι ἡμπορεῖ κατὰ λάθος νὰ ἔβαλαν τὰ χρήματα εἰς τοὺς σάκκους σας.

Τὰ παιδιὰ ἔκαμαν δπως τοὺς εἶπεν ὁ πατέρας των. Κατόπιν δὲ Ἰακὼβ τὰ ηὐλόγησε καὶ εἶπεν :

“Ἄς δώσῃ ἡ χάρις τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ νὰ φέρετε πάλιν τὸν ἄλλον σας ἀδελφὸν καὶ τὸν Βενιαμίν.

Οἱ ἀδελφοὶ καὶ ὁ Βενιαμὶν μαζὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Αἴγυπτον. “Οταν ἔφθασαν, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Αὐτὸς ἔχάρη πάρα πολύ, δταν εἶδεν δλους τοὺς ἀδελφούς του. Διέταξε νὰ τοὺς ὀδηγήσουν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ ἔτοιμάσσουν διὰ τὸ μεσημέρι γεῦμα βασιλικόν. Νὰ φέρουν δὲ καὶ τὸν Συμεὼν ἔκει.

Τὸ μεσημέρι ἥλθεν ὁ Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ τότε προσέφεραν τὰ δῶρα, ποὺ ἔστειλεν ὁ πατήρ των.

‘Αφοῦ ἔφαγαν, δ Ἰωσήφ διέταξε νὰ φορτώσουν τοὺς ὄνους των σῖτον καὶ εἶπε νὰ θέσουν κρυφὰ τὰ χρήματά των πάλιν εἰς τοὺς σάκκους καὶ τὸ ἀργυροῦν ποτήριόν του εἰς τὸν σάκκον τοῦ νεωτέρου. ”Εγινεν αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔφυγαν.

Μόλις ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγον, δ Ἰωσήφ διέταξε τὸν ἐπιστάτην του νὰ τοὺς προφθάσῃ καὶ νὰ τοὺς εἴπῃ :

Διατί ἔκλεψατε τὸ ἀργυροῦν ποτήριον τοῦ ἄρχοντος;

‘Ο ἐπιστάτης ἔτρεξε, τοὺς ἐπρόφθασε καὶ τοὺς ἔφερεν ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ.

Τότε δ Ἰωσήφ εἶπεν, ὅτι θὰ κρατήσῃ τὸν Βενιαμὶν ὅς δοῦλον. Ἀλλὰ δ Ἰούδας παρακαλοῦσεν αὐτὸν καὶ ἔλεγεν :

‘Ο πατήρ μας εἶναι γέρων. Μᾶς εἶπεν, ἐάν χαθῇ τὸ παιδί μου, δῆπος καὶ ὁ Ἰωσὴφ μου, θὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύπην. Πῶς νὰ γυρίσω χωρὶς τὸν ἀδελφόν μου; Ἐγὼ ἔβεβαίώσα τὸν πατέρα μας, ὅτι δὲν θὰ πάθῃ τίποτε ὁ Βενιαμίν. “Ἄς μὴ ἵδω τὸ κακόν, ποὺ περιμένει τὸν πατέρα μου, ἐάν κρατήσῃς τὸν ἀδελφόν μας. Κράτησε ἐμὲ ὡς δοῦλον.

‘Ο Ἰωσὴφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

‘Ο Ἰωσὴφ δὲν ἤδυνήθη νὰ συγκρατηθῇ περισσότερον καὶ εἶπεν :

“Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας ὁ Ἰωσὴφ! Ζῆ ὁ πατέρας μας: καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Βενιαμίν. Ἐπειτα ἐνηγκαλίσθη καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του. “Ολοι ἔκλαιον ἀπὸ χαράν καὶ συγκίνησιν.

Τοὺς εἶπε δέ

‘Ο Θεός ἤθελε νὰ γίνουν ἔλα αὐτά, ὅπως ἔγιναν.

Ἐδωσεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του πλούσια δῶρα νὰ φέρουν εἰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἔλθουν ὅλοι εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ζήσουν μαζὶ εύτυχισμένοι, διότι ἡ πεῖνα θὰ διαρκοῦσεν ἀκόμη πέντε χρόνια.

18. ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ (Γεν. 45. Ε.)

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσῆφ χαρούμενοι τῷρα ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Χαναάν. Ὁ πατήρ των Ἰακὼβ κάθε ἡμέραν τοὺς ἐπερίμενεν. ‘Οταν ἔφθασαν, εἶδεν αὐτοὺς καὶ ἔχάρη. Περισσότερον ὅμως ἔχάρη, ὅταν εἶδε τὸν Βενιαμὶν καὶ τὸν Συμεὼν.

Πόσον ὅμως πλούσια ἦσαν τὰ δῶρα, τὰ ὄποια εἶχαν μαζὶ των! Καὶ πόση ἥτο ἡ ἐκπληξίς τοῦ Ἰακὼβ, ὅταν τὰ παιδιά του τοῦ εἶπαν, διτὶ δόλα αὐτὰ τὰ στέλλει ὁ υἱός του Ἰωσῆφ!

Δὲν ἐπίστευεν εἰς αὐτὸ ποὺ ἤκουεν: ‘Ωστε ζῆ ὁ υἱός μου ὁ Ἰωσῆφ; ἔλεγεν. Πόσον καλός εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὄποιος διετήρησεν αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τόσον μεγάλην θέσιν!

‘Ο Ἰωσῆφ εἶχε δώσει εἰς τοὺς ἀδελφούς του καὶ βασιλικάς ἀμάξας, διὰ νὰ ἔλθουν ὅλοι εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰακὼβ μὲ εὐχαρίστησιν μεγάλην ἐδέχθη καὶ εἶπεν:

‘Ἄρκεῖ, διτὶ ζῆ ὁ υἱός μου Ἰωσῆφ. Θὰ ὑπάγω εἰς αὐτόν. Θέλω νὰ τὸν ἴδω, πρὶν ἀποθάνω.

Εἶπεν εἰς τὰ τέκνα του νὰ ἔτοιμασθοῦν διὰ τὸ ταξίδι. Ὁ Ἰακὼβ μαζὶ μὲ τὰ παιδιά του, τὰς οἰκογενείας των, τὰ ποίμνια των καὶ ὅλην τὴν περιουσίαν των, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἀφησε τὴν Χαναάν, ὅπως ἀλλοτε ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὅπως ὁ Ἰδιος, ὅταν ἐπήγαινεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὅταν ἥτο νέος.

‘Ολοι μαζὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Αἴγυπτον.

‘Ο Ἰωσῆφ ἔμαθεν, διτὶ ἤρχετο ὁ πατήρ του. ‘Ἐλαβε λοιπὸν τὴν ἄμαξάν του καὶ ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ εἰς τὴν Γεσέν.

‘Οταν τὸν συνήντησεν, ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην του καὶ ἔκλαιε πολλὴν ὡραν. ‘Υστερα ἐπροχώρησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον εὐχαριστημένοι καὶ εύτυχισμένοι.

‘Εκεῖ ὑπεδέχθη αὐτοὺς ὁ Φαραὼ μὲ πολλὰς τιμὰς καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτοὺς μίαν χώραν, διὰ νὰ κατοικοῦν ἐκεῖ, τὴν Ραμεσσῆ.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἱακώβ ἔζησε δεκαεπτά χρόνια.

“Οταν ἐπλησίαζε τὸ τέλος του, τὸ ἐκατάλαβεν. Ἐκάλεσε τότε τὰ παιδιά του καὶ εἶπεν εἰς αὐτά, ὅταν ἀποθάνῃ νὰ τὸν θάψουν εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ. Κατόπιν τὰ ηύλογησε. Ἐπειτα τοῦ ἔφεραν καὶ τὰ δύο παιδιά τοῦ Ἰωσήφ τὰ ηύλογησε καὶ αὐτὰ καὶ ἐπροφύτευσεν, ὅτι τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἔως ὅτου ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, εἰς τὸν ὥποιον θὰ πιστεύσῃ ὅλος ὁ κόσμος.”

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ο ΜΩΥΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

19

19. ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΑΡΓΗΓΟΣ. Ο ΜΩΥΣΗΣ (Ἐξ. 1. Ε' Α. Κατ. 59)

Οι Ἐβραῖοι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔγιναν πάρα πολλοί.

Ο Φαραὼ, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο, μήπως οἱ Ἐβραῖοι ἐνωθοῦν μὲ ἄλλους Ἀσιατικοὺς λαούς καὶ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον του, διέταξε νὰ βάζουν εἰς τοὺς Ἐβραίους βαρείας ἐργασίας. Ἄλλὰ αὐτοί, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, δχι μόνον δὲν ἐπάθαιναν τίποτε, ἀλλὰ καὶ ἐπολλαπλασιάζοντο ἀκόμη περισσότερον. Διὰ τοῦτο ὁ Φαραὼ διέταξε τὰς μαίας νὰ πνίγουν τὰ ἄρρενα παιδιά τῶν Ἐβραίων, μόλις ἔγεννωντο.

Αἱ μαίαι δῆμως ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔκαμναν, δῆπος εἶχε διατάξει ὁ Φαραὼ. Τότε ὁ Φαραὼ διέταξε, νὰ ρίπτωνται τὰ ἄρρενα παιδιά τῶν Ἐβραίων εἰς τὸν Νεῖλον ποταμόν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔγεννήθη ὁ Μωυσῆς.

Μόλις ἔγεννήθη, ἡ μητέρα του ἔκρυψε τὸ βρέφος τρεῖς μῆνας. Ὑστερα τὸ ἔβαλεν εἰς ἓνα καλάθι, τὸ στόιον ἄφησεν εἰς τὴν ὅχθην τοῦ Νείλου, δῆπος συνήθιζε νὰ λούζεται ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ. Ἀφησε δὲ καὶ τὴν θυγατέρα της Μαριάμ ἔκει, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ.

Ὀπως ἐπερίμεναν, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ κατέβη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εἶδε τὸ καλάθι. Ἐπλησίασε, τὸ ἥνοιξε καὶ εἶδε τὸ μικρόν, ποὺ ἔκλαιε. Τὸ ἐλυπήθη καὶ ἐσκέφθη, ὅτι κάποια Ἐβραία θὰ τὸ ἄφησεν ἔκει.

Τὸ ἐπῆρε λοιπὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸ ὠνόμασε Μωυσῆν, τὸ ἀνέθρεψε δὲ καὶ δταν ἐμεγάλωσε, τοῦ ἔβαλε σοφοὺς διδασκάλους, ποὺ τὸ ἐδίδαξαν ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἴγυπτίων.

Ο Μωυσῆς, ἀν καὶ ἐμεγάλωσεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Φαραὼ καὶ ἐμορφώθη ἀπὸ διδασκάλους Αἴγυπτίους, ἀγαποῦσεν

ὅμως τοὺς Ἐβραίους. Ἔφυγε λοιπὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤλθεν εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη.

Ὕλθε καὶρός νὰ δῶσῃ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Ἐβραίους τὸν ἀρχηγόν, ποὺ θὰ τοὺς ἤλευθέρωνεν ἀπὸ τοὺς Αἴγυπτίους καὶ θὰ τοὺς ὀδηγοῦσεν εἰς τὴν Χαναάν, διὰ νὰ ζήσουν ἐκεῖ ἐλεύθεροι καὶ νὰ προοδεύσουν.

Ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ εὔρισκε τὸν Μωυσέα.

Δι^τ αὐτὸ μίαν ἡμέραν, ποὺ ὁ Μωυσῆς ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του, εἶδε κάτι παράξενον:

Φλόγες νὰ βγαίνουν ἀπὸ μίαν βάτον καὶ ἡ βάτος νὰ μὴ καίεται. Περίεργος, ἥθελησε νὰ πλησιάσῃ· ἥκουσεν ὅμως τότε φωνὴν νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴν βάτον:

Βγάλε τὰ ὑποδήματά σου. Ο τόπος ὅπου πατεῖς, εἶναι ἱερός! Εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, καὶ τοῦ Ἰακώβ.

Εἶδα τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ λαοῦ μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ κατέβην νὰ τὸν ἐλευθερώσω καὶ νὰ τὸν ἀνεβάσω εἰς τὴν Χαναάν. Σὺ μὲ τὸν ἀδελφόν σου Ἀαρὼν, νὰ πᾶς εἰς τὸν Φαραὼν καὶ νὰ τὸν ζητήσῃς νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν λαόν μου καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσῃς εἰς τὴν Χαναάν.

20. ΑΙ ΠΛΗΓΑΙ ΤΟΥ ΦΑΡΑΩ (Ἐξ. Δ. Ε.)

‘Ο Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν ἐπῆγαν εἰς τὸν Φαραὼν καὶ τοῦ εἶπαν :

‘Ο Θεός διατάσσει νῦν ἀφήσῃς τοὺς Ἐβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

‘Ο Φαραὼν δὲν ὑπήκουσε καὶ διέταξε νὰ τιμωροῦν ἀκόμη περισσότερον τοὺς Ἐβραίους καὶ νὰ ἐπιβάλλουν εἰς αὐτοὺς ἀκόμη βαρυτέρας ἔργασίας.

‘Ο Θεός ὅμως εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα :

Τὸ πρῶτον ὁ Φαραὼν θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ποταμόν· πήγαινε καὶ σὺ νὰ τὸν συναντήσῃς εἰς τὴν ὄχθην. Εἰς τὰ χέρια σου θὰ κρατῆς τὴν ράβδον σου καὶ νὰ εἴπης εἰς τὸν Φαραὼν :

‘Ο Κύριος μὲ ἔστειλε, διὰ νὰ σοῦ εἶπω νῦν ἀφήσῃς ἐλευθεροὺς τοὺς Ἐβραίους, νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Σὺ δὲν τὸν ἥκουσες. Διὰ νὰ καταλάβῃς λοιπὸν ὅτι ὁ Θεός διατάσσει, συμφοραὶ μεγάλαι σὲ περιμένουν. ‘Ο ἀδελφός μου ὁ Ἀαρὼν θὰ κτυπήσῃ μὲ τὴν ράβδον του τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ θὰ γίνουν αἷμα. Τὰ ψάρια ποῦ εἶναι μέσα, θὰ ἀποθάνουν. Οἱ Αἰγύπτιοι θὰ ἀηδιάσουν καὶ δὲν θὰ πίνουν πλέον νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμόν.

‘Ἐπῆγεν ὁ Μωυσῆς μὲ τὸν Ἀαρὼν εἰς τὸν Φαραὼν καὶ τοῦ τὰ εἶπεν αὐτά, ἀλλὰ ὁ Φαραὼν δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ Ἀαρὼν ἐκτύπησε μὲ τὴν ράβδον του τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ αὐτὰ ἔγιναν αἷμα. Τὰ ψάρια ἀπέθαναν. Οἱ Αἰγύπτιοι ἀηδιάσαν καὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ πιοῦν νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμόν.

Τόσον σκληρόκαρδος ἦτο ὁ Φαραὼν, ώστε καὶ πάλιν δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ νῦν ἀφήσῃ τοὺς Ἐβραίους ἐλευθέρους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Δι² αύτὸν ὁ Θεός ἐτιμώρησεν αὐτὸν. Βάτραχοι ἀνέβησαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς δλην τὴν Αἴγυπτον. "Ἐμπαιναν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραὼ καὶ εἰς τὸ δωμάτιον, δπου ἐκοιμᾶτο καὶ εἰς τὸ κρεββάτι του καὶ εἰς δλας τὰς ἄλλας οἰκίας τῶν Αἴγυπτίων καὶ παντοῦ.

"Ἐπειτα ἔπεσαν σύννεφα ἀκρίδες, τόσον πολλαί, ὅστε ἐσκέπασαν δλην τὴν γῆν καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος. "Ἐφαγαν τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τοὺς καρποὺς καὶ δὲν ἔμεινε τίποτε οὔτε εἰς τὰ δένδρα οὔτε εἰς τὰ χόρτα εἰς δλην τὴν Αἴγυπτον.

"Ἐστειλε καὶ ἄλλας τιμωρίας ὁ Θεός εἰς τοὺς Αἴγυπτίους, διὰ νὰ καταλάβῃ ὁ Φαραὼ, δτι πρέπει ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἐβραίους ἐλευθέρους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

"Ἀλλὰ οὔτε καὶ μὲ αύτὰ ὁ σκληρόκαρδος Φαραὼ ἐκατάλαβεν, δτι δὲν ἡμποροῦσε νὰ κάμη ἀντίθετα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Θεός ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Φαραὼ καὶ τὸν λαόν του μὲ τὴν μεγαλυτέραν καὶ φοβερωτέραν πληγήν.

"Ολα τὰ πρωτογέννητα παιδιὰ τῶν Αἴγυπτίων ἀπὸ τὸ πρῶτον παιδὶ τοῦ βασιλέως μέχρι τοῦ πρώτου παιδιοῦ τοῦ τελευταίου Αἴγυπτίου καὶ τὰ πρωτογέννητα ζῶα τῶν Αἴγυπτίων θὰ ἀπέθνησκαν δλα εἰς μίαν νύκτα. Οἱ Ἐβραῖοι καὶ τὰ ζῶα τῶν δὲν θὰ ἐπάθαιναν τίποτε.

"Ἀλλὰ δι² αύτὸν ἔπρεπε, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, κάθε Ἐβραῖος νὰ πάρῃ ἔνα ἀρνί. Τὸ ἀρνὶ αύτὸν θὰ τὸ ἔσφαζε καὶ μὲ τὸ αἷμα του θὰ ἔβαφε τὸ ἐπάνω μέρος καὶ τὰ πλάγια τῆς θύρας τῆς οἰκίας του. "Ἐπειτα θὰ τὸ ἔτρωγε ψητὸν καθένας μὲ τὴν οἰκογένειάν του τὴν νύκτα μὲ πικρὰ χόρτα καὶ μὲ ἄζυμα, δηλαδὴ μὲ ψωμὶ χωρὶς προζύμι.

Αὕτην τὴν ἔօρτην θὰ τὴν ἔώρταζαν πάντοτε οἱ Ἐβραῖοι καὶ θὰ τὴν ἔλεγαν Πάσχα, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται δτι τοὺς ἔσωσεν ὁ Θεός ἀπὸ τοὺς Αἴγυπτίους.

"Οπως εἶπεν ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὰ μεσάνυκτα δλα τὰ πρωτογέννητα παιδιὰ τῶν Αἴγυπτίων καὶ τῶν ζώων τῶν ἀπέθαναν.

Τὴν ἴδιαν νύκτα ἐσηκώθη ὁ Φαραὼ κατατρομαγμένος, ἐκάλεσε τὸν Μωυσῆ καὶ τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς εἶπεν, δτι ἀφήνει ἐλευθέρους τοὺς Ἐβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

21

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΔΙΑΒΑΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΥΘΡΑΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ (Εξ 12 Ε.)

Οι Ἑβραῖοι, ἔξακόσιαι χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς δηλ. ἀπὸ τὰς γυναικας καὶ τὰ παιδία, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Μαζὶ των εἶχαν τὰ ποίμνιά των καὶ δ, τι ἡμπιοροῦσαν ἀπὸ τὰ πράγματά των.

"Ἐτσι ἐπροχώρησαν, ἵνα ὅτου ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

"Ο Φαραὼ ὅμως μετενόησε, διότι ἀφῆσε τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν. Ἐσκέπτετο, δτι ἔχασε τὰς ἐργατικὰς χεῖρας των καὶ δτι τώρα δὲν θὰ τοὺς ἔχῃ νὰ τοῦ δουλεύουν δωρεὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐμάζευσε λοιπὸν τὸν στρατόν του καὶ ἔτρεξε νὰ προφθάσῃ τοὺς Ἑβραίους.

Οι Ἑβραῖοι εἶχαν φθάσει εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν· εἶχαν στρατοπεδεύσει εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἀνεπαύοντο. "Ἐξαφνα ἥκουσαν ὑπόγειον κρότον καὶ ἀνησύχησαν. "Ἐβαλαν τὸ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκατάλαβαν, δτι ἅρματα πολεμικὰ ἔτρεχαν. Ἡσαν οἱ Αἴγυπτοι!

Νὰ φύγουν; ἐμπρὸς εἶναι ἡ θάλασσα· ὅπιστο εἶναι οἱ ἔχθροι. Τώρα νομίζουν, δτι δ κίνδυνος εἶναι πολὺ μεγαλύτερος, φοβοῦνται καὶ λέγουν:

"Ἡτο προτιμότερον ποὺ ἥμεθα διοῦλοι· καλύτερον νὰ ἐπεθαίναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὴν ἔρημον.

Μόνον ἔνας μένει ἀτάραχος. Μόνον αὐτὸς δὲν ἀνησυχεῖ, δ Μωυσῆς, διότι γνωρίζει τί κάμνει.

Οι Ἑβραῖοι ἔρχονται γύρω του. Θαυμάζουν ποὺ βλέπουν, δτι δὲν φοβεῖται· λέγουν:

Διατί μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, νὰ ἀποθάνωμεν ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον;

"Ο Μωυσῆς ὁμιλεῖ. Τὸ πρόσωπόν του φωτίζεται ἀπὸ οὐρανίαν λάμψιν. Τὰ διαπεραστικὰ μάτια του ἡλεκτρίζουν τοὺς Ἑβραίους καὶ ἡ φωνή του ἀκούεται καθαρά.

Μή φοβήσθε! Λέγει. 'Ο Θεὸς εἶναι μαζί μας!

Οι Ἑβραῖοι στρέφουν πρὸς τὸ μέρος, ποὺ ἥρχοντο οἱ Αἴγυπτοι, ἀλλὰ οἱ Αἴγυπτοι δὲν φαίνονται· νεφέλη εἶχε σταθῆ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἑβραίων.

Τότε ὁ Μωυσῆς ὑψώνει τὴν χεῖρα· ὅλοι οἱ Ἐβραῖοι τὸ εἶδαν αὐτό. Ἐπειτα καταβιβάζει τὴν ράβδον, ποὺ ἐκρατοῦσε καὶ κτυπᾷ εἰς τὴν θάλασσαν.

Αὐτὸ ποὺ συνέβη τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἥτο τρομερόν!

“Ἀνεμος δυνατὸς ἐσηκώθη καὶ ἐξηκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα. Ὁ ἄνεμος ἔχώρισε τὴν θάλασσαν εἰς δύο καὶ εἰς τὸ μέσον ἐφάνη ἡ ξηρά. Οἱ Ἐβραῖοι εἰσῆλθαν εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, δπου ἥτο ἡ ξηρά καὶ ἐπροχώρησαν.

“Οταν ἐπλησίασαν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν, οἱ Αἴγυπτιοι ἔφθασαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ εἶδαν τοὺς Ἐβραίους νὰ περιπατοῦν εἰς τὸν βυθόν. Ὁ Φαραὼ εἶδε τοῦτο καὶ διέταξε νὰ εἰσέλθουν καὶ οἱ Αἴγυπτιοι, διὰ νὰ καταδιώξουν τοὺς Ἐβραίους.

‘Αλλὰ εἶχεν ἔλθει ἡ στιγμὴ νὰ τιμωρήσῃ ὁ Θεός τὸν Φαραὼ διὰ τὴν ἀσέβειάν του.

‘Ο Μωυσῆς, μόλις καὶ ὁ τελευταῖος Ἐβραῖος ἐβγῆκεν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν, ὑψώσε τὴν ράβδον του. Τότε ὁ ἄνεμος ἔπαυσε, τὰ ὕδατα δὲν ἡμποροῦσαν νὰ σταθοῦν ὅρθια καὶ ἔπιπταν, διὰ νὰ σκεπάσουν τὸ κενόν, ποὺ εἶχε σχηματισθῆ τὴν νύκτα. Οἱ δυστυχεῖς Αἴγυπτιοι ἐπνίγησαν ὅλοι.

Τὸ πρώτοι οἱ Ἐβραῖοι εἶδαν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ πτώματα τῶν πνιγέντων Αἴγυπτίων καὶ τῶν ἵππων. Ἐφοβήθησαν τὸν Θεόν καὶ ἐπίστευσαν εἰς Αὔτὸν καὶ εἰς τὸν Μωυσέα.

‘Εμαζεύθη τότε ὁ πολυπληθῆς ἐκεῖνος λαός, ἔχόρευε καὶ ἔψαλλε :

«Ἄς φάλλωμε στὸν Κύριο καὶ ἂς ποῦμε εὐχαριστῶ,
ποὺ τὸ ἄλογα καὶ τοὺς σκληροὺς ἵππεῖς τοῦ Φαραὼ
στὸ κῦμα μέσα ἔπνιξε καὶ φτάσαν στὸ βυθό.

‘Ο Κύριος εἶναι δύναμις, Αὔτὸν ἐγὼ νῦνῳ !

‘Ο Κύριος εἶναι θαυμαστός, Αὔτὸν δοξολογῶ !»

22. Ο ΘΕΟΣ ΤΡΕΦΕΙ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ (Ἐξ. 16 Ε.)

‘Αφοῦ οἱ Ἐβραῖαι ἐπέρασαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἐπροχώρησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον Σίν.

Εἰς τὴν ἔρημον Σίν οἱ Ἐβραῖοι παρεπονοῦντο καὶ ἔλεγαν :

Καλύτερα νὰ ἔπειθαίναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ἐδῶ ἀπὸ πεῖναν.

‘Ο Μωυσῆς εἶπεν εἰς τὸν λαόν :

‘Ο Θεός θὰ σᾶς δώσῃ τὸ βράδυ κρέας νὰ φάγετε καὶ τὸ πρωὶ ψωμὶ νὰ χορτάσετε.

Τὸ βράδυ ἔπεισαν ὁρτύκια τόσα πολλά, ὥστε ἐσκέπασσαν ὅλο τὸ μέρος, ποὺ ἦσαν οἱ ‘Ἐβραῖοι’ καὶ τὸ πρωὶ ἔπεισεν ἀπὸ

Οἱ Ἰσραηλῖται τρέφονται εἰς τὴν ἔρημον.

τὸν οὐρανὸν κάτι, ποὺ ἔμοιαζε σὰν δρόσος. “Οταν οἱ ‘Ἐβραῖοι’ τὸ εἶδαν αὐτό, εἶπαν : τί εἶναι αὐτό ; ‘Ο Μωυσῆς εἶπεν :

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, ποὺ σᾶς δίδει ὁ Θεός, νὰ φάγετε. Νὰ μαζεύετε λοιπὸν καθένας δσον χρειάζεται, νὰ τὸ τρώγετε ὅλο καὶ νὰ μήν ἀφήνετε ὑπόλοιπον διὰ τὸ πρωὶ.

Αὐτὸς οἱ ‘Ἐβραῖοι τὸ ὠνόμασσαν μάνα καὶ ἦτο σὰν μικρὸς σπόρος, ἄσπρος καὶ γλυκός.

‘Ο Μωυσῆς εἶπε :

Νὰ πάρετε μίαν στάμναν, νὰ τὴν γεμίσετε μὲ μάνα καὶ νὰ τὴν φυλάξετε, σεῖς καὶ αἱ γενεαὶ σας, διὰ νὰ βλέπουν τὸν ἄρτον, μὲ τὸν δόποῖον σᾶς ἔθρεψεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἔρημον.

‘Ο Ααρὼν ἔλαβε μίαν στάμναν καὶ ἐγέμισεν αὐτὴν μὲ μάνα. Οἱ ‘Εβραῖοι ἐφύλαττον αὐτήν.

Ἐπειτα οἱ ‘Εβραῖοι ἐπροχώρησαν καὶ δὲν εἶχαν νερό. Πάλιν παρεπονοῦντο καὶ ἔλεγαν εἰς τὸν Μωυσέα :

Διατί μᾶς ἔφερες εἰς τὴν ἔρημον ν' ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν δίψαν;

‘Ο Θεὸς τότε εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα :

Πάρε τὴν ράβδον σου, μὲ τὴν δποίαν ἐκτύπησες τὴν Ἑρυθρὰν Θάλασσαν καὶ πήγαινε εἰς τὸν βράχον Χωρῆβ νὰ τὸν κτυπήσῃς. Θὰ βγῇ νερό, διὰ νὰ πιῇ ὁ λαός.

‘Ο Μωυσῆς ἔκαμεν δπως εἶπεν ὁ Θεός. Ἐπῆγεν εἰς τὸν βράχον Χωρῆβ, ἐκτύπησεν αὐτὸν μὲ τὴν ράβδον του καὶ ἀμέσως ἔτρεξεν ἀφθονον νερό. “Ολοι οἱ ‘Εβραῖοι ἔπιον καὶ ἐδροσίσθησαν.

23. ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ (Ἐξ. 19 Ε. Δευτ. 5)

‘Ο Μωυσῆς ὠδήγησε τοὺς ‘Εβραίους εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ. Ἐκεῖ ἦτο ἔνα ὅρος, τὸ Σινᾶ. Ἀπέναντι εἰς αὐτὸ τὸ ὅρος οἱ ‘Εβραῖοι ἔστησαν τὰς σκηνάς των.

‘Ο Θεὸς ἐκάλεσεν ἀπὸ τὸ Σινᾶ τὸν Μωυσέα καὶ τοῦ εἶπε:

Νὰ εἰπῆς εἰς τοὺς ‘Ισραηλίτας: Εἴδατε, πῶς ἐγὼ σᾶς ἔφερα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἔως ἔδω. Ἐὰν ὑπακούετε εἰς τὸ θέλημά μου, θὰ εἰσθε λαὸς ἐκλεκτὸς καὶ ἔθνος ἄγιον. Ἰδική μου εἶναι ὅλη ἡ γῆ.

‘Ο Μωυσῆς εἶπεν εἰς τοὺς ‘Εβραίους τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτοὶ ὑπεσχέθησαν, ὅτι θὰ ὑπακούουν εἰς τὸ θέλημά του καὶ θὰ φυλάττουν τὰς ἐντολάς του.

Κατόπιν ὁ Μωυσῆς, κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, εἶπεν εἰς τοὺς ‘Εβραίους νὰ πλύνουν τὰ ἐνδύματά των, νὰ νηστεύσουν καὶ νὰ μὴ πλησιάσῃ κανεὶς εἰς τὸ ὅρος Σινᾶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Τὴν τρίτην ἡμέραν τὸ πρωὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ ἐφάνησαν εἰς τὸ ὅρος. Νέφος πυκνὸν ἐσκέπασεν αὐτό. Φωναὶ σαλ-

πίγγων ἡκούοντο. Τὸ Σινᾶ ἐσείετο. Ὁ λαὸς κάτω ἔτρεμεν ἀπὸ φόβου.

Τότε ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὅρους μὲν φωνὴν μεγάλην ὁμίλησεν ὁ Θεός. "Ωρισε τὰ καθήκοντα τῶν Ἑβραίων καὶ ὅλων τῶν ἀνθρώπων πρὸς Αὐτὸν (1—4) καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους (5—10).

"Ο Μωυσῆς φέρει εἰς τοὺς Ἑβραίους τὰς δέκα ἐντολαῖς.

- 1) Ἐγώ εἶμαι ὁ Κύριος ὁ Θεός σου, πού σὲ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.
- 2) Νὰ μὴ κάμης εἴδωλα καὶ νὰ μὴ προσκυνῇς ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὰ ὕδατα.
- 3) Νὰ μὴ ὀρκίζεσαι ψέμματα καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ διὰ μικρὰ πράγματα.
- 4) Νὰ ἔχῃς ὡς ἱερὰν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Νὰ ἐργά-

ζεσαι έξι ήμέρας. Τὴν ἑβδόμην νὰ ἀναπαύεσαι καὶ νὰ τὴν ἀφιερώνῃς εἰς τὸν Θεόν.

5) Νὰ τιμᾶς τοὺς γονεῖς σου, διὰ νὰ ζήσῃς πολλὰ χρόνια εύτυχής.

6) Νὰ μὴ ἀφαιρέσῃς τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων.

7) Νὰ σέβεσαι τὴν οἰκογενειακὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου.

8) Νὰ μὴ κλέπτῃς.

9) Νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσῃς κατὰ ἄλλου.

10) Νὰ μὴ εἶσαι φθονερός.

24. Ο ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (Ἐξ. 24 Ε.)

Διὰ νὰ μὴ λησμονήσουν οἱ Ἑβραῖοι τὰς δέκα ἐντολάς, δ Θεὸς τὰς ἔγραψεν εἰς δύο λιθίνας πλάκας καὶ τὰς ὡνόμασε Διαθήκην. "Ετσι ὡνόμασεν δ Θεὸς αὐτάς, ἐπειδὴ ὑπεσχέθη, ὅτι δ Ἰσραηλιτιός λαὸς θὰ εἶναι λαὸς ἐκλεκτὸς καὶ ἔθνος ἀγιον, ἐὰν τὰς φυλάττῃ.

Αὐτὰς τὰς πλάκας δ Μωυσῆς τὰς ἔφερεν εἰς τοὺς Ἑβραίους καὶ τὰς ἐτοποθέτησεν εἰς ἓνα κατάχρυσον κιβώτιον, τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Αὐτὴν δ Μωυσῆς τὴν ἔβαλε μέσα εἰς μίαν σκηνὴν πολυτελῆ, τὴν δποίαν ἐστήσε μακρυά ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν στήσει τὰς σκηνάς των, τὴν ὡνόμασε δὲ Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ἐπειδὴ αἱ ἐντολαὶ ἐλέγοντο καὶ Μαρτύριον, διότι ἐμαρτυροῦσαν, δηλαδὴ ἐβεβαίωναν καὶ ἐφανέρωναν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

"Η σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἔχωρίζετο εἰς δύο μέρη· εἰς τὰ "Αγια καὶ εἰς τὰ "Αγια τῶν 'Αγίων.

Εἰς τὰ "Αγια τῶν 'Αγίων δ Μωυσῆς ἔβαλε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὴν Χρυσῆν Στάμναν, ὅπου μέσα ᾔτο τὸ μάνα, ποὺ ἔτρωγαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἔρημον.

Εἰς τὰ "Αγια δ Μωυσῆς ἔβαλε:

Τὴν Τράπεζαν τῆς Προθέσεως, ὅπου οἱ ιερεῖς ἔβαζαν τοὺς δώδεκα ἄρτους τῆς Προθέσεως.

Τοὺς ἄρτους αὐτοὺς τοὺς ἀφιέρωναν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ Τὸν εύχαριστοῦν διὰ τὸ ἀγαθά ποὺ ἔχάριζεν εἰς αὐτούς. Τοὺς ἥλλαζαν οἱ ιερεῖς κάθε Σάββατον.

"Εβαζαν δὲ δώδεκα ἄρτους, ἐπειδὴ δώδεκα ἥσαν αἱ φυλαὶ των.

Εἰς τὰ "Αγια τῶν Ἀγίων ὁ Μωυσῆς ἔβαλεν ἀκόμη τὴν Ἐπτάφωτον Λυχνίαν, ἡ ὁποία ἐλέγετο ἔτσι, ἐπειδὴ εἶχεν ἐπτά φῶτα καὶ

τὸ Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ὅπου οἱ ιερεῖς ἔκαιαν τὸ θυμίαμα κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ.

'Ο Μωυσῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ὤρισε καὶ τὸν Ἀράν νὰ εἶναι ἀρχιερεὺς τῶν Ἐβραίων.

"Ωρισεν ἀκόμη καὶ τὰς ἑορτάς των, αἱ ὁποῖαι ἥσαν αὐταῖς:

1) Τὸ Σάββατον, δηλαδὴ ἡ ἐβδόμη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀνεπαύθη ἀπὸ τὰ ἔργα Του.

2) Τὸ Πάσχα, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, πῶς ὁ Θεὸς τοὺς ἐσωσεν ἀπὸ τοὺς Αἴγυπτίους.

3) Ἡ Πεντηκοστή, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὴν ἡμέραν ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸν Δεκάλογον εἰς τὸ Σινᾶ.

4) Ἡ Σκηνοπηγία, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, πῶς ἔμειναν εἰς τὴν ἔρημον κάτω ἀπὸ σκηνάς.

5) Ἡ ἡμέρα τοῦ Ἐξιλασμοῦ, διότι τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν καὶ Τὸν παρακαλούσεν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἴδιας του ἀμαρτίας καὶ τοῦ λαοῦ.

25. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (Ἐξ. 24 Ε.)

Μία κοινωνία δὲν ἡμπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς νόμους. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἔδωσεν εἰς τὸν Μωυσῆν καὶ ἄλλας παραγγελίας σύμφωνα μὲ τὰς ὁποίας ἔπρεπεν οἱ Ἐβραῖοι νὰ ζοῦν, διὰ νὰ εἶναι καλοὶ πολίται. Αὐταὶ αἱ παραγγελίαι εἶναι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἐβραίων. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι οἱ ἔξης:

1) "Ἐξ χρόνια νὰ καλλιεργῆς τὰ χωράφια σου. Τὸν ἐβδομόν χρόνον νὰ τ' ἀφήνῃς ἀκαλλιέργητα, διὰ νὰ ξεκουράζωνται.

2) Ἐὰν ἀγοράσῃς δοῦλον, ἔξι χρόνια νὰ σοῦ δουλεύῃ. Τὸν ἐβδομόν χρόνον νὰ τὸν ἀφήσῃς ἐλεύθερον, χωρὶς νὰ σοῦ πληρώσῃ τίποτε.

3) Ἐὰν κανεὶς κλέψῃ βόδι καὶ τὸ πωλήσῃ ἢ τὸ σφάξῃ, νὰ πληρώσῃ δι' αὐτὸν πέντε βόδια. "Ἄν κλέψῃ πρόβατον καὶ τὸ πω-

λήση ή τὸ σφάξη, νὰ πληρώσῃ δι' αὐτὸ τέσσαρα πρόβατα.

4) Ἐάν κανεὶς κάμη ζημίαν εἰς ξένον χωράφι ή εἰς ξένον ἀμπέλι, νὰ τοῦ τὸ πληρώσῃ μὲ τὸν καλύτερον καρπὸν ἀπὸ τὰ χωράφια του ή τὸ ἀμπέλι του.

5) Ἐάν δώσης χρήματα δανεικὰ εἰς ἔνα πτωχόν, νὰ μὴ πάρης ἀπὸ αὐτὸν κέρδος.

6) Χήραν καὶ ὄρφανὸν νὰ μὴ στενοχωρήσῃς.

7) Ἐάν εὕρης εἰς τὸν δρόμον τὸ ζῶον τοῦ ἔχθροῦ σου νὰ ἔχῃ πέσει κάτω ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος, νὰ τὸ βοηθήσῃς. Ἐάν τὸ εὔρης εἰς τὸν δρόμον νὰ περιπλανᾶται, νὰ τὸ πάρης καὶ νὰ τοῦ τὸ φέρης.

8) Νὰ μὴ καταπατήσῃς τὸ δίκαιον τοῦ πτωχοῦ.

Νὰ μὴ ἀνακατώνεσαι εἰς ἀδίκους ὑποθέσεις.

Νὰ μὴ γίνης αἰτία νὰ τιμωρηθῇ ὁ ἀθῷος.

Ποτὲ νὰ μὴ πάρης δῶρα.

9) Ὁποιος καταρασθῇ τὸν πατέρα του ή τὴν μητέρα του ἢ ὅποιος τοὺς κτυπήσῃ, ἐξάπαντος νὰ θανατωθῇ.

10) Νὰ ἔχετε πάντοτε καθαρὰν καρδίαν.

26

26. ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΝΑ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΝΤΑΙ 40 ΕΤΗ ΕΙΣ ΕΡΗΜΟΝ (Ἄρ. 18 Ε.)

Οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακρινὴν πορείαν μέσα ἀπὸ ἐρήμους ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν.

Ἄπὸ ἐκεῖ ὁ Μωυσῆς, κατὸ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔστειλε δώδεκα ἄνδρας, ἔνα ἀπὸ κάθε φυλήν, διὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὴν Χαναάν, καὶ τοὺς εἶπε :

Νὰ πάτε εἰς τὴν Χαναάν νὰ κοιτάξετε, ἀν εἶναι εὔφορος, ἀν ὑπάρχουν ἐκεῖ δένδρα καὶ ἀν αἱ πόλεις ἔχουν τείχη.

Οἱ δώδεκα αὐτοὶ ἄνδρες ἔφυγαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Χαναάν. Ἐγύρισαν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας δλην τὴν χώραν καὶ παρετήρησαν αὐτὴν πολὺ καλά. Ἐκοψαν μάλιστα καὶ μερικοὺς ψραίους καρπούς, σταφύλια, ρόδια καὶ σῦκα, καὶ τὰ ἔφεραν εἰς τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ καταλάβουν καλύτερα πόσον εὔφορος ἦτο ἡ χώρα. Εἶπαν δμως εἰς τὸν Μωυσέα :

Ἡ χώρα εἶναι εὔφορος· νὰ καὶ οἱ καρποὶ ποὺ βγάζει ἀλλὰ

οἱ κάτοικοι εἶναι πολὺ δυνατοὶ καὶ αἱ πόλεις μεγάλαι, ὁχυραὶ καὶ προφυλαγμέναι μὲ τείχη.

"Οταν οἱ Ἐβραῖοι ἤκουσαν αὐτά, ἐφοβήθησαν πολύ, παρεπονοῦντο ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρὼν καὶ ἔλεγαν:

Μακάρι νὰ ἐπεθαίναμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἢ εἰς τὴν ἔρημον, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὸν πόλεμον. Διατί μᾶς ἔφερεν ὁ Κύριος εἰς τὴν χώραν αὐτήν, διὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὸν πόλεμον; Νὰ γυρίσωμεν πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Μόνον ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ δώσουν θάρρος εἰς τοὺς Ἐβραίους.

"Ἐλεγαν εἰς αὐτούς:

Μὴ φοβῇσθε! Φθάνει νὰ εἶναι μαζί μας ὁ Θεός καὶ θὰ μᾶς δῶσῃ τὴν εὑφόρον αὐτὴν χώραν. Ἄλλ' ὁ Θεός, ποὺ τιμωρεῖ τοὺς ἀπίστους καὶ τοὺς ἀχαρίστους, εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα:

"Ἔως πότε θὰ ἀφήσω αὐτὸν τὸν λαὸν νὰ παραπονήται;

"Ολοὶ ὅσοι εἶδαν τὰ θαύματα, ποὺ ἔκαμα δι' αὐτούς, δὲν θὰ ἔμβουν εἰς τὴν Χαναάν.

"Οσοι εἶναι εἴκοσιν ἔτῶν καὶ ἄνω, θὰ ἀποθάνουν εἰς τὴν ἔρημον ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χάλεβ καὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, οἱ ὅποιοι πιστεύουν εἰς ἡμέ.

"Ολοὶ οἱ ἄλλοι θὰ περιπλανῶνται εἰς τὴν ἔρημον τεσσαράκοντα χρόνια ἀκόμη διὰ τὴν τιμωρίαν των.

27. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ (Δευτ. 31 Ε.)

"Οπως εἶπεν ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ἔκαμε. Δὲν ἀφησε τοὺς Ἐβραίους νὰ εἰσέλθουν ἀμέσως εἰς τὴν ἔρημον. Τέλος ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Τότε ὁ Μωυσῆς ἐκατάλαβεν, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ. Αὐτὸς ὅμως δὲν τὸν ἐλύπησε.

"Ανθρωποι εύσεβεῖς σὰν αὐτόν, οἱ ὅποιοι εἰς τὴν ζωὴν των γίνονται χρήσιμοι εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δὲν λυποῦνται, δταν βλέπουν, ὅτι τὸ τέλος των πλησιάζει.

"Ο Μωυσῆς ἔσωσε τοὺς Ἐβραίους ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν Αἰγυπτίων. Αὐτὸς μὲ τὰς συμβουλάς του ἐζήτει νὰ ζοῦν αὐτοὶ ἀγαπημένοι, νὰ μὴ βλάπτῃ ὁ ἔνας τὸν ἄλλον· νὰ ἀλληλοιθούνται. Αὐτὸς ἔκαμεν ὅλα δσα διέταξεν ὁ Θεός. Μόνον ἐζή-

τησεν ἀπὸ τὸν Θεόν νὰ ἵδῃ τὴν Χαναάν, εἰς τὴν ὁποίαν πλέον οἱ Ἐβραῖοι θὰ ἔζουσαν ἐλεύθεροι. Ὁ Θεός, ποὺ ἐκπληρώνει τὰς ἐπιθυμίας μας, διὰν αὐταὶ συμφωνοῦν μὲ τὸ θέλημά του. εἶπεν εἰς τὸν Μωυσέα :

Πρὶν ἀποθάνης, θὰ ἵδης τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, τὴν Χαναάν.

‘Ο Μωυσῆς ἐκάλεσε τότε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, τοὺς παρέδωσε τὰς δύο λιθίνας πλάκας καὶ εἶπεν :

‘Αναγνώσατε αὐτὰς ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ.

Κατόπιν ἐνεθυμήθη ὅλην τὴν περασμένην ζωὴν του· ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδὶ εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Φαραὼ· ὅταν ἔφυγεν ἐπειτα εἰς τὴν χώραν Μαδιάμ· ἐνεθυμήθη, πῶς ὁ Θεός τοῦ ἐφανερώθη εἰς τὴν φλεγομένην βάτον· πῶς ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Φαραὼ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἐβραίους νὰ φύγουν. Τέλος ἐνεθυμήθη, πῶς διέβη τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν καὶ τὴν πορείαν μέσα ἀπὸ ἐρήμους τόπους. Εἶδε, πῶς ἔφθασεν ἔως ἐδῶ ύγιης αὐτὸς καὶ ὁ πολυάριθμος λαός του. Εἰς ὅλα αὐτὰ ἔβλεπε τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεθυμήθη κατόπιν, δτι ὁ Ἐβραϊκὸς λαὸς πολλάς φοράς ἐλησμόνησε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσκέφθη, δτι τὸ ἵδιον θὰ κάμουν οἱ Ἐβραῖοι, διὰν αὐτὸς ἀποθάνῃ.

Ἐλυπήθη δι^ι αὐτὸς καὶ ἥθέλησε νὰ τοὺς συμβουλεύσῃ. Ἐκαμε λοιπὸν ἔνα ποίημα διὰ τὸν Θεόν, ποὺ τοὺς συμβουλεύει νὰ μένουν πάντοτε πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ποίημα αὐτὸς ἀρχίζει ἔτσι :

«Πρόσεκέ με Οὐρανέ, θὺ μιλήσω
κι ἂς ἀκούσῃ ἡ γῆ ὅ,τι πᾶ,
Εἰς τὴν χλόη τὰ λόγια μου ἂς πέσουν
σὰν δροσιά. Τὸ Θεὸ τῷρα ὑμνῶ».

Ἐπειτα σιγά σιγά ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Νεβώ, ποὺ εἶναι ἀπέναντι εἰς τὴν Ἱεριχώ. Ἀπὸ ἐκεῖ εἶδε τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς δέν θὰ χαρῆ. Δὲν ἔκλαυσε, διότι ἐγνώριζεν ὁ μεγάλος αὐτὸς Ἀρχηγὸς νὰ ύποτάσσεται πάντοτε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μακρὰν βουνά, πεδιάδες· ὁ Ἰορδάνης εἶχεν ἀσημένιο χρῶ-

μα ! Κάτω οι Ἐβραῖοι ἐκινοῦντο ὡς μυρμηκιά. Ήχαρίστησεν ἄλλην μίαν φορὰν τὸν Θεόν καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 120 ἔτῶν.

Οἱ Ἐβραῖοι ἐπένθησαν ἐπὶ ἔνα μῆνα καὶ ποτὲ δὲν ἐλησμόνησαν πόσον μεγάλος ἦτο δ Μωυσῆς.

~~28~~ 28. ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΝΑΑΝ (Ἰησ.)

Οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουν, ἀλλ᾽ ὁ Θεός ὑπάρχει πάντοτε. 'Υπάρχει καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Διὰ νὰ βγάλῃ τοὺς Ἐβραίους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἔστειλε τὸν Μωυσέα. 'Ο Μωυσῆς ἀπέθανεν. 'Ο Θεός δμως ἀνέδειξεν ἔνα ἄλλον διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ Μωυσέως, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ. Αὔτος τώρα ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν Ἐβραίων.

Οἱ Ἐβραῖοι εύρισκοντο πρὸ τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου πέραν ἀπὸ αὐτὸν ἔβλεπαν τὴν χώραν, τὴν ὅποιαν μετ' ὀλίγον θὰ εἶχαν ὡς πατρίδα.

Πόσην χαράν ἡσθάνοντο τώρα ! "Ολας τὰς ταλαιπωρίας, ποὺ εἶχαν ὑποφέρει εἰς τὴν ὁδοιπορίαν, τὰς ἐλησμόνησαν. Τώρα δλοι ἔνα πρᾶγμα ἐσκέπτοντο πότε νὰ εύρεθοῦν εἰς τὴν χώραν, ποὺ τοὺς ἔδιδεν ὁ Θεός. Ἀλλὰ ποῖος θὰ τοὺς ὀδηγοῦσεν ; 'Ο Ἀρχηγός των !

'Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τοὺς διέταξε νὰ ἔτοιμασθοῦν, διότι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐπερνοῦσαν τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Χαναάν. Ἡσαν τεσσαράκοντα χιλιάδες πολεμισταί, οἱ δόποιοι θὰ τὸν ἀκολουθοῦσαν, ἔξήκοντα δὲ χιλιάδες θὰ ἔμεναν νὰ προστατεύσουν τὰ γυναικόπαιδα.

'Η διάβασις δμως τοῦ Ἰορδάνου ἦτο δύσκολος, διότι ὁ ποταμός καὶ πλάτος εἶχε καὶ βαθὺς ἦτο καὶ ὁρμητικός καὶ εἶχε πλημμυρίσει τὰς ἡμέρας ἔκείνας.

Δι αύτὸ δ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐζήτεσε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ιερεῖς, ἀφοῦ λάβουν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, νὰ προχωρήσουν πρῶτοι αὐτοὶ εἰς τὸν ποταμόν.

"Ετσι καὶ ἔγινεν. Οἱ ιερεῖς μὲ τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ἐπροχωροῦσαν. Τὰ ὄδατα τοῦ ποταμοῦ ἐχωρίσθησαν, δπως ἄλλοτε εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Οἱ Ἐβραῖοι ἐπέρασαν μὲ χαράν καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Ἱεριχώ, τῆς ὅποιας τὰ τείχη, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐπεσαν μόνα των.

Κατόπιν οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Χαναάν εἶδαν, ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυρίευσαν τὴν Ἱεριχώ καὶ ἔμαζεύθησαν εἰς μίαν πόλιν, τὴν Γαβαῶν, διὰ νὰ πολεμήσουν. Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπολέμησαν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησαν. Ἔπειτα ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν Χαναάν.

Ἡ Ἱεριχώ κυριεύεται.

Ἄφοῦ οἱ Ἐβραῖοι ἔγιναν κύριοι τῆς Χαναάν, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐμοίρασεν αὐτὴν εἰς ἔνδεκα μέρη καὶ ἔδωσε μὲ κλῆρον ἀπὸ ἐν εἰς κάθε μίαν φυλήν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευῆ, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀνῆκεν ὅλη ἡ χώρα, διότι οἱ Λευῖται ἦσαν ἱερεῖς τῶν Ἐβραίων. Αὐτοὶ θὰ ἦσαν διεσκορπισμένοι εἰς ὅλον τὸν λαόν, διὰ νὰ τὸν διδάσκουν καὶ διὰ νὰ κάμουν τὰς Ἱερὰς τελετὰς τῆς θρησκείας.

29. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ('Ιησ. 24)

"Οταν δὲ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐγήρασεν, ἐκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς :

Αὐτὰ λέγει δὲ Θεός :

Οἱ πρόγονοι σας ἐκατοικοῦσαν πέραν ἀπὸ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ἐλάτρευον ἄλλους θεούς· ἐπῆρα δμως τὸν πρόγονόν σας Ἀβραὰμ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ὡδῆγησα εἰς τὴν γῆν Χαναάν καὶ ἐπολλαπλασίασα τοὺς ἀπογόνους του.

"Οταν ἦλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, σᾶς ἔστειλα τὸν Μωυσέα καὶ τὸν Ἀαρὼν. Σᾶς ἐπῆρα ἀπὸ ἐκεῖ καὶ σᾶς ἔφερα πάλιν εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Νά φοβήσθε τὸν Θεόν καὶ νὰ λατρεύετε αὐτὸν πιστὰ μὲ ὅλην σας τὴν καρδιά.

'Ο λαός, ὅταν ἥκουσεν αὐτά, εἶπεν :

Ποτὲ δὲν θὰ ἀφήσωμεν τὸν Κύριον καὶ ποτὲ δὲν θὰ λατρεύσωμεν ἄλλους θεούς· διότι ὁ Θεός μᾶς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ μᾶς ἐφύλαξεν ἔως σήμερα ἀπὸ δλα τὰ μέρη, ποὺ ἐπεράσαμεν, διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἀπὸ δλους τοὺς ἔχθρούς, ποὺ συνηντήσαμεν εἰς τὸν δρόμον μας.

'Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔπειτα εἶπεν :

'Ο Θεός εἶναι ἄγιος καὶ ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς ἀμαρτωλοὺς τοὺς τιμωρεῖ καὶ τοὺς ἔξολοθρεύει.

Οἱ Ἐβραῖοι τότε ἀπήντησαν :

'Ημεῖς πάντοτε τὸν Θεόν θὰ ἀγαπῶμεν καὶ τὸν Θεόν θὰ λατρεύωμεν καὶ πάντοτε θὰ ἐκτελῶμεν τὰς ἐντολάς του.

Τότε ἔλαβεν δὲ Ἰησοῦς ἔνα λίθον, τὸν ἔστησε κάτω ἀπὸ μίαν δρῦν καὶ εἶπεν :

"Ἄς εἶναι δὲ λίθος αὐτὸς ἐνθύμιον, διτι δὲν θὰ λησμονήσετε ποτὲ τὸν Θεόν.

"Ἐπειτα δὲ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀπέθανεν εἰς ἥλικίαν 110 ἑτῶν.

30 Ο ΕΥΣΕΒΗΣ ΙΩΒ ('Ιωβ)

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐζοῦσεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἀνατολῆς ἔνας πόλυ εύσεβης ἄνθρωπος, δὲ Ἰωβ. Κανεὶς ἄλλος δὲν ἦτο εἰς ὅλην τὴν γῆν ὠσάν αὐτὸν εύσεβής.

'Ο Ἰωβ ἦτο πάρα πολὺ εύτυχής διότι καὶ Ὅγιης ἦτο καὶ

πολλά ποιμνια εἶχε καὶ οἰκογένειαν, τὴν σύζυγόν του καὶ δέκα παιδιά, ἐπτά ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια καὶ τὸ κυριώτερον ἀπὸ ὅλα, διότι εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἐκτελοῦσε τὰς ἐντολάς του.

‘Ο Θεός ἡθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν λησταὶ ἐφόνευσαν τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ἥρπασαν τὰ ποιμνιά του. Ἔμαθε τοῦτο ὁ Ἰώβ. Μίαν ἄλλην ἡμέραν, ἐνῷ τὰ παιδιά του ἔτρωγαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεγαλυτέρου ἀδελφοῦ των, σεισμὸς δυνατὸς ἐκρήμνισε τὴν οἰκίαν. ‘Ολοι ὅσοι ἦσαν μέσα εἰς αὐτὴν, ἐφονεύθησαν. Ἔμαθε καὶ τοῦτο ὁ Ἰώβ, δὲν παρεπονέθη καθόλου, ἐδόξασε τὸν Θεόν καὶ εἶπε :

Γυμνὸς ἐγεννήθην, γυμνὸς ἀς ἀποθάνω. ‘Ολα ὅσα εἶχον, ὁ Θεός μοῦ τὰ ἔδωσε, ὁ Θεός μοῦ τὰ ἐπῆρεν. ‘Ἄς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὅνομά Του.

‘Ο Ἰώβ ἦτο προηγουμένως καὶ ύγιης. Τὸ πολυτιμότατὸν ὅμως αὐτὸ ἀγαθόν, τὴν ύγείαν, τὴν ἔχασε καὶ αὐτὴν· διότι προσεβλήθη ἀπὸ μίαν φοβεράν ἀσθένειαν, τὴν λέπραν. Ἔπειδὴ δὲ ἡ ἀσθένεια αὐτὴ ἦτο μεταδοτική, ἐζούσεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν πτωχὸς καὶ δυστυχής.

‘Ολοι τὸν ἐγκατέλειψαν· μόνον ἡ σύζυγός του τοῦ ἀπέμεινεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μίαν ἡμέραν τοῦ εἶπεν, δτι δὲν πρέπει νὰ ὑπομένῃ καὶ νὰ ἐλπίζῃ ἀκόμη εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπῆρεν ὅλα τους τὰ ἀγαθά. ‘Ο Ἰώβ ὅμως, ποὺ ἦτο ἄνθρωπος πολὺ εύσεβης, τὴν ἐμάλωσε καὶ τῆς εἶπεν :

‘Ωμίλησες σὰν ἀνόητη γυναίκα. Τὰ καλὰ μόνον θὰ δεχώμεθα ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ὅχι τὰ κακά ;

Τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ ἔμαθαν τὰ δυστυχήματά του καὶ ἤλθαν νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μόλις τὸν εἶδαν ἀπὸ μακράν, ἐκλαυσαν, ἐπλησίασαν καὶ ἐκάθησαν σιωπηλοί κοντά του καὶ τὸν ἔβλεπαν. Ἔπι ἐπτὰ ἡμέρας ἔμειναν ἄφωνοι, διότι δὲν ἔγνωριζαν, πῶς νὰ ἀρχίσουν νὰ τὸν παρηγοροῦν.

‘Ο Ἰώβ τοὺς εἶδε καὶ ἐκατάλαβεν, δτι δὲν ώμιλοῦσαν ἀπὸ τὴν μεγάλην των λύπην. Πολὺ ἐταράχθη ἀπὸ αὐτό, καὶ τὴν ἔβδομην τέλος ἡμέραν παρεπονέθη εἰς τὸν Θεόν καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως του.

Οἱ φίλοι του τότε ἀντὶ νὰ τὸν παρηγορήσουν, τοῦ εἶπον,

ὅτι διὰ νὰ τὸν τιμωρῇ ἔτσι ὁ Θεός, φαίνεται, ὅτι θὰ ἡμάρτη-
σεν. Ἀλλ ὁ Ἱὼβ ἐπέμενεν, ὅτι ἦτο ἀθῷος. Παρουσιάσθη τότε
ὁ Θεός, ἐμάλωσε τὸν Ἱὼβ καὶ τοὺς φίλους του καὶ εἶπεν:

Οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν, διατὶ ὁ Θεὸς στέλλει τὰς εὐ-
τυχίας καὶ τὰς δυστυχίας. Πρέπει νὰ δέχωνται εὐχαρίστως
ὅτι στέλλει· διότι ὅλα ὅσα κάμνει, τὰ κάμνει διὰ τὸ καλὸν τῶν
ἀνθρώπων.

Ο Ἱὼβ ἐνόησε τὸ σφάλμα του, μετενόησε μὲ τὴν καρδιά
του καὶ ἐζήτησε συγχώρεσιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ο Θεὸς τὸν ἐσυγ-
χώρησε καὶ τοῦ ἔστειλεν ἀκόμη περισσότερα ἀγαθὰ ἀπ' ὅσα
εἶχε πρίν.

"Ετσι ὁ Ἱὼβ ἔγινε πάλιν ύγιης, ἀπέκτησε περισσότερα ποί-
μνια ἀπὸ πρίν, ἐγένενησεν ἄλλα ἐπτὰ ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια
καὶ ἀπέθανεν εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν, γέρων εὔτυχῆς καὶ
εὐχαριστημένος. X

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

31. ΤΙ ΗΣΑΝ ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ (Χρ.)

Αφοῦ ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἐβραῖοι ἔμειναν χωρὶς Ἀρχηγόν. Ἐζούσαν κατά οἰκογενείας καὶ ἐκρατοῦσαν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Κάθε οἰκογένεια εἶχε καὶ τὸν ἀρχηγόν της, εἰς τὸν ὄποιον ὑπήκουαν ὅλα τὰ ἄτομα, ποὺ ἀποτελοῦσαν αὐτὴν. Ἡσαν πολλὰ τὰ ἄτομα εἰς κάθε οἰκογένειαν· διότι οἱ Ἐβραῖοι, ὅταν ἐνυμφεύοντο, ἔμεναν ὅλοι μαζὶ μὲ τὰς οἰκογενείας των.

Ἄλλῃ ἔνας λαός δὲν δύναται νὰ ζήσῃ χωρὶς Ἀρχηγόν.

Οἱ ἀνθρώποις, ὅταν ζῇ μὲ καλούς ἀνθρώπους, γίνεται καλύτερος· ὅταν ζῇ μὲ κακούς, γίνεται συνήθως κακός.

Οἱ Ἐβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν ποὺ ἐζούσαν, ἔβλεπαν, πῶς ἐζούσαν οἱ γειτονικοὶ λαοί, οἱ ἀλλόφυλοι, ποὺ ἦσαν εἰδωλολάτραι. Οἱ Ἐβραῖοι ποὺ τοὺς ἔβλεπαν, πολλὰς φοράς ἐλησμόνουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ ἐλάτρευαν, ὅπως καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί, ξένους θεούς· διὰ τοῦτο ὁ Θεός τοὺς ἐτιμώρει καὶ ἀφηνε νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς διαφόρους ἔχθρούς, οἱ ὄποιοι σκληρά τοὺς ἔβασάνιζον.

Τότε ἐσκέπτοντο, ὅτι ἐζούσαν καλύτερα, ὅταν ἦσαν ἐλεύθεροι. Ἔβλεπαν πόσον ἦσαν δυστυχεῖς, ὅταν ἦσαν ὑποδουλωμένοι· ἐσκέπτοντο, διατί νὰ εἶναι δυστυχεῖς, ἀφοῦ πρῶτα ἦσαν εύτυχεῖς καὶ εὕρισκαν, ὅτι δυστυχεῖς ἦσαν, ἐπειδὴ εἶχαν λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετανοοῦσαν τότε καὶ ὁ Θεός τοὺς ἐσυγχωροῦσε καὶ ἔστελλεν ἀνθρώπους, οἱ ὄποιοι ἦσαν πολὺ εὔσεβεῖς καὶ πολὺ γενναῖοι. Αὐτοί, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἤλευθέρωναν τοὺς Ἐβραίους ἀπὸ τὸν ἔχθρικὸν ζυγὸν καὶ ἐδιδασκαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ εὔσεβεῖς αὐτοὶ καὶ γενναῖοι ἀνθρώποι, οἱ ὄποιοι ἤλευ-

θέρωναν τοὺς Ἐβραίους ἀπό τοὺς ἔχθρούς καὶ ἐδίδασκαν αὐτούς, εἶναι οἱ Κριταί.

Τέτοιοι Κριταὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ παρουσιάζοντο ἐπὶ τριάκοντα ἔτη. Οἱ σπουδαιότεροι εἶναι: Ὁ Δεβώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἱεφθάε, ὁ Σαμψὼν καὶ ὁ Σαμουήλ.

Τότε ἔζησαν καὶ δύο γυναῖκες, ἡ Ρούθ καὶ ἡ Ἀννα, ἡ μήτηρ τοῦ Κριτοῦ Σαμουήλ.

32. Η ΔΕΒΩΡΑ (Κρ. + Ε.)

Εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν παρουσιάζεται ἔνα ἐνδιαφέρον φαινόμενον. Αἱ γυναῖκες δὲν εἶναι μόνον σύντροφοι καὶ βοηθοὶ τοῦ ἀνδρός· παίζουν καὶ πρωταγωνιστοῦντα ρόλον.

Εἰς κανένα ἄλλον λαὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν δὲν παρουσιάσθησαν τόσον σπουδαῖαι γυναῖκες.

Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας αὐτὰς γυναίκας εἶναι ἡ Δεβώρα.

Οἱ Χαναναῖοι ύπεδούλωσαν τοὺς Ἐβραίους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ αὐτὸ ὑπέφεραν πολὺ ἐπὶ εἴκοσι χρόνια. Διὰ τοῦτο οἱ Ἐβραῖοι μετενόησαν καὶ ὁ Θεὸς ἥθελησε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς δυστυχίας. Ἔξελεξε δὲ τὴν Δεβώραν, ἡ ὅποια ἦτο καὶ προφῆτις.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ Δεβώρα διατάσσει τὸν στρατηγὸν Βαράκ νὰ μαζεύσῃ στρατόν. Αὕτος μαζεύει δέκα χιλιάδας ἄνδρας. Ἄλλα καὶ ὁ στρατὸς καὶ ὁ Βαράκ εἶχαν χάσει τὸ θάρρος των. Χωρὶς θάρρος οὔτε ἐπιτυγχάνει κανεὶς οὔτε νικᾷ εἰς τὸν πόλεμον.

"Οταν ἡ Δεβώρα εἶδεν, ὅτι ὁ Βαράκ εἶχε χάσει τὸ θάρρος του, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε:

Θὰ ἔλθω μαζί σου, ἀλλὰ δὲν θὰ λάβῃς σὺ τὴν τιμὴν· νικητὴς θὰ εἶμαι ἐγώ! Καὶ ἐπῆγεν ἡ Δεβώρα μαζὶ μὲ τὸν στρατὸν εἰς τὸ ὅρος Θαβώρ. Κάτω ἀπὸ τὸ ὅρος ἔρρεεν ὁ ποταμὸς Κισσόν.

"Ἐκεῖ ἡ Δεβώρα εἶπε:

Βαράκ, σήμερα θὰ παραδώσῃ ὁ Θεὸς τοὺς ἔχθρούς εἰς τὰς χεῖρας σου!

"Εγινε βροχὴ· τὰ ἄλογα τῶν ἔχθρῶν δὲν ἥμπορούσαν νὰ κινηθοῦν· κατέβησαν καὶ οἱ Ἐβραῖοι μὲ ὄρμὴν ἀπὸ τὸ ὅρος καὶ ἐνίκησαν τοὺς ἔχθρούς.

‘Η Δεβώρα τότε ἔψαλλε :

Ω'. εβραίων

«Σατράπαι, Βασιλεῖς, νὰ μὲ ἀκούσετε
ἐγώ, ἐγὼ θὰ ψάλω εἰς τὸν Κύριον !
Ἐσείετο στὴ μάχη ἥ γῆ, καὶ ὁ Οὐρανὸς
βροχὴ ἐστάλαζε. Ἐβοηθοῦσεν δὲ Θεός».

33. Ο ΓΕΔΕΩΝ (Κρ. 6 Ε.)

B. εβραίων (1)

Οἱ Μαδιανῖται ἦσαν φυλαὶ ἀραβικαὶ, αἱ ὅποιαι ἔζοῦσαν
ὧς νομάδες καὶ ἐνοχλοῦσαν τὴν χώραν τῶν Ἐβραίων. Οἱ Ἐ-
βραῖοι ἐφοβοῦντο ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἔφευγαν εἰς τὰ ὅρη, εἰς τὰ
σπήλαια καὶ εἰς τὴν ἔρημον, οἱ δὲ Μαδιανῖται, ἐλεύθεροι, κατέ-
στρεφαν τὰ γεννήματα τῆς γῆς καὶ τὰ ζῶα καὶ ἐφόνευσαν τοὺς
ἀνθρώπους.

‘Ο Θεός δὲ ταν θέλη νὰ σώσῃ ἔνα λαόν, ἐμπνέει ἔνα Ἀρ-
χηγόν.

Διὰ νὰ σώσῃ τοὺς Ἐβραίους, ἀπὸ τοὺς Μαδιανῖτας, ἔξ-
λεξε τὸν Γεδεών, ἔνα ἀπλόν χωρικόν, τοῦ δποίου ὁ πατήρ ἦτο
εἰδωλολάτρης καὶ ἐλάτρευεν ἔνα ψευδῆ θεόν, τὸν Βάαλ.

Μίαν ἡμέραν ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ
εἶπεν :

‘Ο Κύριος εἶναι μαζί σου· ἀπὸ τοὺς Μαδιανῖτας θὰ σώσῃς
τοὺς Ἐβραίους σύ.

‘Ο νέος Γεδεών ἐλαβε τότε ἔξαφνα θάρρος, ποὺ ἔως τότε
δὲν εἶχεν· ἔσπασε τὸ εἰδωλον τοῦ Βάαλ, ποὺ ἐλάτρευεν ὁ πα-
τήρ του, ἔφερε τὸν πατέρα του εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν καὶ ἐ-
πῆγε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἐβραίους. Τοὺς ἐκάλεσε καὶ διὰ
αὐτοὺς ἐμαζεύθησαν, τοὺς εἶπεν :

“Οταν πάλιν ἔλθουν οἱ Μαδιανῖται νὰ πολεμήσουν ἐναντί-
ον μας, θὰ πολεμήσωμεν.

Οἱ Ἐβραῖοι ἦσαν τριάκοντα δύο χιλιάδες πολεμισταί.

Δὲν ἀρκεῖ ὁ στρατὸς νὰ εἶναι πολύς, διὰ νὰ νικήσῃ. Ἐάν
εἶναι δειλός, δὲν θὰ νικήσῃ.

Εἰς τὸν στρατόν, ποὺ ἐμαζεύθη ἦσαν καὶ δειλοί. Ἀπὸ αὐ-
τοὺς ἦτο δυνατὸν νὰ παρασυρθοῦν οἱ ἀνδρεῖοι. Αὐτὸν ἡ γνώ-
ριζεν δὲν Γεδεών. Διὸ αὐτὸν εἶπε :

Φύγετε δοσοι δὲν θέλετε νὰ θυσιάσετε τὴν ζωήν σας διὰ τὴν ἔλευθερίαν τῆς πατρίδος.

"Ἐφυγαν τότε εἴκοσι δύο χιλιάδες καὶ ἔμειναν δέκα χιλιάδες.

Οἱ πολεμισταὶ εἶναι τώρα ὅλοι ἀνδρεῖοι. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἔνας στρατὸς νὰ εἶναι γενναῖος, διὰ νὰ νικήσῃ· χρειάζεται καὶ σχέδιον μάχης.

"Ἀπὸ τὰς δέκα χιλιάδας ὁ Γεδεῶν ἔξελεξε τριακοσίους ἄνδρας καὶ τοὺς εἶπε:

Τὰ ὅπλα σας διὰ τὸν καθένα θὰ εἶναι μία σάλπιγξ, μία λαμπάδα καὶ μία στάμνα. Αὐτὰ θὰ εἶναι τὰ ὅπλα σας καὶ κάτι ἄλλο κυριώτερον: μεγάλη πίστις εἰς τὸν Θεόν!

Εἰς τὴν μάχην ἀπαιτεῖται πολὺ φρόνησις. 'Ο Γεδεῶν ἔλαβεν ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα. Τὴν νύκτα κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν εἰς τὴν κοιλάδα, ὅπου εύρισκοντο οἱ Μαδιανῖται, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τί ἔκαμναν καὶ εἶδεν, διὰ τοῦτο στρατοπευδεύσει καὶ ἐκοιμῶντο. Γρήγορα τότε ἐγύρισεν εἰς τὸ στρατόπεδον, διήρεσε τοὺς τριακοσίους πολεμιστὰς εἰς τρεῖς ὅμάδας καὶ εἶπε:

Περικυκλώσατε τοὺς ἔχθρούς. "Οταν δώσω τὸ σύνθημα, σαλπίσατε ὅλοι μαζὶ μὲ τὰς σάλπιγγας, σπάσατε τὰς στάμνας, κρατήσατε τὰς λαμπάδας εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ μὲ φωνὴν δυνατὴν φωνάξατε:

Ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεῶν!

Χωρὶς θόρυβον αἱ τρεῖς ὅμάδες ἐπροχώρησαν καὶ ἐπλησίασαν τοὺς ἔχθρούς.

'Ο Γεδεῶν ἔδωσε τὸ σύνθημα. Οἱ πολεμισταὶ ἐσάλπισαν ὅλοι μαζὶ, ἔσπασαν τὰς στάμνας, ἐκράτησαν τὰς λαμπάδας μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἔτρεξαν πρὸς τοὺς ἔχθρούς καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς των ἐφώναζαν:

Ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεῶν!

Οἱ Μαδιανῖται ἔξύπνησαν ἥκουσαν τὰς φωνὰς καὶ τὰ σαλπίσματα, εἶδαν τὰς λάμψεις εἰς τὸ σκότος καὶ ἐφοβήθησαν. Ἐνόμισαν, διὰ τοῦτο πολλοὶ τοὺς ἐπετέθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Οἱ Ἐβραῖοι τοὺς κατεδίωξαν πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. "Ἐτοι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἔνας ἀπλοῦς χωρικός, ὁ Γεδεῶν, ἔσωσε τὴν πατρίδα του.

34. Η ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΙΕΦΘΑΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΤΟΥ (Κριτ. II)

Πολὺ συγκινητική εἶναι ἡ ἴστορια τοῦ Ἰεφθάε. Ὁμοιάζει κάπως μὲ τὴν ἴστορίαν τῆς Ἰφιγενείας, ἡ δόποια ἐδέχθη νὰ θυσιασθῇ χάριν τῆς πατρίδος τῆς.

‘Ο Ἰεφθάε ἦτο ἄνθρωπος πολὺ ρωμαλέος. Ἐπειδὴ εἶχε ξένην μητέρα, τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ δι’ αὐτὸ ἐκατοικοῦσε μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν ἐξόριστος.

‘Η κόρη τοῦ Ἰεφθάε ὑποδέχεται τὸν πατέρα τῆς.

Κάποτε οἱ Ἀμμωνῖται ἐπολέμησαν ἐν χντίον τῶν Ἐβραίων. Ὁ μόνος ποὺ ἡμποροῦσε νὰ τοὺς σώσῃ, ἦτο αὐτός. Ἐπῆγαν λοιπὸν ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐβραίων, τὸν συνήντησαν καὶ τοῦ εἰπαν: σὺ μόνον μπορεῖς νὰ σώσῃς τὴν πατρίδα· ἔλα, ἡ πατρὶς σὲ καλεῖ.

‘Ο Ἰεφθάε ἦτο πικραμένος ἀπὸ τὴν ἐξορίαν· ἀλλὰ ἡ πατρὶς τώρα τὸν ἐκαλοῦσεν. “Ἐπρεπε νὰ ύπαγῃ χάριν αὐτῆς καὶ ἐπῆγε.

Μόλις ἔφθασε, συνεκέντρωσε στρατὸν καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἔλθῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Πρὶν ἐπιτεθῆ, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, προσηυχήθη καὶ εἶπε :

Κύριε, ἡ πατρὶς κινδυνεύει. Δὲν θέλω νὰ πέσῃ εἰς τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν. Πόσον θὰ εἴμεθα τότε δυστυχεῖς! Κύριε, βοήθησέ μας νὰ σώσωμεν αὐτὴν ἐγὼ καὶ οἱ στρατιῶται μου.

Ἐγὼ θὰ θυσιάσω εἰς Σὲ δ, τι πολύτιμον ἔχω. Μόνον νὰ σωθῇ ἡ πατρίς! Ἐάν ἐπιστρέψω νικητής, αὐτὸ ποὺ πρωτα πρωτα θὰ συναντήσω εἰς τὴν οἰκίαν μου, μόλις εἰσέλθω, θὰ εἶναι ἰδικόν σου.

Οἱ Ἑβραῖοι ἤκουσαν τὴν προσευχὴν καὶ ἔλαβαν θάρρος. Περισσότερον θάρρος ἔλαβαν, δταν ἤκουσαν, δτι δ Ἱεφθάε θὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Θεόν δ, τι πολύτιμον εἶχεν. Ὅτο ἐντροπὴ δι αὐτοὺς νὰ μὴ πολεμήσουν μὲ γενναιότητα. Ἐπολέμησαν λοιπόν, τοὺς ἐβοήθησε καὶ ὁ Θεός καὶ ἐνίκησαν.

Ἐπέστρεφαν τώρα χαρούμενοι καὶ νικηταὶ εἰς τὰς οἰκίας των. Ὁ κόσμος ὅλος ἔξήρχετο νὰ τοὺς ὑποδεχθῆ. Ἐμαθε καὶ ἡ κόρη τοῦ Ἱεφθάε τὴν νίκην τοῦ πατρός της καὶ ἔξῆλθε καὶ αὐτὴ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ. Τὴν στιγμὴν ὅμως ἔκεινην αὐτὸς εἰσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸ πρώτον, ποὺ συνήντησεν εἰς αὐτὴν, ἦτο ἡ κόρη του. Ἐσχισε τότε τὰ ἴματιά του καὶ εἶπεν :

Ἄλλοι μονον, κόρη μου· ὥρκίσθην εἰς τὸν Θεόν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, νὰ θυσιάσω τὸ πιὸ πολύτιμον ποὺ ἔχω. Καὶ αὐτὸ εἶσαι σύ.

Ἡ εὐσεβῆς κόρη, ποὺ ἤκουσε τὸν πατέρα της, εἶπεν :

Ἀφοῦ εἰς τὸν Κύριον ὑπεσχέθης διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος νὰ θυσιάσῃς ἐμέ, κάμε ὅπως ὑπεσχέθης. Ὁ Κύριος ἔσωσε τὴν πατρίδα μας· ἐκτέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν σου. Ἀφησε μόνον νὰ ύπάγω μὲ τὰς φίλας μου δύο μῆνας εἰς τὰ ὅρη, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσω ἀπὸ ἐκεῖ τὴν ὡραίαν μας πατρίδα. Θὰ ἐπιστρέψω κατόπιν νὰ θυσιασθῶ. Ἔτσι δὲ καὶ ἔγινεν.

Ολοι οἱ Ἑβραῖοι κατόπιν ἐθαύμαζαν τὸν Ἱεφθάε διὰ τὴν φιλοπατρίαν του καὶ τὴν κόρην του διὰ τὴν ἡρωικὴν θυσίαν. Ἐλαβαν δὲ ἔκτοτε θάρρος περισσότερον, διότι ἐθεώρουν ἐντρο-

πήν νὰ ἔχουν ὀλιγώτερον θάρρος ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἀπὸ τὸν μέγαν ἀρχηγόν των.

Αἱ νέαι ποτὲ ἔπειτα δὲν ἐλησμόνησαν τὴν αὐτοθυσίαν τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς κόρης καὶ κάθε χρόνον ἐπήγαιναν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἔκλαιαν δι' αὐτήν.

Τὰ ἔθνη ζοῦν καὶ προοδεύουν μόνον, ὅταν τὰ ἄτομα θυσιάζωνται διὰ τὴν πατρίδα.

35. Ο ΣΑΜΨΩΝ (Κριτ. 13 Ε.)

Οἱ Ἐβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο δὲ Θεὸς ἀφῆσε νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς τοὺς ἔχθρούς των Φιλι- σταίους.

"Ἐνας ἄνθρωπος, ὁ Μανωέ, εἶχε μίαν γυναίκα, ἡ ὁποία δὲν εἶχε παιδιά.

Μίαν ἡμέραν ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη εἰς αὐτὴν τὴν γυναίκα καὶ τῆς εἶπε :

Θὰ ἀποκτήσῃς παιδί. Μόλις ὅμως γεννηθῇ, νὰ τὸ ἀφιερώ-σῃς εἰς τὸν Θεόν καὶ νὰ μὴ τοῦ κόψῃς ποτὲ τὰ μαλλιά.

"Ο Μανωὲ ἐπῆρε τότε ἔνα ἐρίφιον καὶ τὸ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. "Ἐβλεπε δὲ αὐτὸς καὶ ἡ γυναίκα του τὸν καπνόν, ποὺ ἀνέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν.

"Οπως εἶπεν ὁ ἄγγελος, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ἡ γυναίκα τοῦ Μανωὲ ἐγέννησεν ἔνα παιδί, τὸ ὅποιον ὠνόμασαν Σαμψών.

"Οταν ὁ Σαμψὼν ἐμεγάλωσεν, ἔγινε, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, πολὺ δυνατός.

Μίαν ἡμέραν εἶχε βγῆ εἰς τὰ ἀμπέλια. Ἐκεῖ συνήντησεν ἔνα μικρὸν λέοντα. Δύναμις τοῦ Θεοῦ τότε ἥλθεν εἰς αὐτὸν καὶ ἀμέσως ἤρπασε τὸν λέοντα καὶ τὸν ἐξέσχισεν ώς ἐρίφιον.

"Ἐπειτα ἀπὸ μερικὰς ἡμέρας ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ μέρος, δη-που ἦτο τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος καὶ εἶδεν, ὅτι μέσα εἰς αὐτὸ τὸ σαν μέλισσαι καὶ μέλι.

"Ἀργότερα ὁ Σαμψὼν ἔκαμε κάποτε συμπόσιον. Εἶπε δὲ εἰς τοὺς φίλους του :

"Ἐχω ἔνα αἴνιγμα :

"Απὸ αὐτό, ποὺ τρώγει, ἐβγῆκε τροφή· ἀπὸ αὐτό, ποὺ εἶ-ναι δυνατόν, ἐβγῆκε ἔνα πρᾶγμα γλυκό. Τί εἶναι ;

Κανεὶς δέν ἡμποροῦσε νὰ τὸ καταλάβῃ.

‘Ο Σαμψών ἡγάπα πολὺ τὴν πατρίδα του. Ἐπειδὴ αὐτὴ ἦτο ύποδουλωμένη εἰς τοὺς Φιλισταίους, ὁ Σαμψών τοὺς ἐνοχλοῦσε καὶ τοὺς ἔκαμνε πολλάς ζημίας. Οἱ Φιλισταῖοι δὲν ἡμποροῦσαν νὰ τοῦ κάμουν τίποτε, ἐπειδὴ ὁ Σαμψών ἦτο πολὺ δυνατός.

Διὸ αὐτὸ συνεννοήθησαν καὶ εἶπαν εἰς μίαν πονηρὰν γυναι-

‘Ο Σαμψών παλαίει μὲ τὸν λέοντα.

κα, τὴν Δαλιδᾶ, ἡ ὅποια ἐγνώριζε τὸν Σαμψών, νὰ μάθῃ αὐτὴ τὸ μυστικόν του, πῶς ἦτο τόσον δυνατός.

‘Η Δαλιδᾶ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν Σαμψών, ὅτι ἡ δύναμις του ἦτο εἰς τὰ μαλλιά του, ποὺ δὲν ἐκόπησαν ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του, ἐπειδὴ ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Μίαν νύκτα λοιπόν, ἐνώ ὁ Σαμψών ἐκοιμᾶτο, αὐτὴ τοῦ ἔκοψε τὰ μαλλιά. Τότε ἡ δύνα-

μις τοῦ Σαμψών ἔφυγεν ἀπὸ αὐτόν. Οἱ Φιλισταῖοι τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔδεσαν μὲ ἀλυσσοίδας, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν, διὰ νὰ ἀλέθῃ εἰς τὸν μύλον.

Ἄλλὰ τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς τοῦ Σαμψών ὑστερα ἀπὸ ὄλιγον καιρὸν πάλιν ἐμεγάλωσαν.

"Ετυχε τότε νὰ ἔχουν οἱ Φιλισταῖοι μίαν μεγάλην ἑορτὴν εἰς ἔνα πελώριον οἰκοδόμημα. Εἶπαν δὲ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν:

"Ἄς φέρωμεν τὸν Σαμψών εἰς τὴν ἑορτήν, διὰ νὰ γελάσωμεν μὲ αὐτόν.

Καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν ἑορτήν καὶ μὲ αὐτὸν ἐγελούσαν.

'Ο Σαμψών πολὺ ἐστενοχωρήθη μὲ αὐτὸν καὶ εἶπεν εἰς ἔνα μικρὸ παῖδι, ποὺ τὸν ὠδηγούσεν.

"Αφησέ με νὰ ψηλαφήσω τοὺς στύλους τοῦ οἰκοδομήματος, ποὺ γίνεται ἡ ἑορτή. Ἐνηγκαλίσθη τότε ὁ Σαμψών τοὺς στύλους, προσηγκάθη ἐπὶ τὸν Θεόν καὶ εἶπε:

Βοήθησέ με, Κύριε, νὰ ἐκδικηθῶ τοὺς ἔχθρούς μας Φιλισταίους καὶ ὅς ἀποθάνω καὶ ἐγὼ μαζὶ τους.

"Εσεισε τοὺς στύλους· αὐτοὶ ἐκλονίσθησαν καὶ ὀλόκληρον τὸ πελώριον οἰκοδόμημα ἔπεσε καὶ ἔγινεν ἐρείπια. Κάτω ἀπὸ αὐτὰ ὅλοι οἱ Φιλισταῖοι κατεπλακώθησαν μαζὶ μὲ τὸν Σαμψών.

36. Η ΡΟΥΘ (Ρούθ)

Πολὺ συμπαθής εἶναι ἡ Ρούθ. Ἔζησε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν πολέμων. Δὲν ἔγινεν ἡρωὶς ἡ Ρούθ εἰς πόλεμον· δὲν ἔσωσεν ἀπὸ κανένα κίνδυνον τὴν πατρίδα της. Ἐπέδειξεν ἄλλας μεγάλας ἀρετάς· ἔτιχε μεγάλην καλωσύνην καὶ ἥτο πολὺ εὔγενης.

Κάποτε εἰς τὴν παραγωγὴν ἦλθε δυστυχία. Δι' αὐτὸν πολλοὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τῶν καὶ ἐπῆγαν εἰς ἄλλα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν εἶς τὴν Βηθλεέμ ἦτο καὶ ὁ Ἐλιμέλεχ. Αὐτός, μὲ τὴν σύζυγόν του Νωεμίλ τοις Νωεμίλιν καὶ μὲ τοὺς δύο υἱούς του ἦλθε καὶ κατώκησεν εἰς τὴν χώραν Μωάβ. Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ ὄλιγα χρόνια ἀπέθανεν ὁ Ἐλιμέλεχ, καθὼς καὶ οἱ δύο υἱοί του, ποὺ εἶχαν πάρει γυναίκας Μωαβίτιδας.

Τότε ἡ Νωεμίλ ἐσκέφθη, ὅτι αἱ δύο γυναῖκες, ἐὰν ἐμεναν μαζὶ της, θὰ ἥσαν δυστυχεῖς. Μὲ μεγάλην συγκίνησιν τὰς

ἐκάλεσε καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὄφθαλμοὺς εἶπεν εἰς αὐτάς :

Παιδιά μου, δέν κάνει νὰ μένετε σεῖς μαζί μου. Ἔγὼ εἶμαι μία γυναίκα πτωχὴ καὶ δυστυχής καὶ μάλιστα εἴμαι γραῖα. Πηγαίνετε κάθε μία εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς μητρός σας καὶ όμεγάλος Θεός, ἃς σᾶς ἐλεήσῃ, δπως εἶσθε καλαὶ καὶ μαζί μου καὶ μὲ τοὺς ἀποθανόντας.

Ἡ Ρούθ συνοδεύει τὴν Νοεμίν εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Αἱ νύμφαι ἔκλαυσαν καὶ αὐταὶ ἀπὸ συγκίνησιν. Πρώτη ἡ Ὀρφά ἐφίλησε τὴν πεθεράν της καὶ ἔψυγεν. Ἀλλ ἡ Ρούθ δὲν ἤθελε ν ἀφήση μόνην τὴν γραῖαν πενθεράν της. Ἐσκέπτετο : Πῶς θὰ μείνῃ μόνη ; ποῖος θὰ τὴν περιποιῆται ; ποῖος θὰ ἐργάζεται νὰ τὴν συντηρῇ ; καὶ εἶπε :

Μητέρα μου, μὴ μὲ ἀναγκάζης νὰ σὲ ἀφήσω μόνην. Ὁπου σὺ ύπάγης, θὰ ἔλθω μαζί σου καὶ δπου σὺ θὰ εἶσαι,

Θὰ εἶμαι καὶ ἔγώ. Ὁ λαός σου, θὰ εἶναι καὶ λαός μου, ὁ Θεός σου θὰ εἶναι καὶ Θεός μου. Μόνον ἔνας θάνατος θὰ μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νωεμὸν ἐδέχθη καὶ μὲ τὴν Ρούθ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Μωάβ καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Ἐκεῖ συνήντησε τοὺς συμπατριώτας της, οἱ ὄποιοι πολὺ συνεκινήθησαν, δταν τὴν εἶδαν.

Ἡτο τότε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Οἱ Ἐβραῖοι διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ διὰ τοὺς ξένους ἀφῆναν ἐν λιέρος ἀπὸ τοὺς καρπούς, διὰ νὰ συντηροῦνται καὶ αὐτοί. Εἶπε λοιπὸν ἡ Ρούθ εἰς τὴν πενθεράν της, ὅτι θὰ μαζεύῃ στάχυα ὀπίσω ἀπὸ τοὺς θεριστάς. Καὶ ἐπῆγεν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐνὸς κτηματίου, τοῦ Βοόζ.

Ο Βοόζ εἶδεν, ὅτι ἡ Ρούθ ἦτο πολὺ ἐργατικὴ καὶ ἔμαθεν, ὅτι ἦτο πολὺ εύγενης, δι' αὐτὸ τὴν ἐζήτησε καὶ τὴν ἐπῆρε σύζυγον.

Ἀπὸ αὐτοὺς ἐγεννήθη ὁ Ὡ β ή δ. Αὔτος ἐγέννησε τὸν Ἱεσσαὶ, ἀπὸ τὸν ὄποιον ἐγεννήθη ὁ Δαβὶδ.

Ἀπὸ τὸν Δαβὶδ κατάγεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

~~37. Η ΑΝΝΑ~~ (Βασ. Α' 1 Ε.)

Ἄλλη γυνὴ πολὺ εύσεβὴς εἶναι ἡ "Αννα. Ἡ "Αννα ἦτο σύζυγος τοῦ Ἐλκανᾶ καὶ δὲν εἶχε τέκνα. Διὰ τοῦτο ἐλυπεῖτο ὑπερβολικά. Εἰς μάτην ὁ σύζυγός της τὴν ἐπαρηγοροῦσεν. Αὕτη ἔλεγε: Τὰ παιδιά εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Πολλοὶ τὴν ἐνέπαιξαν. Αὕτη ὅμως δὲν ἦτο ἀνόητη νὰ θυμῶνη, ἀλλὰ ἐπαρακαλοῦσε πάντοτε τὸν Θεόν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τέκνον.

Κάποτε εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Σηλὼ, ὅπου ἦτο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διατήκης, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίαν. Ὁ ἀρχιερεὺς ἦλει ἐκάθητο εἰς τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ.

Πικραμένη ὅπως ἦτο ἡ "Αννα, ἔκαμε τὴν προσευχὴν τῆς εἰς τὸν Θεόν καὶ ἔκλαιεν. "Ἐλεγε σιγά:

Κύριε τῶν δυνάμεων, ἀκουσε σὺ τὴν προσευχὴν τῆς δούλης σου καὶ δός μου ἐν τέκνον. Θὰ τὸ ἀφιερώσω εἰς Σέ.

Μὲ τόσην ἀφοσίωσιν ἡ Ἀννα προσηυχήθη, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς συνεκινήθη, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπεν :

‘Ο Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀς κάμη, ὅπως ἐζήτησες.

‘Η προσευχή, ὅταν γίνεται μὲ μεγάλην θέρμην, εἰσακούεται ἀπὸ τὸν Θεόν. Δοκιμάζομεν μάλιστα εἰς τὴν ψυχήν μας χαράν.

‘Η Ἀννα ἐδοκίμασε τέτοιαν χαράν· ἦτο βεβαία, διτὶ ὁ Θεὸς θὰ ἀκούσῃ τὴν προσευχήν της καὶ εὐχαριστημένη ἐγύρισεν εἰς τὴν πατρίδα της Ραμάθ. ‘Οπως δὲ ἐπίστευσεν, ἔτσι καὶ ἔγινεν. ‘Ο Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχήν της καὶ τῆς ἔδωσεν ἔν τέκνον. τὸ δόπιον ὠνόμασε Σαμουὴλ (δηλαδὴ ὁ Θεὸς εἰσήκουσε).

Τὸν ἄλλον χρόνον ἡ εὔσεβὴς Ἀννα ἤλθε πάλιν εἰς τὴν Σηλώ, παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρχιερέα Ἡλεί καὶ τοῦ εἶπεν :

‘Ἐγώ, Κύριέ μου, εἰμαι ἡ γυναίκα, ποὺ πέρυσι παρεκάλεσα τὸν Θεόν νὰ μοῦ δώσῃ τέκνον. ‘Ο Θεὸς μὲ ἤκουσε καὶ μοῦ ἔδωσεν δὲ τοῦ ἐζήτησα. Λοιπὸν καὶ ἔγῳ τὸ ἀφιερώνω εἰς τὸν Θεόν, ὅπως ὑπεσχέθην.

Καὶ ἀφιέρωσε τὸ τέκνον της εἰς τὸν Θεόν, τὸ ἀνέθρεψε δὲ μὲ μεγάλην εύσέβειαν.

Ἐτοι ὁ Θεὸς ἀντήμειψε τὴν ἀρετὴν τῆς εύτυχοῦς αὐτῆς γυναικός, διότι ὅχι μόνον αὐτὸ τὸ τέκνον της ἔγινε καλὸς ἀνθρωπος, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τῆς ἔδωσε καὶ πέντε ἀλλα τέκνα.

«Ἐχάρηκε πολὺ ἡ ψυχή μου, Κύριε
κανένας σὰν Ἔσε δὲν εἶναι Ἄγιος !
τὸν πλοῦτο Σὺ τὸν δίνεις, Σὺ τὸν ἀφαιρεῖς
καὶ Σὺ θὰ κρίνης ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς».

38. Ο ΣΑΜΟΥΗΛ (Α' Βασ. 3 Ε.)

Τὸ τέκνον τῆς εύσεβοῦς Ἀννης, ὁ Σαμουὴλ, ὑπηρετοῦσεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του τὸ εἶχεν ἀφιερώσει εἰς αὐτὸν καὶ ἐκεῖ πάντοτε ἔμενε μαζὶ μὲ τὸν ἱερέα Ἡλεί.

Μίαν ἡμέραν, πρὶν ὁ λύχνος σβήσῃ, ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῇ καὶ ἐνόμισεν, διτὶ ἐφώναξεν αὐτὸν ὁ ἱερεὺς Ἡλεί. ‘Ἐτρεξεν ὁ Σαμουὴλ εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε :

Μὲ ἔφώναξες, τί θέλεις ;

‘Ο Ἡλεὶ εἶπε :

Δὲν σὲ ἐκάλεσα ἔγω· πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

Πάλιν δὲ Σαμουὴλ ἤκουσε τὴν ἰδίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῇ· αὐτὸν ἐσηκώθη πάλιν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἡλεῖ, διότι ἐνόμισεν, ὅτι τώρα αὐτὸς τὸν ἔφώναξεν.

‘Ο Ἡλεὶ ὅμως τοῦ εἶπε :

Δὲν σὲ ἐκάλεσα ἔγω· πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

Τρίτην φοράν ἤκουσεν δὲ Σαμουὴλ τὴν ἰδίαν φωνὴν νὰ τὸν καλῇ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἡλεῖ καὶ τοῦ εἶπε : τί θέλεις ;

Τότε ὁ Ἡλεὶ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐκάλεσε τὸν Σαμουὴλ καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν :

Ἐάν πάλιν ἀκούσῃς τὸ ὄνομά σου, νὰ εἴπῃς :

‘Ομίλησον. ‘Ο δοῦλος Σου, Κύριε, ἀκούει !

Καὶ ώμίλησεν δὲ Θεός εἰς τὸν Σαμουὴλ καὶ εἶπε :

Θὰ τιμωρήσω τὸν Ἡλεὶ καὶ τὴν οἰκογένειάν του ἐξ αἰτίας τῶν παιδιῶν του, τὰ δποῖα εἶναι ἀσεβῆ καὶ δὲν τὰ τιμωρεῖ.

“Οταν ἐξημέρωσεν δὲ ο Ἡλεὶ εἶπεν εἰς τὸν Σαμουὴλ :

Παιδί μου, τί σὲ διέταξεν δὲ Θεός ; καὶ δὲ Σαμουὴλ μὲ φόβον διηγήθη τί εἶχε διατάξει δὲ Θεός . ‘Ο Ἡλεὶ δὲ ἀπήντησεν :

‘Ο Θεός εἶνε δίκαιος. “Ας κάμη δὲ τι πρέπει.

Αὐτὸν ποὺ εἶπεν δὲ δίκαιος Θεός , τὸ ἔκαμεν. Ἐτιμώρησε τὸν Ἡλεὶ καὶ τὰ δύο παιδιά του, ποὺ ἦσαν ἄνθρωποι ἀσεβεῖς.

Ἀπέθαναν εἰς μίαν μάχην. ‘Ο Ἡλεὶ τὸ ἔμαθε καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς νεκρός.

Τὴν ἐποχὴν ἑκείνην οἱ Ἐβραῖοι εἶχαν λησμονήσει τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ ἐλάτρευαν θεούς, ποὺ ἐλάτρευαν καὶ οἱ εἰδωλολάτραι. διὰ τοῦτο ὑπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Φιλισταίους. Ο Σαμουὴλ τοὺς συνεβούλευε καὶ τοὺς ἔλεγε : Μετανοήσατε· ἀπομακρύνατε τοὺς δένους θεούς καὶ δὲ Θεός θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους.

Οἱ Ἐβραῖοι, ποὺ ὑπέφεραν πολὺ ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς, ἤκουσαν τὰς συμβουλὰς τοῦ Σαμουὴλ καὶ ἐνεθυμήθησαν πάλιν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. ”Αφησαν τοὺς δένους θεούς καὶ ἐλάτρευσαν μόνον τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Διὸ ἀυτὸν δὲ Σαμουὴλ τοὺς εἶπε :

Σεΐς μαζευθῆτε εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ καὶ ἐγὼ θὰ προσει-
χηθῶ εἰς τὸν Θεόν διὰ σᾶς.

"Ἐτοι καὶ ἔγιναν. Ὑμαζεύθησαν ὅλοι οἱ Ἐβραῖοι εἰς τὴν
πόλιν Μισπᾶ.

"Οταν οἱ Φιλισταῖοι τὸ ἔμαθαν, ἥλθαν ἐναντίον των.

"Ο Σαμουὴλ ἔκαμε τότε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπετέθη ἐναν-
τίον τῶν ἐχθρῶν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐνίκησεν.

"Οταν δὲ Σαμουὴλ ἐγήρασεν, ὤρισεν ὡς διαδόχους του τὰ
δύο παιδιά του. Ἀλλὰ αὐτὰ ἦσαν ἄδικοι ἀνθρωποι καὶ δι' αὐτὸ-
οι Ἐβραῖοι τοῦ ἐζήτησαν νὰ ἐκλέξῃ δι' αὐτοὺς βασιλέα, ὅπως
εἶχαν καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί.

"Ο Σαμουὴλ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφοῦ δὲ Θεὸς
ἐπέτρεψεν, ἐξέλεξεν ὡς βασιλέα τῶν Ἐβραίων καὶ ἔχρισε τὸν
Σαούλ.

OR

B' Ἐγένετο
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

ΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

39. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΑΟΥΛ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΤΥΧΗΣ (Βασ. Α' 13 Ε')

Εἴδομεν, ότι ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε τὸν Σαούλ βασιλέα. Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτὸς ἐκυβέρνα καλὰ τὸν λαόν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐβοήθησεν. "Ἐκαμε πολλοὺς πολέμους πάντοτε νικηφόρους. Αἱ ἐπιτυχίαι του δυμας αὐταὶ τὸν ἔκαμαν ὑπερήφανον. "Ἡρχισε μάλιστα νὰ παραβαίνῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Διὸ αὐτὸς ὁ Θεὸς ὡργίσθη ἐναντίον του καὶ ἔστειλε τὸν Σαμουὴλ νὰ τὸν νουθετήσῃ.

Πράγματι ὁ Σαμουὴλ εὗρε τὸν Σαούλ καὶ τοῦ εἶπεν :

"Ο Θεὸς περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας θέλει νὰ κάμνωμεν τὸ θέλημά Του. Σὺ δὲν κάμνεις τὸ θέλημά του· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει νὰ εἶσαι βασιλεύς.

Ἐἶπεν ὁ Σαμουὴλ αὐτὰ καὶ ἐστράφη, διὰ νὰ φύγῃ· ἀλλ᾽ ὁ Σαούλ ἐκράτησεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματός του καὶ αὐτὸς ἐσχίσθη.

Τότε ὁ Σαμουὴλ εἶπεν :

"Ετοι ὁ Θεὸς ἐξέσχισε τὴν βασιλείαν ἀπὸ σέ, διότι εἶσαι ἀσεβῆς.

Τοῦ εἶπεν ἀκόμη, ότι τὸν περιμένουν μεγάλαι δυστυχίαι.

"Ο Σαούλ ἦρχισε νὰ ταράσσεται καὶ νὰ γίνεται δυστυχῆς. "Ητο δυστυχῆς, ἃν καὶ ᾧτο βασιλεύς, διότι ὁ Θεὸς δὲν ᾧτο μαζί του.

Οἱ ὑπήκοοί του ἔβλεπαν, ότι ᾧτο δυστυχῆς καὶ διὸ αὐτὸς τὸν συνεβούλευσαν νὰ καλέσῃ ἐνα μουσικὸν νὰ παίζῃ κιθάραν.

διά νὰ τὸν διασκεδάζῃ ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν ποιμένα Δαβίδ, ὁ ὅποιος μὲ τὴν μουσικὴν ἐπροσπαθοῦσε νὰ κάμη τὸν βασιλέα νὰ ξεχάσῃ τὴν λύπην του.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀμαρτίας εἶναι πάντοτε κακά.

‘Ο Σαμουὴλ ἐπιπλήττει τὸν Σαοὺλ διὰ τὴν παρακοίνην του.

~~40.~~ Ο ΣΑΒΙΔ ΧΡΙΕΤΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ ΝΙΚΑ ΤΟΝ ΓΟΛΙΑΘ (Α' Βασ. 17)

‘Ο Σαμουὴλ ἐλυπεῖτο, διότι ὁ Σαοὺλ παρέβη τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφάνη ἀνάξιος βασιλεύς. ‘Ἄλλ—’ ὁ Θεός τοῦ εἶπε :

Μὴ λυπήσαι δι’ αὐτό, ἀλλὰ πήγαινε εἰς τὸν Ἱεσσαὶ εἰς τὴν Βηθλεέμ.

‘Ο Σαμουὴλ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βηθλεέμ καὶ ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν θυσίαν ἐκάλεσε καὶ τὸν Ἱεσσαὶ καὶ τοὺς υἱούς του καὶ ἔχρισεν ὡς βασιλέα ἔνα ἀπὸ αὐτούς, τὸν Δαβίδ.

Τότε ἔτυχε πάλιν νὰ γίνη πόλεμος τῶν Φιλισταίων ἐναντίον τῶν Ἐβραίων.

Εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν καὶ ἔνα γίγαντα, τὸν Γολιάθ. Τὰ ὅπλα του, ἡ περικεφαλαία, ὁ θώραξ, ἡ ἀσπίς, τὸ δόρυ, ἡ λόγχη, ἥσαν ὅλα μεγάλα καὶ ἀπὸ χαλκόν. Ὅτιο δό φόβος καὶ δ τρόμος τῶν Ἐβραίων. Αἱ μητέρες ἔλεγαν εἰς τὰ ἄτακτα παιδιά: Μὴ εἶσαι ἄτακτος, διότι ὁ Γολιάθ θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ πάρῃ. Μόλις οἱ στρατιῶται τὸν ἔβλεπαν, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν μάχην.

Κάθε ἡμέραν ὁ τρομερὸς αὐτὸς πολεμιστὴς ἐπροχώροισεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἐβραίων καὶ μὲ τὴν χονδρήν φωνήν του ὅβριζεν αὐτοὺς καὶ ἔλεγεν:

Ἐλάτε! Ἐλάτε! "Α! φοβεῖσθε! Δειλοί ποὺ εἶσθε! Πλησιάσατε! Τὰ σώματά σας θὰ τὰ δώσω εἰς τοὺς κόρακας!

Μίαν ἡμέραν ἥλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἐβραίων ὁ Δαβίδ, ποὺ εἶχε τρεῖς ἀδελφούς εἰς τὸν πόλεμον. Τὸν ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ πατήρ του, διὰ νὰ φέρῃ τροφάς.

"Οταν ἥλθεν, ἥτο πρώι. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔβγαινε πάλιν ὁ Γολιάθ καὶ οἱ Ἐβραῖοι μόλις τὸν εἶδαν, ἔφευγαν.

Τότε ὁ Γολιάθ ὑπερήφανος πάλιν ἔφώναζεν:

Φεύγετε, φεύγετε! Νὰ διαλέξετε ἔνα ἄνδρα, διὰ νὰ πολεμήσῃ μαζὶ μου. Ὁταν μὲ φονεύσῃ αὐτὸς, θὰ γίνουν οἱ συμπατριῶται μου δοῦλοι ίδικοί σας· ἐάν νικήσω ἐγὼ θὰ γίνετε σεῖς δοῦλοι ίδικοί μας.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐτάραξαν τὴν ψυχὴν τοῦ Δαβίδ· διὸ αὐτὸς καθὼς εἶχε μεγάλην πίστιν εἰς τὸν Θεόν ἐπῆγεν εἰς τὸν Σαούλ καὶ μὲ θάρρος τοῦ εἶπεν:

Ἐγὼ θὰ πολεμήσω μὲ τὸν εἰδωλολάτρην αὐτόν· ὁ Κύριος θὰ μᾶς βοηθήσῃ.

Κατόπιν προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐπῆρε τὴν σφενδόνην του καὶ ἥλθε νὰ πολεμήσῃ μὲ αὐτὴν τὸν Γολιάθ.

Ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε. Τότε δλοι οἱ Ἐβραῖοι ὑπεδέχθησαν τὸν Δαβίδ μὲ χαράν καὶ αἱ γυναῖκες ἔχόρευαν καὶ μὲ τύμπανα καὶ μὲ κύμβαλα δλοι ἔψαλλαν:

«Ο Σαοὺλ ἐνίκησε χιλιάδας!

Ο Δαβὶδ ἐνίκησε μυριάδας!»

41. Ο ΔΑΒΙΔ ΚΑΙ Ο ΙΩΝΑΘΑΝ ΦΙΛΟΙ (Α' Βασ. 18 Ε.)

“Ολοι οι Ἐβραῖοι ἀγαποῦσαν τὸν Δαβὶδ. Παντοῦ ἔψαλλαν :

«Ο Σαοὺλ ἐνίκησε χιλιάδας !

‘Ο Δαβὶδ ἐνίκησε μυριάδας !»

Καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Σαούλ, ὁ Ἰωνάθαν, ἡγάπα καὶ αὐτὸς τὸν Δαβὶδ μὲ δλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του. Μίαν ήμέραν ἐπῆρε

‘Ο Ἰωνάθαν καὶ ὁ Δαβὶδ γίνονται φίλοι.

τὴν στολὴν του, τόξοφος του, τὸ τόξον του καὶ τὰ ἔδωσεν εἰς τὸν Δαβὶδ. Τόσον πολὺ τὸν ἀγαποῦσε.

Μόνον ἔνας δὲν τὸν ἀγαποῦσεν, ὁ Σαούλ. Μίαν ήμέραν ἐνῷ ὁ Δαβὶδ ἔπαιζε κιθάραν, διὰ νὰ τὸν εὔχαριστήσῃ, ὁ Σαούλ ἔρριψε τὸ δόρυ του, διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν Δαβὶδ. ‘Ο Δαβὶδ ὅμως εὐκίνητος ὅπως ἦτο, ἐσώθη.

Ἐπειδὴ ὁ Σαούλ εἶδεν, ὅτι δὲν ἡδύνατο νὰ φονεύσῃ τὸν Δαβὶδ, εἶπεν εἰς τὸν Ἰωνάθαν νὰ τὸν φονεύσῃ αὐτός.

Ἄλλος ὁ Ἰωνάθαν ἐφώναξε τὸν Δαβὶδ καὶ τοῦ εἶπεν :

Ο Σαούλ, ὁ πατήρ μου, θέλει νὰ σὲ φονεύσῃ. Προφυλάξου, σὲ παρακαλῶ, καὶ πήγαινε εἰς ἔνα μέρος ἀπόικυφον, ἔως τὸ πρωί. Ἔγὼ δὲ θὰ ὑπάγω, διὰ νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου νὰ μὴ σὲ καταδιώκῃ, διποτες σὲ καταδιώκει τώρα ἀδίκως.

Πράγματι ὁ Ἰωνάθαν ἐπῆγεν, εὗρε τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπεν :

Βασιλεῦ, ὁ Δαβὶδ εἶναι καλός· ποτὲ δὲν ἔκαμε κανένα κακὸν εἰς ἐσέ· ἔκαμε μάλιστα καλὸν καὶ εἰς ἐσέ, πατέρα, καὶ εἰς τὴν πατρίδα. Ἐάν δὲν ἐρριψοκινδύνευεν ὁ Δαβὶδ, ἡ πατρὶς δὲν θὰ ἐσώζετο καὶ σὺ δὲν θὰ ἔσται βασιλεὺς. Ἀλλὰ τώρα ζῆς· χαίρεσσαι· αὐτό, πατέρα μου, τὸ ὀφείλεις εἰς τὸν Δαβὶδ. Διατί θέλεις λοιπὸν νὰ ἀμαρτήσῃς ἐναντίον του; διατί καταδιώκεις τὸν Δαβὶδ, ποὺ εἶναι φίλος μου καὶ τὸν ἄγαπῶ;

Ο Σαούλ, ὅταν ἤκουσεν αὐτά, συνεκινήθη πολὺ καὶ εἶπε : Ζῆ Κύριος! Δὲν θὰ καταδιώκεται ὁ Δαβὶδ.

Τότε ὁ Ἰωνάθαν ἔτρεξε μὲν χαρὰν καὶ τὸ εἶπεν εἰς τὸν Δαβὶδ. Οἱ δύο μαζὶ ἦλθαν εἰς τὸν σῖκον τοῦ Σαούλ.

Ἐπειτα διμοις ὁ Σαούλ πάλιν ἐμίσησε τὸν Δαβὶδ καὶ πάλιν τὸν κατεδίωκεν. Ο Δαβὶδ καταστενοχωρημένος καὶ μὲ μεγάλον παράπονον εἶπεν εἰς τὸν φίλον του Ἰωνάθαν :

Τί κακὸν ἔχω κάμει; διατί ὁ πατήρ σου μὲν καταδιώκει;

Ο Ἰωνάθαν πολὺ ἐλυπήθη καὶ τοῦ εἶπεν :

Αὐτὸν ποὺ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, ἔγω θὰ τὸ κάμω. Σὺ δὲν θὰ ἀποθάνῃς· ἔγω δὲν θὰ ἀφήσω τὸν πατέρα μου νὰ σοῦ κάμῃ κακόν. Καὶ εἶπεν ἀκόμη :

Ἐάν δὲν πατήρ μου ἔχῃ κακὸν σκοπὸν διὰ σέ, θὰ σὲ εἰδοποιήσω καὶ θὰ ὑπάγης ἐν εἰρήνῃ, ὃ δὲ Κύριος ἀς εἶναι μαζὶ σου. Ἐάν ἔχῃ καλὸν σκοπόν, τότε πάλιν θὰ σὲ εἰδοποιήσω. Καὶ ὥρκίσθησαν, ὅτι θὰ ἀγαπῶνται.

Ο Σαούλ διμοις, ποὺ ἦτο κακός, ἐξηκολούθει νὰ εἶναι θυμωμένος ἐναντίον τοῦ Δαβὶδ. Διὰ τοῦτο ὁ Δαβὶδ ἔφυγε καὶ ἐκρύπτετο εἰς διάφορα ἐρημικά μέρη τῆς Χαναάν.

(40)

42. Ο ΣΑΟΥΛ ΚΑΙ Ο ΔΑΒΙΔ ΦΙΛΟΙ (Βασ. 24, 26)

"Αν καὶ ἔφυγεν ὁ Δαβίδ, ἐν τούτοις ὁ Σαούλ δὲν ἤσύχασε. Παρεσύρετο ἀπὸ ἀνθρώπους κακούς ποὺ τοῦ ἔλεγαν, ὅτι ὁ Δαβίδ θέλει νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν βασιλικὸν θρόνον, καὶ ἔκαμε τὸ λάθος νὰ τοὺς πιστεύῃ. "Ετοι ὁ Σαούλ ἐγίνετο δυστυχής.

'Ο Δαβίδ ὅμως ἀγαποῦσε πολὺ τὸν βασιλέα καὶ ποτέ του δὲν εἶχε σκεφθῆ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν βασιλικὸν θρόνον ἀπὸ αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Σαούλ ἐπῆρε τρεῖς χιλιάδας ἄνδρας καὶ ἐπῆγε νὰ φάξῃ, διὰ νὰ εὕρῃ καὶ συλλάβῃ τὸν Δαβίδ. Ἐνῷ ἔψαχνεν εἰς ἔνα ὄρος, εὑρέθη ἐμπρὸς εἰς ἔνα σπήλαιον καὶ κατάκοπος ὅπως ἦτο, ἐμπῆκεν εἰς αὐτὸ διὰ νὰ ἀναπαυθῇ. Πρὸ δὲν γου ὅμως εἶχεν ἀπὸ ἑκεῖ περάσει καὶ εἶχεν ἐμβει εἰς τὸ ἥδιον σπήλαιον, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ καὶ ὁ Δαβίδ μὲ δλίγους συντρόφους του καὶ εἶχε προχωρήσει εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου.

Οἱ ἄνδρες τοῦ Δαβίδ, δταν εἶδαν τὸν Σαούλ νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὸ σπήλαιον, εἶπαν :

"Ἐφθασε, Δαβίδ, ἡ ἡμέρα, ποὺ ὁ Θεὸς παραδίδει τὸν ἔχθρὸν εἰς τὰ χέρια σου.

'Ο Δαβίδ ὅμως, ποὺ δὲν ἐσκέπτετο κακὸν διὰ τὸν Σαούλ, ἐσηκώθη, ἐπλησίασε προσεκτικὰ τὸν Σαούλ, ἐνῷ αὐτὸς ἐκοιμᾶτο, καὶ ἔκοψεν ἔνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἔνδυμά του.

"Υστερα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν ὁ Σαούλ ἐξύπνησε καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον· ἐβγῆκε τότε καὶ ὁ Δαβίδ, ἐφώναξεν εἰς τὸν Σαούλ καὶ εἶπε :

Κύριέ μου, βασιλεῦ !

Καὶ ἔσκυψεν ὁ Δαβίδ μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, ἐπροσκύνησε καὶ εἶπε :

Διατί ἀκούεις ἐκείνους, ποὺ σοῦ λέγουν, ὅτι ὁ Δαβίδ θέλει τὸ κακόν σου; Εἶδαν οἱ δόφθαλμοί σου σήμερον, πῶς ὁ Θεὸς σὲ παρέδωσεν εἰς τὰ χέρια μου. Οἱ ἄνδρες μου εἶπαν νὰ σὲ θανατώσω· ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἔχω κακὸν σκοπὸν διὰ σέ· Ἄδε, πάτερ μου, τὸ κομμάτι τοῦ ἔνδυματός σου εἰς τὰς χειρας μου· κακίαν ἐγὼ δὲν ἔχω διὰ σέ· σὺ δημως μὲ καταδιώκεις. "Ἄς κρίνῃ ὁ Θεὸς καὶ ἐμὲ καὶ οέ.

'Ο Σαούλ ἐθαύμασε πολὺ τότε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Δαβίδ :

'Η φωνή σου εἶναι αὐτή, παιδί μου Δαβίδ !

Εἶπεν αὐτά μὲ συγκίνησιν καὶ ἔκλαυσε.

Κατόπιν ἔξηκολούθησε :

Σύ, παιδί μου, εἶσαι περισσότερον δίκαιος ἀπὸ ἐμέ, διότι μοῦ ἔκαμες καλὸν ἀντὶ κακοῦ· σήμερα μοῦ ἔδειξες πολλὴν καλωσύνην. 'Ο Κύριος, παιδί μου, νὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ καλόν, διὰ τὸ καλὸν ποῦ μοῦ ἔκαμες.

"Ἐτσι ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Σαούλ ἀπὸ ἔχθροι ποὺ ἦσαν, ἔγιναν φίλοι, ὑστερα ἀπὸ τὴν καλὴν αὐτὴν πρᾶξιν τοῦ Δαβὶδ.

43. Ο ΔΑΒΙΔ ΒΑΣΙΛΕΥΣ (Β' Βασ. 1, Ε.)

Οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν ἔλθει νὰ πολεμήσουν μὲ τοὺς Ἐβραῖους εἰς τὸ ὅρος Γελβουέ. 'Ο Δαβὶδ δὲν ἦτο ἔκεī, διότι εἶχεν ὑπάγει νὰ καταδιώξῃ ἄλλους ἔχθρούς.

Τότε ἔνας ἄνθρωπος μὲ σχισμένα ἐνδύματα καὶ μὲ χῶμα εἰς τὴν κεφαλὴν ἤλθεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἐβραίων εἰς τὸν Δαβὶδ.

"Οταν ὁ Δαβὶδ τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε :

Τί ἔγινε καὶ εἶσαι ἔτσι ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, εἶπέ μου, παρακαλῶ.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶπεν, δτὶ ὁ στρατὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν μάχην καὶ πολλοὶ ἀπέθαναν· ἀπέθανε μάλιστα καὶ ὁ βασιλεὺς Σαούλ καὶ ὁ υἱός του Ἰωνάθαν.

Μόλις ὁ Δαβὶδ τὸ ἥκουσεν αὐτό, ἔσχισεν ἀπὸ τὴν λύπην του τὰ ἐνδύματά του, ἔκλαυσεν ἔως τὸ βράδυ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνθρωποί του καὶ ἔκαμαν διὰ τὸν Σαούλ καὶ τὸν Ἰωνάθαν ἔνα ώραῖον ποίημα :

«Σὲ σᾶς τοὺς κάμπους, στὰ βιουνὰ τῆς Γελβουέ
δροσιὰ ποτὲ μὴν πέσῃ καὶ βροχή,
γιατὶ ὁ Σαούλ καὶ ὁ Ἰωνάθαν ἔπεσαν ἔκεī,
ποὺ ἀγαπημένοι ἦσαν πάντα στὴν ζωή.
Σὰν δύο λιοντάρια κι ἐλαφροὶ σὰν ἀετοὶ
στὴν μάχη πέσαν καὶ οἱ δυὸι οἱ δυνατοί».

"Ἐπειτα ἔφυγε καὶ ἐπῆγε εἰς τὴν Χεβρών. Ἔκεī ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα τὸν ἔκαμε βασιλέα της. "Ὑστερα ἤλθαν καὶ αἱ ἄλλαι φυλαὶ εἰς τὸν Δαβὶδ καὶ τοῦ εἶπαν :

"Οταν ἐζοῦσε ό Σαούλ, σὺ μᾶς ἔσωζες· καὶ τώρα σὺ νὰ εἶσαι βασιλεὺς μας. Αὐτὸ θέλει καὶ δ Θεός.

"Ἐτσι ό Δαβιδ ἔγινε βασιλεὺς δλων τῶν Ἑβραίων.

"Υστερα ό Δαβιδ ἦλθε νὰ κυριεύσῃ τὴν Σιών, τὴν δποίαν κατεῖχαν ξένοι λαοί. Αὐτοὶ ὅμως τοῦ εἶπαν :

Ο Δαβιδ Βασιλεὺς

Δὲν θὰ ἔμβης εἰς τὴν πόλιν, διότι καὶ οἱ χωλοὶ ἀκόμη καὶ οἱ τυφλοὶ θὰ πολεμήσουν.

Παρ' ὅλα αὐτὰ δ Δαβιδ ἐνίκησε· διότι ό αἰώνιος Θεός ἦτο μαζὶ του, ἐπειδὴ ἦτο εύσεβης βασιλεὺς.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, τὴν δποίαν ἔκαμε καὶ πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους του, τὴν ὠχύρωσε δὲ καὶ τὴν ὠνόμασεν Ἱερούσαλημ (κατοικίαν εἰρήνης).

‘Ο βασιλεὺς Δαβὶδ ἔκαμε καὶ ἄλλους νικηφόρους πολέμους καὶ ἐμεγάλωσε τὸ κράτος του, πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ ὅρους Λιβάνου, πρὸς νότον μέχρι τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης, πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου. ’Ἐλεγεν δῆμως πάντοτε, δτι βασιλέα τῶν Ἐβραίων τὸν ἔκαμεν ὁ Θεός καὶ ὁ Θεός ἐδόξασε τὴν βασιλείαν του.

12

44. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΒΙΔ ΛΑΤΡΕΥΕΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ (Β' Βαο. 6 Ε.)

‘Αφοῦ δὲ βασιλεὺς Δαβὶδ ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡθέλησε νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Διὰ τοῦτο διέταξε νὰ κάμουν νέαν ἄμαξαν καὶ νὰ βάλουν εἰς αὐτὴν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Κυρίου. Τοῦτο καὶ ἔγινεν.

‘Η Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἥρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Χιλιάδες Ἐβραῖοι τὴν συνάδευαν καὶ μαζὶ ἔψαλλαν ὅλοι εἰς τὸν Θεόν καὶ ὅλοι ἔπαιζαν κύμβαλα, κιθάρας, σάλπιγγας καὶ ἄλλα μουσικὰ ὅργανα. ’Ο Δαβὶδ ἦτο πρώτος καὶ ἔψαλλε καὶ αὐτὸς μὲ δλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του καὶ προσηύχετο εἰς τὸν Θεόν.

“Οταν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἔμπαινεν εἰς τὴν πόλιν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαούλ εἶδε τὸν Δαβὶδ καὶ εἶπε μὲ τὸν νοῦν της, δτι εἶναι ἑξευτελιστικὸν δι’ ἓνα βασιλέα νὰ κάμη ἔτσι.

‘Εφθασαν εἰς τὸν τόπον, δπου ἦτο ἡ σκηνή, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐτοποθέτουν τὴν Κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔβαλλαν αὐτὴν μέσα εἰς τὴν σκηνήν. Τότε ἔκαμεν δὲ Δαβὶδ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἔπειτα ηὐλόγησε τὸν λαόν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ καθένας ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

‘Η θυγάτηρ τοῦ Σαούλ ἔξηλθε νὰ συναντήσῃ τὸν βασιλέα, διὰ νὰ τὸν κατηγορήσῃ. “Οταν τὸν εἶδε τοῦ εἶπε :

Σάν μηδαμινὸς ἀνθρωπὸς ἔκαμες σῆμερα σύ, ὁ δοξασμένος βασιλεὺς, ποὺ ἔψαλλες καὶ προσηύχεσο εἰς τὸν Θεόν καὶ οἱ ὑπήκοοι σου σὲ ἔβλεπαν.

‘Αλλ ὁ Δαβὶδ εἶπεν εἰς τὴν ἀνόητον αὐτὴν γυναίκα :

“Ἐπαιζα μουσικὴν καὶ ἔψαλλα εἰς τὸν Θεόν, ποὺ αὐτὸς μὲ ἔκαμε βασιλέα. Χάριν τοῦ Θεοῦ ἀκόμη καὶ θὰ ταπεινωθῶ. Αὐτὸς δοξάζει καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ὑπηκόους μου.

‘Η θυγάτηρ τοῦ Σαούλ ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ δὲν ἀπέκτησεν υἱόν, ἔως ὅτου ἀπέθανε.

Κατόπιν ὁ Δαβὶδ ἐσκέφθη νὰ κτίσῃ Ναὸν εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλ’ ὁ Θεὸς παρήγγειλε νὰ κτίσῃ τὸν Ναὸν ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ Σολομών.

Ἐτσι ὁ ἔνδοξος καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς δὲν ἔκτισε Ναόν, ἀφῆσεν δμῶς ἐναὶ ἄλλο μνημεῖον, τὸ ὅποιον σῷζεται μέχρι σήμερον. Εἶναι οἱ ὡραῖοι ὑμνοὶ του εἰς τὸν Θεόν, οἱ Ψαλμοί, τοὺς ὅποιους ἀναγινώσκομεν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

45. Ο ΔΑΒΙΔ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ (Β' Βασ. 11 Ε.)

‘Ο Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς βοηθεῖ. Τοὺς κακοὺς δὲν τοὺς ἀγαπᾷ καὶ τοὺς τιμωρεῖ.

‘Οσον καὶρὸν ὁ Δαβὶδ ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἔκαμνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς τὸν ἐβοηθοῦσε πάντοτε εἰς τοὺς πολέμους ἐνικοῦσε καὶ ὅταν ἐκινδύνευεν, ἐσώζετο.

‘Αλλὰ καμιὰ φορά ὁ ἀνθρωπὸς κάμνει καὶ λάθη ἔτσι καὶ ὁ Θεός, ὁ ὅποιος εἶναι δίκαιος, ἔστειλε τὸν προφήτην Νάθαν νὰ μαλώσῃ τὸν Δαβὶδ διὰ τὰ λάθη του.

‘Ο Νάθαν ἐπήγειν ἦτο αὐστηρός δὲν ἐφοβεῖτο, διότι ἥρχετο κατ’ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ διηγήθη μίαν μικρὰν ἴστορίαν, διὰ νὰ τὸν κάμη νὰ αἰσθανθῇ τὸ σφάλμα του.

‘Ητο, εἶπεν, εἰς μίαν πόλιν ἐνας πλούσιος καὶ ἐνας πτωχός. ‘Ο πλούσιος εἶχε ποίμνια πολλά. ‘Ο πτωχὸς εἶχε μόνον ἐνα ἄρνι. Ἡλθε διαβάτης εἰς τὸν πλούσιον καὶ αὐτὸς ἐλυπήθη νὰ σφάξῃ ἐνα ἀπὸ τὰ ἴδια του ἄρνια, διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν διαβάτην καὶ ἐσφαξε τὸ ἄρνι τοῦ πτωχοῦ.

Μόλις ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Δαβὶδ, ἐθύμωσε πολύ.

Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄδικος ἀνθρωπὸς; εἶπεν. Εἰς τὸ βασίλειόν μου εἶναι; πρέπει νὰ τιμωρηθῇ.

Τότε ὁ Νάθαν ἀπήντησεν:

Αὐτὸς εἶσαι σύ!

‘Ἐλυπήθη πολὺ δι’ αὐτὸς ὁ Δαβὶδ· συνησθάνθη τὰ σφάλματὰ του καὶ εἶπεν: “Ημαρτον.

“Ἐπειτα ὁ προφήτης Νάθαν εἶπεν:

‘Ο Θεός θὰ σὲ τιμωρήσῃ διὰ τὸ κακὸν ποὺ ἔκαμες.
Καὶ πράγματι.

“Ἐν τέκνον του ἀρρώστησε καὶ ἀπέθανεν. “Ἐν ἄλλο τέκνον του, δὲ Ἀβεσαλῶμ, ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του. ‘Ο ἕδιος δὲ Ἀβεσαλῶμ ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός.

Καὶ ὥσαν νὰ μὴ ἔφθαναν αὐτά, δὲ Ἀβεσαλῶμ ἐφονεύθη.

‘Ο Δαβὶδ ἦτο δι’ αὐτὸν ἀπαρηγόρητος καὶ ἐζήτησε παρηγορίαν ἀπὸ τὸν Θεόν. ‘Ο Θεός συγχωρεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν συναισθάνεται τὸ σφάλμα του καὶ συνεχώρησε τὸν Δαβὶδ, ἐσωσε δὲ αὐτὸν ἀπὸ τούς Φιλισταίους, ποὺ εἶχαν πάλιν ἐπιτεθῆ ἐναντίον τῶν Ἐβραίων.

‘Ο Δαβὶδ τότε ἔψαλλεν εἰς τὸν Θεόν :

«‘Ο Κύριος εἶναι στήριγμά μου καὶ ἐλευθερωτής·
δὲ Κύριος εἶναι βράχος καὶ ἀπολυτῷωτής.
Τὰ κύματα ὅταν μὲ περιεκύκλωσαν
καὶ ἀνομίας χείμαρροι μὲ ἐτρόμαξαν,
τοῦ Ἀδονοῦ οἱ πόνοι σὰν καὶ αὐτοὶ μὲ ἐκύκλωσαν,
σιλεύθη ἡ γῆ καὶ ἔτρεμε δὲ οὐρανός.
Παντοῦ βροντή, καπνός, φωτιά ἀνέβαινε·
φανῆκαν τότε τῆς θαλάσσης οἱ βυθοί.
τότε ἔστειλες βοήθεια καὶ μὲ ἔσωσες, Θεέ».

46. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΛΟΜΩΝ (Ι' Βασ. 2 Ε.)

Μετὰ τὸν Δαβὶδ, βασιλεὺς τῶν Ἐβραίων ἔγινεν δὲ αἰός του Σολομῶν εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν ἑταῖρον. Μόλις δὲ Σολομῶν ἔγινε βασιλεὺς, ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὸν ὑπνον του παρουσιάσθη δὲ Θεός καὶ τοῦ εἶπε :

Τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω ;

‘Ο νέος βασιλεὺς ἀπήντησε :

Κύριε. Σὺ ἔκαμες μέγα ἔλεος εἰς τὸν πατέρα μου Δαβὶδ καὶ ἦτο δίκαιος βασιλεύς. Σὺ ἔκαμες ἐμὲ βασιλέα. Ἐγώ, Κύριε, εἶμαι μικρὸν παιδί· δὲν γνωρίζω, πῶς νὰ φέρωμαι. Δός μου σοφίαν, διὰ νὰ εἰμαι δίκαιος.

‘Ο Θεός ηύχαριστήθη ἀπὸ τὴν γνωστικὴν αὐτὴν ἀπάντησιν

τοῦ Σολομῶντος καὶ τοῦ ἔδωσεν ὅχι μόνον σοφίαν ἀλλὰ καὶ μακροβιότητα καὶ πλούτη.

Τὰ κράτη τότε μόνον προοδεύουν καὶ εὔτυχοῦν, ὅταν τὰ ἄτομα συνεργάζωνται καὶ δὲν ὑπάρχουν ἔριδες μεταξύ των.

‘Ο Σολομὼν πρῶτα πρῶτα ἐφρόντισε νὰ στερεώσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ κράτος του καὶ ἔπειτα νὰ γίνῃ φίλος μὲ τὰ γειτονικὰ κράτη. Τὸ ἐπέτυχεν. “Ἐμεινεν ἔτσι ἡσυχος καὶ ἔκαμε πολλὰ ἔργα :

Διήρεσε τὸ κράτος του εἰς ἐπαρχίας.

Ἐξέλεξε συμβούλους ἀνθρώπους σοφούς.

Ἐγνώριζεν, ὅτι διὰ νὰ εἶναι ἔνα κράτος ἡσυχον ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς του, πρέπει νὰ ἔχῃ ἴσχυρὸν στρατόν. Διὰ τοῦτο διωργάνωσε τὸν στρατόν ἐπρομηθεύθη ὅρματα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχρησιμοποίουν ἔως τότε οἱ Ἐβραῖοι, ἔφερεν ἵππικὸν καὶ διωργάνωσε τὸ πεζικόν.

Ἐμελέτα πολύ, ἔμαθε μαθηματικὰ καὶ φιλοσοφίαν καὶ συνέγραψε βιβλία.

Ἐφύτευσεν ἀμπέλους καὶ πολλὰ δένδρα.

Ἐναυπήγησε πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ἐποχήν του ἐφθαναν μέχρι τῆς Ἰσπανίας.

Ἐκτισε διὰ πρώτην φορὰν αὐτὸς εἰς τοὺς Ἐβραίους ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπῆ Ναόν.

47. Ο ΝΑΟΣ (Γ' Βασ. 5 Ε. Ιεζ. 41 Ε.)

Αὐτὸ ποὺ ἔδόξασε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο πράγμα τὸν βασιλέα Σολομῶντα, εἶναι ὁ περίφημος Ναός, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν.

‘Ο Θεὸς βέβαια δὲν κατοικεῖ εἰς ναούς, ποὺ κτίζουν οἱ ἀνθρωποι. ‘Ο Θεὸς θέλει νὰ τὸν λατρεύωμεν μὲ τὴν καρδιά μας.

Μία καρδιὰ ἀρκεῖ, διὰ νὰ εἶναι Ναός τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν τὸν ναὸν ἡμεῖς μὲ τοὺς ὁφθαλμούς μας δὲν ἥμποροδμεν νὰ τὸν ἔδωμεν ὁ Θεὸς σμως τὸν βλέπει. Βλέπει, ἀν τὸν ἀγαπῶμεν καὶ τότε μᾶς ἀγαπᾷ.

‘Άλλὰ καὶ εἰς τοὺς ναούς ποὺ κτίζομεν, καὶ ἐκεῖ λατρεύεται ὁ Θεός· διότι ἐκεῖ δῆλοι οἱ ἀνθρωποι προσεύχονται μαζί.

Διὰ τοῦτο ὁ Σολομὼν ἔκτισε ναόν, διὰ νὰ μαζεύεται ἐκεῖ
ὅλος ὁ λαὸς τῶν Ἐβραίων καὶ προσφέρῃ θυσίας.

‘Ο ὁραῖος ναός, τὸν ὅποῖον ὁ Σολομὼν ἔκτισεν, ἔγινε :

Α'. Διὰ τούς ἀνθρώπους διότι ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι
θά ἐμαζεύοντο νὰ προσεύχωνται.

Β'. Διὰ τὸν Θεόν διότι ἐκεῖ εἰς τὸν Θεόν θὰ προσ-
ηύχοντο.

‘Ητο χωρισμένος εἰς δύο μέρη· εἰς τὸ Ἱερὸν καὶ εἰς τὰ “Α-
για τῶν Ἀγίων. Πρὸ τοῦ Ναοῦ ἦτο ὁ Πρόναος. Γύρω ἀπὸ τὸν
Ναὸν ἦτο μεγάλη αὐλὴ.

‘Ητο δὲ θαῦμα ὀραιότητος καὶ μεγαλοπρεπείας.

‘Απ’ ἔξω εἶχε λίθους πελεκητούς, ἀπὸ μέσα εἶχε πολύτι-
μον ἐυλείαν καὶ ἦτο ἐπίχρυσος, στολισμένος μὲ ἀνάγλυφα Χε-
ρουβείμ, φοινίκων, ἀνθέων καὶ μὲ πολιτίμους λίθους.

‘Ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια χιλιάδες τεχνιτῶν είργασθησαν δι’ αὐτόν.

‘Οταν ὁ ναὸς ἦτο ἔτοιμος, διασιλεύει Σολομὼν μὲ μεγά-
λην πομπὴν καὶ μὲ μεγάλην εὐλάβειαν μετέφερε τὴν Κιβωτὸν
τῆς Διαθήκης καὶ τὴν ἐτόποθέτησεν εἰς τὰ “Αγια τῶν Ἀγίων.
Προσέφερε μεγαλοπρεπῆ θυσίαν, γονυπετῆς δὲ μὲ τὰς χεῖρας
ὑψωμένας προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν καὶ εἶπεν, ἐνῷ χιλιάδες
Ἐβραῖοι γονυπετεῖς καὶ αὐτοὶ μαζὶ πρόσηυχοντο :

«Θὰ κατοικήσῃ, ἀλήθεια, εἰς τὴν γῆν Θεός !

‘Αλλὰ διὸνδεν φθάνει, Κύριε,

γιὰ νὰ χωρέσῃ Σέ. ‘Ἐχε τὸ βλέμμα Σου
στὴν προσευχή μας, δταν δὲ λαὸς κι ἐγὼ
εὐχόμεθα μαζὶ ἐδῶ διὰ παντός».

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

48. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΧΩΡΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ (975 π.Χ.) (Ι' Βασ. 11 Ε.)

Εἰς τὰ τελευταῖα του χρόνια ὁ Σολομὼν ἐλησμόνησε τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ δὲν ἡκολούθει τὰς ἐντολάς του.

Διὰ τοῦτο ὁ Θεός ἐφανερώθη εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν :

Ἐπειδὴ δὲν ἔκτελεῖς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ ἀφαιρέσω τὴν βασιλείαν καὶ θὰ τὴν δῶσω εἰς τὸν δοῦλον σου. Χάριν ὅμως τοῦ πατρός σου Δαβὶδ, δὲν θὰ τὸ κάμω αὐτό, ἐν δοσῷ ζῆς, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν σου. Δύο φυλάς μόνον θὰ ἀφήσω εἰς τὸ παιδί σου.

Μίαν ἡμέραν τὸ παιδί ἐνὸς δούλου τοῦ Σολομῶντος, ὁ Ἱεροβοάμ, ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Εἰς τὸν δρόμον συνήντησεν αὐτὸν ὁ προφήτης Ἀχιά, ὁ ὄποιος ἐφορούθησε και νούργιον ἔνδυμα. Οἱ δύο τους ἥσαν μόνοι εἰς τὴν πεδιάδα.

Ο Ἀχιά τότε ἔπιασε τὸ ἔνδυμά του, τὸ ἔσχισεν εἰς δώδεκα κομμάτια καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοάμ :

Πάρε ἐσὺ δέκα κομμάτια, διότι ἔτσι λέγει ὁ Κύριος, ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ : Θὰ χωρίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομῶντος εἰς δύο καὶ δῶσω εἰς σὲ τὰς δέκα φυλάς.

Ἄφοῦ ἀπέθανεν ὁ Σολομὼν, ἔγινε βασιλεὺς ὁ υἱός του, ὁ Ροβοάμ. Ο Ἱεροβοάμ τότε μαζὶ μὲ τὸν λαὸν παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ περιορίσῃ τοὺς φόρους, ποὺ εἶχεν ἐπιβάλει ὁ πατήρ του Σολομὼν, διὰ νὰ κάμη τὰ ἔργα ποὺ ἔκαμεν. Ο Ροβοάμ ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν τῶν γερόντων συμβούλων τοῦ πατρός του.

Αύτοὶ τὸν συνεβούλευσαν νὰ εὔχαριστήσῃ τὸν λαόν, νὰ φερθῇ μὲ εὐγένειαν πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ ἐλαφρύνῃ τοὺς φόρους. 'Ο Ροβοάμ δὲν ἤκουσεν αὐτὴν τὴν φρόνιμον συμβουλήν, ἀλλὰ τὴν γνώμην τῶν ἀνοήτων φίλων του, οἱ δποῖοι ἦσαν νέοι καὶ ὅχι μόνον δὲν ἐλάφρυνε τοὺς φόρους, ἀλλὰ ὠμίλησεν εἰς τὸν λαὸν καὶ μὲ κακὸν τρόπον. Εἶπεν εἰς αὐτούς :

'Ο πατέρας μου σᾶς ἔβαρυνεν δλίγον, ἐγὼ θὰ σᾶς βαρύνω περισσότερον. 'Ο πατέρας μου σᾶς ἔπαιδευσε μὲ μάστιγας, ἐγὼ θὰ σᾶς παιδεύσω ἀκόμη περισσότερον.

Δι³ αὐτὸ ὁ λαὸς ἐπανεστάτησε. Δέκα φυλαὶ ἔκαμαν ἀνεξάρτητον βασίλειον μὲ βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ, ὅπως εἶχεν εἴπει ὁ Θεός.

Τὸ βασίλειον τοῦτο ὠνομάσθη βασίλειον τοῦ Ἱεροῦ α ἥλ καὶ εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Συχέμ καὶ κατόπιν τὴν Σαμάρειαν.

Αἱ ἄλλαι δύο φυλαὶ, τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, διετήρησαν τὸν Ροβοάμ ὡς βασιλέα καὶ ἔκαμαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

I. ΤΟ ΒΑΣΙΔΕΙΟΝ ΤΟΥ

ΙΟΥΔΑ

49. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ~~ΙΟΥΔΑ~~ ΙΕΡΟΒΟΑΜ ΤΙΜΩΡΕΙΤΑΙ (I' Βασ. 12 E.)

'Ο Ἱεροβοάμ, ἀφοῦ ἔγινε βασιλεύς, δὲν ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν Θεόν. Διὰ νὰ μὴ πηγαίνουν οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ νὰ προσκυνοῦν εἰς τὸν Ναόν, κατεσκεύασε δύο χρυσοῦς μόσχους καὶ τοὺς ἔστησε τὸν ἔνα εἰς τὴν πόλιν Βαιθῆλ καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὴν πόλιν Δάν, δηλαδὴ εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ βασιλείου του· εἶπε δὲ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας :

Αύτοὶ εἶναι οἱ θεοί σου, Ἰσραήλ, ποὺ σὲ ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

'Ο λαὸς ἐπροσκυνοῦσεν αὐτοὺς τοὺς ψευδεῖς θεούς.

Τότε ἔνας ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἤλθεν εἰς τὴν Βαιθῆλ, τὴν ὄραν ποὺ δὲν ήτο εἰς τὸ θυσιαστήριον, διὰ νὰ θυσιάσῃ καὶ εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ καταστρέψῃ αὐτὸ τὸ θυσιαστήριον.

'Εκεῖνον τὸν καιρὸν ἀρρώστησεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἱεροβοάμ.

Εἶπε λοιπὸν δὲν ήτο εἰς τὴν γυναίκα του :

Πήγαινε εἰς τὴν πόλιν Ζηλώ, ὅπου εἶναι ὁ προφήτης Ἀχιά· αὐτὸς θὰ σοῦ εἴπῃ τί θὰ γίνῃ τὸ παῖδι.

Ἐπῆγεν ἡ γυναίκα τοῦ Ἱεροβοάμ εἰς τὴν Ζηλώ καὶ ἐμπή- κεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀχιά.

Οἱ Ἀχιά δὲν ἔβλεπεν, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ γέρων. Οἱ Θεός ὅμως ἔφανέρωσεν εἰς αὐτόν, διτὶ ἡ γυναίκα ποὺ ἔρχεται, εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ Ἱεροβοάμ· καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἀχιά.

Γυναίκα τοῦ Ἱεροβοάμ, εἶμαι ἀπόστολος σκληρῶν ἀγγελι- ών. Πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου καὶ νὰ εἴπης εἰς τὸν ἄνδρα σου : Αὔτὸ λέγει ὁ Θεός :

Ἐπειδὴ ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ σὲ ἔκαμε βασιλέα καὶ σὺ δὲν ἔσταθης πιστός εἰς τὸ θέλημά του καὶ ἔκαμες ἄλλους θεούς, διὰ τοῦτο θὰ φέρω κακόν εἰς τὴν οἰκογένειάν σου. Τὴν ὥραν ποὺ θὰ μπαίνης εἰς τὸ σπίτι σου τὸ παιδί θὰ ἀποθάνῃ. Θὰ καταστρα- φῇ τὸ βασίλειόν τοῦ Ἰσραὴλ. Οἱ κάτοικοι θὰ διασκορπισθοῦν.

Ἡ γυναίκα τοῦ Ἱεροβοάμ κατατρομαγμένη ἀπό τὴν φοβε- ράν προφητείαν ἐγύρισεν εἰς τὴν οἰκίαν της.

Τὴν ὥραν ποὺ ἔμπαινεν, ἀπέθανε τὸ παιδί της, ὅπως εἴ- χεν εἴπει ὁ Θεός.

50. ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

Οἱ Ἀχιά ἦτο ὁ προφήτης, ὁ δοῦλος, ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, εἶχε παραγγείλει εἰς τὸν βασιλέα Ἱεροβοάμ, διτὶ καὶ τὸ παιδί του θὰ ἀποθάνῃ καὶ τὸ βασίλειόν του θὰ καταστραφῇ. Δὲν ἦτο ὅμως δούλος προφήτης ὁ Ἀχιά. Οἱ Θεός εἶχε στείλει καὶ εἰς τὸν βασιλέα Δαβὶδ ἄλλον προφήτην, διὰ να τὸν μαλώσῃ, ἐπει- δὴ δὲν εἶχε κάμει τὸ θέλημά του. Αὔτὸς ὁ προφήτης ἦτο δούλος Νά- θαν. Καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Νάθαν ὁ Θεός εἶχε στείλει ἄλλους ἀν- θρώπους νὰ φανερώσῃ τὸ θέλημά Του.

Αὔτοι οἱ ἀνθρώποι ἔφανέρωναν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ παρηγοροῦσαν τοὺς συμπατριώτας των, διτὰν αὐτοὶ ύπεδουλώ- νοντο εἰς τοὺς ἔχθρούς ἢ τοὺς εὕρισκαν ἄλλα δυστυχήματα. Παρουσιάζοντο πάντοτε μὲ πολὺ θάρρος καὶ ώμιλούσαν κατ- ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ εἶναι οἱ προφῆται.

Οἱ προφῆται ἡρχιζαν νὰ διδάσκουν μετὰ τὴν κλῆσιν των,

δηλαδὴ ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς ἐκαλοῦσε καὶ τοὺς διέτασσε νὰ διδάξουν τὸν λαόν.

Εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἔδιδε τὴν δύναμιν νὰ κάμουν καὶ θαύματα ἀκόμη καὶ τὸ κυριώτερον, εἰς πολλοὺς ἐφανέρωσεν, ὅτι θα στείλῃ τὸν μονογενῆ υἱόν του Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

51. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Βα. Γ' 17 Ε.)

Εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν προφήτην Ἡλίαν, τὴν ἐποχὴν ποὺ βασιλεύει ἐκεῖ ἥτο ὁ Ἀχαάβ.

‘Ο προφήτης αὐτὸς ἔζούσεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατέβαινεν εἰς τὰς πόλεις, μόνον δταν ὁ Θεὸς τοῦ ἔλεγε νὰ ὑπάγη, διὰ νὰ διδάξῃ.

Εἰς τὰ βουνὰ ποὺ ἔζούσεν ὁ προφήτης, δὲν ἤμποροῦσε να εὕρῃ τροφήν· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοῦ ἔστειλε τροφήν μὲν ἕνα κόρακα.

Κάποτε ποὺ ἔπεσε μεγάλη πείνα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν.

Πήγαινε εἰς τὰ Σαρεπτὰ τῆς Σιδῶνος καὶ κάθισε ἐκεῖ.

‘Ο προφήτης ἐπῆγεν. “Οταν ἔμπαινεν εἰς τὴν πόλιν, εἶδεν εἰς τὴν πύλην αὐτῆς μίαν γυναίκα, ἡ ὅποια ἐμάζευε ξύλα. Κουρασμένος καὶ πεινασμένος καθὼς ἥτο, λέγει εἰς αὐτήν.

Δός μου ὄλιγον ὄδωρ νὰ πίω καὶ ψωμὶ νὰ φάγω.

‘Η γυνὴ ἀπήντησεν :

“Ἐχω εἰς τὴν οἰκίαν μου ὄλιγον ἀλευρον καὶ ὄλιγον ἔλαιον· θὰ κάμω μίαν πίταν· ἔλα νὰ φάγης.

‘Ο προφήτης τῆς εἶπε :

Τὸ ἀλευρον καὶ τὸ ἔλαιον ποὺ ἔχεις, δὲν θὰ τελειώσουν· ἔως δτου περάσῃ ἡ πεῖνα.

“Ετοι καὶ ἔγινε.

Τότε ἔτυχε νὰ ἀποθάνῃ τὸ μόνον, παιδί, ποὺ εἶχεν ἡ γυναίκα αὐτή. ‘Ο Ἡλίας τὴν ἐλυπήθη καὶ τὸ ἀνέστησεν.

“Ἐνα ἄλλο θαῦμα ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἡλίας, εἶναι τὸ ἔξης : Πολλοὶ Ἐβραῖοι δὲν ἐλάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ τὸν Βάσαλ. Οἱ εἰδωλολάτραι ἱερεῖς ἔκαμψαν εἰς αὐτὸν θυσίαν.

Ο προφήτης, διά νὰ τοὺς κάμη νὰ ἐννοήσουν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύουν εἰς αὐτὸν τὸν ψευδῆ Θεόν, εἶπε:

Νὰ πάρουν ἔνα μόσχον οἱ Ἱερεῖς τοῦ Βάσαλ. Θὰ πάρω καὶ ἔγὼ ἔνα μόσχον. Θὰ τοὺς κομματιάσωμεν καὶ θὰ τοὺς θέσωμεν εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα καὶ θὰ παρακαλέσωμεν τὸν Θεόν νὰ στείλῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ καοῦν

Ο Ἡλίας ἀνέρχεται εἰς τοὺς οὐρανούς.

μόνοι των οἱ μόσχοι, ώς θυσία. Οἱ Ἱερεῖς τοῦ Βάσαλ νὰ παρακαλέσουν τὸν θεόν των. Ἔγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐάν ὁ θεός τῶν Ἱερέων αὐτῶν ρίψῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἃς πιστεύσετε εἰς αὐτόν. Ἐάν ὁ ἀληθινὸς Θεός ρίψῃ πῦρ εἰς τὴν ἴδικήν μου θυσίαν, τὸτε νὰ πιστεύσετε εἰς τὸν ἴδικόν μου τὸν Θεόν.

Αὐτὰ εἶπεν. Αύτοὶ ἐδέχθησαν.

Οι ιερεῖς τοῦ Βάαλ ἡτοίμασαν τὴν θυσίαν καὶ δὲν ἔθεσαν πῦρ. Ὡτοίμασεν καὶ ὁ Ἡλίας τὴν ἴδική του θυσίαν καὶ δὲν ἔθεσε καὶ αὐτὸς πῦρ εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Πρῶτοι ἤρχισαν οἱ ιερεῖς τοῦ Βάαλ. Παρακαλοῦσαν τὸν θεόν των, ἀλλ᾽ οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις, δηλαδὴ κανεὶς δὲν τοὺς ὡμιλοῦσεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, κανεὶς δὲν τοὺς ἤκουεν.

‘Ο Ἡλίας τοὺς ἐνέπαιζε καὶ τοὺς ἔλεγε:

Φωνάξατε πιὸ δυνατά. ‘Ο θεός σας φαίνεται θὰ ὅμιλῃ ἥ ἵσως ἔχει ἐργασίαν ἢ εἶναι εἰς ὄδοιπορίαν ἢ θὰ κοιμᾶτε. Περιμένετε, θὰ ἔξυπνήσῃ !

Αὐτοὶ ἐφώναζαν, ἀλλ᾽ ὁ θεός των δὲν ἤκουσε καὶ δὲν ἔστειλε πῦρ.

‘Ἡλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ Ἡλία. Εἶπεν εἰς τὸν λαόν :

Ἐλάτε κοντά μου.

“Ολοι οἱ ἄνθρωποι ἐπλησίασαν. Εἰς τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω ἦτο ὁ μόσχος ἀπὸ κάτω ἥσαν τὰ ξύλα.

Προσηυχήθη τότε ὁ προφήτης καὶ εἶπε :

Θεὲ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ἀς μάθουν οἱ ἄνθρωποι, δτι σὺ εἶσαι ὁ Θεός, ὁ μόνος καὶ ἀληθινός.

Καὶ ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔκαυσε τὰ σφάγια, ποὺ ἥσαν εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Οἱ Ἐβραῖοι εἶδαν αὐτό, ἔθαύμασαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Τὸν προφήτην Ἡλίαν τὸν ἐπῆρε ζωντανὸν ὁ Θεός εἰς τὸν οὐρανὸν μὲν πυρίνην ἄμαξαν.

Πρὶν ἀναβῆ ὁ Ἡλίας εἰς τὸν οὐρανόν, ἄφησε διάδοχόν του τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.

52. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ (Δ' Βασ. 4 E.)

Κάποτε ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὴν πόλιν Σουνήμ. Ἐκεῖ ἔμενε μία γυναίκα, ἡ ὧποία δὲν εἶχε παιδιά. Αὐτὴ ἡ γυναίκα ἐκράτησε τὸν προφήτην εἰς τὴν οἰκίαν της, τὸν ἐπεριποιήθη καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνδρα της :

‘Ο ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· ἀς ἐτοιμάσωμεν λοιπὸν μέρος εἰς τὴν οἰκίαν μας, διὰ νὰ ἔρχεται καὶ νὰ μένῃ εἰς ἡμᾶς, δταν περνᾶ ἀπὸ τὴν πόλιν μας.

Ο σύζυγός της έδεχθη. Αύτή ήτοι μασε τότε ένα δωμάτιον διὰ τὸν προφήτην.

Μίαν ἡμέραν δὲ Ἐλισσαῖος εἶπεν εἰς αὐτὴν τὴν γυναικα :

Σὺ ἐφρόντισες πολὺ δι' ἐμέ. Λοιπόν, τὸ ἐρχόμενον ἔτος θὰ ἔχης εἰς τὰς ἀγκάλας σου παιδί.

“Οπως δὲ προφήτης εἶπεν, ἔτοι καὶ ἔγινε. Τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἔδωσεν δὲ Θεός καὶ ἡ γυναικα αὐτῇ ἀπέκτησε παιδί.

“Οταν αὐτὸς ἐμεγάλωσεν, ἐπῆγε μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ πατρός του, δπου ἐθέριζαν οἱ θερισταί. Ἔκει ἔξαφνα ἐφώναξε : Τὸ κεφάλι μου ! Τὸ κεφάλι μου ! Καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀναίσθητον. Τὸ μετέφεραν ἀμέσως εἰς τὴν μητέρα του, ἀλλὰ ἐξεψύχησεν εἰς τὰ γόνατά της. Τὸ παιδί, πεθαμένον δπως ἦτο, τὸ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸ κρεββάτι τοῦ Ἐλισσαίου.

Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ τότε καταλυπημένη ἐπῆγε νὰ εὔρῃ τὸν προφήτην εἰς τὸ ὅρος Κάρμηλον, δπου ἔμενεν. “Οταν δὲ τὸν εὗρεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια του καὶ μὲ δάκρυα τοῦ εἶπεν. δτι τὸ παιδί της ἀπέθανεν.

Ο προφήτης εἶδεν, δτι ἡ γυναικα ἦτο πολὺ λυπημένη καὶ ἥλθε μαζὶ της εἰς τὴν οἰκίαν της, δπου εἶχαν τὸ παιδί νεκρόν.

Ἐκλεισε τότε δὲ προφήτης τὴν θύραν, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν καὶ ἀνέστησε τὸ παιδίον, τὸ δποτον ἔδωσε πάλιν εἰς τὴν μητέρα του. Τότε αὐτὴ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ προφήτου καὶ ηὐχαρίστησεν αὐτόν.

Ο Ἐλισσαῖος ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα. “Ενα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι καὶ τοῦτο :

Ο Νεεμάν, δ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ἦτο λεπρός. Αὐτὸς εἶχε μίαν δούλην ἀπὸ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ.

Μίσην ἡμήραν ἡ δούλη εἶπε :

Μακάρι νὰ ἐπήγαινεν δ κύριος εἰς τὸν προφήτην τῆς Σαμαρείας θά ἔγίνετο καλά.

Ἐπῆγε μὲ τὴν ἄμαξαν δ Νεεμάν καὶ ἐστάθη ἐμπρὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προφήτου. Ο προφήτης, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, παρήγγειλεν εἰς τὸν Νεεμάν :

Πήγαινε εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν νὰ λουσθῆς ἐπτὰ φοράς καὶ θὰ γίνης καλά.

Ο Νεεμάν ἐθύμωσε καὶ ἔφυγε λέγων :

Ἐγώ ἐνόμιζα, ὅτι ὁ προφήτης θὰ ἔβγαινεν ἔξω καὶ θὰ ἐζητοῦσε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ κάμη καλά. Οἱ ποταμοὶ τῆς Δαμασκοῦ εἶναι καλύτεροι ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Θὰ ὑπάγω καὶ θὰ λουσθῶ εἰς αὐτούς.

Οἱ δοῦλοι του ὅμως ἐπλησίασαν καὶ τοῦ εἶπαν:

Στρατηγέ, ἀφοῦ ὁ προφήτης σοῦ ζητεῖ νὰ λουσθῆς εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, πρέπει νὰ κάμης ὅπως σοῦ εἶπεν.

‘Ο Νεεμάν ἥκουσε τὴν φρόνιμον συμβουλὴν τῶν δούλων του, ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἐλούσθη, ὅπως εἶχεν εἴπει ὁ προφήτης καὶ ἔγινε καλά.

53. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΜΩΣ (Ἀμω.)

Εἰς τὴν Βαιθήλ, ὅπου ἦτο ὁ χρυσοῦς μόσχος, ἐγίνετο κάποτε μία εἰδωλολατρικὴ ἑορτή. Τὰ μουσικὰ ὅργανα ἔπαιζαν καὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ θόρυβον πολὺν ἔψαλλαν καὶ ἐφώναζαν εἰς τὸν χρυσοῦν μόσχον, ποὺ εἶχον διὰ θεόν των.

“Ἐξαφνα μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον ἐπροχώρησεν ἔνας ἄγνωστος. ”Ἐφθασεν εἰς τὰ σκαλιά τοῦ ἀγάλματος καὶ ἀνέβη εἰς αὐτά. “Ολοι, ὅταν τὸν εἶδαν, ἐσιώπησαν. Ὅτον ὁ Ἀμώς, βοσκός ἀπὸ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

‘Ο Ἀμώς ὠμίλησεν εἰς τοὺς ἄνθρωπους, ποὺ τὸν παρατηροῦσαν ἄφωνοι καὶ εἶπε :

Σεῖς παιδιά τοῦ Ἰσραήλ, ἀκούσατε τὰ λόγια, ποὺ λέγει ὁ Θεός :

Ἐγώ σᾶς ἀνέβασα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ σᾶς ἡγάπησα περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς λαούς. Σεῖς ὅμως ἐγίνατε φιλάργυροι καὶ ἄδικοι. Διὰ τοῦτο ἐμίσησα τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς θυσίας σας.

Παύσατε τὴν μουσικήν. Δὲν θὰ ἀκούω ὅτι καὶ ἀν ψάλλετε. Θέλω νὰ κάμετε πάντοτε τὸ θέλημά μου. Θέλω νὰ εἰσθε πάντοτε δίκαιοι.

‘Ο εἰδωλολάτρης ἵερεὺς Ἀμασίας εἶπεν εἰς τὸν Ἀμώς :

Φύγε ἀπὸ ἐδῶ καὶ πήγαινε νὰ προφητεύσῃς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰούδα.

‘Αλλ ὁ προφήτης εἶπεν εἰς αὐτὸν :

Δὲν ἥμην ἐγὼ προφήτης, οὕτε υἱὸς προφήτου, ἀλλὰ βο-

σκός καὶ ἐμάζευα συκόμουρα. Μὲ ἐπῆρε λοιπὸν ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ ποίμνιόν μου καὶ μοῦ εἶπε: πήγαινε καὶ προφήτευσε εἰς τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. Διὰ τοῦτο ἔτσι λέγει ὁ Κύριος:

Τὰ παιδιά σου θὰ ἀποθάνουν καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ θὰ καταστραφῇ, οἱ δὲ κάτοικοι θὰ μεταφερθοῦν αἰχμάλωτοι μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα των.

‘Ο προφήτης Ἀμώς προεῖπεν ἀκόμη, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν θὰ δεχθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

«Θὰ ἔαναστήσω τὴν σκηνὴν τοῦ Βασιλιᾶ Δαβὶδ,
γιὰ νὰ τήνε κληρονομήσουν ὅλοι οἱ λαοί.

Εὐτυχία θὰ ὑπάρξῃ στὸν κόσμο.

Θὰ σταῦσουν τότε μέλι ὅλα τὰ βουνά,
θὰ φέουν οἱ λόφοι τότε ἀγαθά!»

(22) 54. Ο ΙΩΝΑΣ (Ἰων.)

Εἰς τὴν Νινευὴν τῆς Ἀσσυρίας ἦτο μεγάλη ἀσέβεια. Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰωνᾶν, ὁ δόποῖος ἦτο Ἐβραῖος, νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην πόλιν καὶ νὰ κηρύξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν. ‘Ο Ἰωνᾶς δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ, ἐπειδὴ οἱ Ἀσσύριοι ἥσαν εἰδωλολάτραι· δι’ αὐτὸν ἤλθεν εἰς τὴν Ἰόπην καὶ ἐμπήκεν εἰς ἐν πλοῖον, ποὺ ἐπήγαινεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

Τὸ πλοῖον ἐταξίδευεν ἀρκετά. Ἡτο ωραία καλοκαιρία καὶ ἐφυσοῦσεν οὔριος ἄνεμος. ‘Ἐξαφνα ὁ ἄνεμος ἔγινε πολὺ δυνατὸς καὶ τὰ κύματα πανύψηλα ἐσκέπαζαν τὸ πλοῖον· ὅλοι ἔντρομοι ἀνησυχοῦσαν· ἐπίστευαν, ὅτι ἔφθασε τὸ τέλος των. Μόνον ἔνας δὲν ἐφοβεῖτο, ὁ Ἰωνᾶς, ὁ δόποῖος ἥσυχος ἐκοιμάτο εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου. Οἱ ἄλλοι ἐκωπηλατοῦσαν, ἐφώναζαν μὲν ἀπελπισίαν, ἔρριπταν φορτία εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ γίνῃ τὸ πλοῖον ἐλαφρότερον καὶ προσηγούντο, διὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν τρομερὰν τρικυμίαν.

‘Ο πλοίορχος δὲν ἔβλεπε τὸν Ἰωνᾶν. Ἀνησύχησε δι’ αὐτὸν καὶ κατέβη εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου, μήπως τὸν εύρῃ. Τότε εἶδεν, ὅτι ἔκει ἐκοιμάτο καὶ τοῦ εἶπε:

Σὺ τί κάμνεις ἐδῶ; δὲν ἐξυπνᾶς; πνιγόμεθα! Παρακά-

λεσε καὶ σὺ τὸν Θεόν σου, ὅπως κάμνουν καὶ οἱ ἄλλοι, μήπως μᾶς ἐλεήσῃ καὶ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὸ ναυάγιον.

‘Ο Ἰωνᾶς τότε ἐσηκώθη εἶδεν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀνάστατοι. Ἐπειδὴ ἀπηλπίσθησαν, εἶπον :

“Ἄς ρίψωμεν κλήρους, διὰ νὰ ἴδωμεν, ποῖος πταίει πού γίνεται αὐτὸ τὸ κακόν.

Ἐρριψεν κλήρους καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν.

Τι ἔχεις κάμει καὶ εἶναι ὁ Θεὸς τόσον ὡργισμένος ; ποῖος εἶσαι ; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ ποίας φυλῆς εἶσαι ;

Τότε ὁ Ἰωνᾶς εἶπε τί εἶχε γίνει καὶ παρεκάλεσε νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι αὐτὸς ἔπταιε διὰ τὴν τρικυμίαν.

Τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔνα κῆτος ὅμως τὸν κατέπιε καὶ ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας τὸν ἔβγαλεν εἰς τὴν ξηράν.

Μόλις ὁ Ἰωνᾶς ἔβγηκεν εἰς τὴν ξηράν, ἐπῆγεν εἰς τὴν Νινευή, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐδίδαξεν, οἱ κάτοικοι μετενόησαν καὶ ὁ Θεὸς τοὺς συνεχώρησεν. ‘Ο Ἰωνᾶς ἔβγηκεν ὑστερα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἔκαμε μίαν καλύβην καὶ ἐκάθητο κάτω ἀπὸ αὐτήν. ‘Ο Θεὸς διέταξε τότε νὰ φυτρώσῃ ἔκει μία κολοκύνθη. Αὐτὴ ἐφύτρωσεν, ἐμεγάλωσεν, ἔκαμε σκιάν καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὴν ἀνεπαύετο ὁ Ἰωνᾶς. Τοῦτο ὅμως δὲν διήρκεσε πολύ, διότι ὁ Θεὸς διέταξε σκώληκα, δ ὅποιος ἔξήρανε τὴν κολοκύνθην. Δὲν ἔφθασεν αὐτό : ὁ Θεὸς διέταξε νὰ φυσήσῃ καὶ ἀνεμος καυστικός ἀνατολικός. ‘Ο Ἰωνᾶς ἔτσι ἐκαίετο ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἐβασανίζετο καὶ ἐστενοχωρεῖτο.

Τότε ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἰωνᾶν :

‘Ιωνᾶ, ἐλυπήθης ποὺ κατεστράφῃ ἡ κολοκύνθη, διὰ τὴν ὄποιαν καθόλου δὲν ἐκοπίασες, ἔτσι καὶ ἐγὼ ἐλυπήθην νὰ καταστρέψω τὴν Νινευή, ποὺ εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ἔχει τόσον πολλούς κατοίκους. Σὲ ἐστειλα νὰ διδάξῃς αὐτούς, διὰ νὰ σωθοῦν.

55. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΩΣΗΕ.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ (722 π.Χ.) (Δ' Βασ. 17, Ωσ. 4 Ε.)

‘Ο Θεὸς ἐδοκίμασεν ἀκόμη μίαν φορὰν νὰ φέρῃ τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὸ θέλημά του. Δι’ αὐτὸ

εστειλεν εἰς αύτοὺς τὸν προφήτην Ὡσηέ, ὁ ὅποῖος ἐδίδαξεν αύτούς μὲν ὥραίας προφητείας.

Μερικαὶ ἀπὸ τὰς προφητείας του εἶναι αὐταὶ:

Παιδιά τοῦ Ἰσραὴλ, ἀκούσατε, αὐτὰ λέγει ὁ Θεός.

Θὰ κρίνω τοὺς κατοίκους τῆς γῆς, ἐπειδὴ δὲν κάμνουν τὸ θέλημά μου.

Τί νὰ σᾶς κάμω, ποὺ ἡ καλωσύνῃ σας εἶναι σὰν τὴν δροσιὰ καὶ σὰν τὴν νεφέλην τὴν πρωινήν, ποὺ διαλύεται!

Θέλω νὰ ἔχετε καλωσύνην. Περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας σας θέλω νὰ γνωρίζετε τὸ θέλημά μου.

“Οταν δὲ Ἰσραὴλ ἦτο νήπιον, τότε ἐγὼ ἤγαπησα αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Αὐτὸς δέ με μὲν ἔφησε καὶ ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἴδωλα.

Ἐγὼ τὸν ὡδήγησα καὶ τὸν ἐκράτησα ἀπὸ τὸ χέρι. Τὸν ἀγαπούσα καὶ τοῦ ἔδιδα τροφήν.

Διὰ τοῦτο ἐλάτε καὶ πάλιν κοντά μου καὶ εἰπῆτε:

Συγχώρησέ μας καὶ θὰ ψάλλωμεν μὲν τὰ χείλη μας εἰς Σέ.

Τότε ἐγὼ πάλιν θὰ σᾶς ἀγαπήσω καὶ θὰ εἰμαι σὰν δροσιὰ εἰς τὸν Ἰσραὴλ, δὲν πούσα θὰ ἀνθίζη, δπως τὸ κρίνον.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἤκουσαν αὐτὴν τὴν ὥραίαν διδασκαλίαν τοῦ προφήτου Ὡσηέ. Διὸ αὐτὸς δὲ Θεός, ποὺ τιμωρεῖ τοὺς κακούς ἀνθρώπους, ἐτιμώρησεν αὐτούς.

Οἱ Ἀσσύριοι ἦλθαν, ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν αὐτούς, ἀφοῦ δὲ τοὺς συνέλαβαν αἰχμαλώτους, τοὺς ἔδεσαν μὲν ἀλυσίδας καὶ τοὺς ἐπῆγαν δεμένους εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, διὰ νὰ ζοῦν ὡς δοῦλοι. Εἰς τὴν Χαναάν ἔμειναν μόνον δλίγοι κάτοικοι.

“Επειτα δὲ βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας ἔφερε καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ εἰδωλολάτρας Βαβυλωνίους καὶ Ἀσσυρίους. Αὐτοὶ ἀνεμείχθησαν μὲν τοὺς κατοίκους, ποὺ εἶχαν μείνει ἔκει καὶ μαζὶ μὲν αὐτοὺς ἀπετέλεσαν τοὺς Σαμαρεῖτας.

56. Ο ΕΥΣΕΒΗΣ ΤΩΒΙΤ (Τωβ.)

Μεταξὺ τῶν Ἐβραίων, ποὺ οἱ Ἀσσύριοι ὡδήγησαν αἰχμαλώτους εἰς τὴν χώραν των, ἦτο καὶ δ Τωβίτ.

‘Ο Τωβίτ ἦτο εύσεβης ἀνθρωπος. “Οταν ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν

Χαναάν, τὰς ἑορτὰς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκατοικοῦσε καὶ ἐπήγαινεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔδιδε δὲ πολλὰ χρήματα καὶ εἰς τὸν Ναὸν διὰ τὰς ἀνάγκας του. Εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν εἶχαν νὰ φάγουν, ἔδιδεν ἀπὸ τὴν τροφήν του καὶ εἰς ὅσους δὲν εἶχαν νὰ ἐνδυθοῦν, ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του.

Εἶχεν ἔνα υἱόν, τὸν Τωβίαν. Πολλὰς φοράς ἔδιδεν εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνας.

“Οταν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἔχασε τὴν μεγάλην περιουσίαν του καὶ ἔπαθεν ἀπὸ ἀσθένειαν τῶν ὄφθαλμῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐτυφλώθη. Τότε ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν ἱατρῶν, ἀλλ’ οἱ ἱατροὶ δὲν ἡμπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν.

‘Ο Τωβίτ ὑπέφερεν ἀπὸ αὐτὸν πολὺ καὶ μόνον εἰς τὴν προσευχὴν εὔρισκε παρηγορίαν. Μὲ ὑπομονὴν ἔλεγε :

Δίκαιοις εἶσαι, Θεέ μου! Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζομεν, διατί μᾶς στέλλεις τὰς εύτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας.

Εἰς τὴν Μηδίαν ὑπῆρχε κάποιος φίλος του, εἰς τὸν ὁποῖον ἐίχε δανείσει ἔνα μεγάλο χρηματικὸν ποσόν. Ἐφώναξε λοιπὸν τὸν υἱόν του καὶ τοῦ εἶπε :

Μὴ λυπήσαι, παιδί μου, ποὺ ἐγίναμεν πτωχοί. Ἐχει ὁ Θεὸς πολλά, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ πάλιν. Πήγαινε εἰς τὴν Μηδίαν νὰ εὕρης τὸν Ραγουήλ καὶ ζήτησε ἀπὸ αὐτὸν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα, ποὺ τοῦ ἔχω δώσει. Ἐπειδὴ τὸ ταξίδι σου εἶναι μεγάλο καὶ ἔως νὰ ἐπιστρέψῃς, ἡμπορεῖ νὰ ἔχω ἀποθάνει, θέλω νὰ σοῦ δώσω μίαν συμβουλήν :

‘Υπάρχουν, παιδί μου, ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι πεινοῦν. Ἐχεις πολλά, δίδε εἰς αὐτοὺς πολλά. Ἐχεις ὀλίγα, δίδε ὀλίγα. Σκέψου πόσον εἶναι δυστυχεῖς.

‘Ο Τωβίας εἶπε :

Πατέρα, θὰ ἐκτελέσω ὅσα μοῦ λέγεις.

“Ἐφυγεν. ‘Η μήτηρ του ἐκλαιεν. Ἄλλ’ ὁ Τωβίτ εἶπεν εἰς αὐτήν :

Μὴ λυπήσαι, διότι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ ἄγγελον νὰ τὸν φυλάττῃ.

‘Ο Τωβίας ἐταξίδευσεν ἀρκετά, ἔως ὅτου φθάσῃ εἰς τὴν Μηδίαν. “Οταν ἔφθασεν ἐκεῖ, συνήντησε τὸν Ραγουήλ, ὁ ὁποῖος μόλις εἶδε τὸν Τωβίαν εἶπεν εἰς αὐτόν :

“Από ποιū ἔρχεσαι, νέε μου;

“Από τὴν Νινευή, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας. Εἶμαι ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους τῆς Νινευής.

‘Ο Ραγουὴλ ἡρώτησε :

Γνωρίζεις τὸν Τωβίτ;

‘Ο Τωβίας ἀπήντησε :

Πατέρας μου εἶναι.

‘Ο Ραγουὴλ ἐπήδησεν ἀπὸ χαράν, ἀγκάλιασε τὸν Τωβίαν, ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν :

Σὺ εἶσαι, παιδί μου, τοῦ καλοῦ αὐτοῦ πατέρα παιδί; ”Εκλαυσε τότε ὁ Ραγουὴλ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἐκράτησε τὸν Τωβίαν εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ τὸν φιλοξενήσῃ.

‘Ο Τωβίτ εἰς τὴν Νινευή ἐπερίμενεν· ἡ μητέρα τοῦ Τωβία κάθε ἡμέραν παρετήρει τὴν ὁδόν, μήπως ἐπιστρέψῃ ὁ υἱός της.

‘Αφοῦ ἐπέρασαν ἀρκεταὶ ἡμέραι, ἐγύρισεν ὁ Τωβίας εἰς τὸ πατρικόν του σπίτι. “Οταν εἶδεν αὐτὸν ἡ μητέρα του, ἔτρεξε πρώτη, ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκάλην του, τὸν ἐφίλησε καὶ ἐκλαυσε. Σκοντάπτων ὁ γέρων πατήρ του ἐβγῆκε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θύραν διὰ νὰ ύποδεχθῇ τὸν ἀγαπημένον του Τωβίαν, δστις τότε ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα του, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τοῦ εἶπε :

“Ἐχει θάρρος, πατέρα. ‘Ο ἄγγελος τοῦ Θεοῦ μοῦ ἔδωσεν εἰς τὸ ταξίδι μου φάρμακον, διὰ νὰ θεραπεύσω τοὺς ὀφθαλμούς σου.

‘Ο καλός Θεός ἔχει δώσει πάλιν εἰς τὸν Τωβίτ πλοῦτον, υγείαν καὶ χαράν.

II. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

(No 25) 075 — 588 π. X.

57. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ (Ἡσ.)

“Οσα χρόνια ύπηρχε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἦτο ἀσήμαντον. Ἀπὸ τότε ὅμως ποὺ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ κατεστράφη ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἔγινεν ὀνομαστὸν ἀπὸ τοὺς προφήτας, ποὺ παρουσιάσθησαν εἰς αὐτό. “Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς προφήτας εἶναι ὁ Ἡσαΐας.

Εἰς τὸν Ἡσαῖαν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καθισμένος εἰς ἔνα θρόνον μεγάλον, πολὺ μεγάλον. Ὁ θρόνος αὐτὸς ἦτο εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματος τοῦ Θεοῦ ἔπιπτε κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγέμιζε τὸν Ναὸν. Ἀγγελοι Σεραφεὶμ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν, εἶχε δὲ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς ἔξ πτέρυγας. Μὲ τὰς δύο ἐκάλυπταν τὸ πρόσωπόν των, μὲ τὰς ἄλλας δύο ἐκάλυπταν τοὺς πόδας των καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο ἐπετοῦσαν. "Ολα αὐτὰ τὰ Σεραφεὶμ ἔψαλλαν καὶ μὲ ὥραίαν καὶ μελῳδικὴν φωνὴν ἔλεγαν:

"Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος εἶναι ὁ Θεός.

Ἐνῷοι ἄγγελοι ἔψαλλαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Θεὸς ὑψηλὰ ἀπὸ τὸν θρόνον του εἶπεν εἰς τὸν Ἡσαῖαν.

Πήγαινε, Ἡσαῖα, νὰ διδάξῃς τὸν λαόν.

Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἡσαῖας νὰ διδάσκῃ τοὺς Ἐβραίους ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λέγῃ εἰς αὐτούς:

·Δέν θέλω τὰς θυσίας σας καὶ τὸ θυμίαμά σας, τὰς ἑορτάς σας μισῶ, διότι εἰσθε ἀμαρτωλοί.

·Αλλοτε πάλιν ὁ Ἡσαῖας εἶπεν ἔξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ τί θὰ πάθουν οἱ κακοὶ ἀνθρώποι:

«·Ωργισμένος εἶναι ὁ Κύριος
ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους!
·Η δογή του θὲ νὺ πέσῃ
μὲς τοὺς πύργους καὶ στὰ δάση,
στὰ βουνὰ καὶ μὲς τὰ πλοῖα.
·Αν κρυφτοῦνε μὲς στὰ βράχια
θὰ τοὺς εῦρῃ ὁ Θεός.
·Αν κρυφτοῦνε μὲς στὴ γῆ,
θὰ τοὺς ᾔδῃ ὁ Θεός».

·Ο Θεὸς δὲν θέλει νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Δι· αὐτὸς στείλη τὸν Υἱόν Του νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ θυσιασθῇ χάριν αὐτῶν, διὰ νὰ σωθοῦν. Ἐάν καὶ πάλιν μείνουν ἀμετανόητοι, τότε θὰ τιμωρηθοῦν. Προφητεύει διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ λέγει:

Θὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ, θὰ εἶναι

υἱὸς τῆς Θεοτόκου καὶ θὰ ὄνομάζεται Ἐμμανουὴλ (δηλ. μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός).

Κατόπιν δὲ Ἡσαΐας λέγει, ὅτι δὲ κόσμος θὰ φωτισθῇ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ. Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν, δὲ λαός, ποὺ ζῇ εἰς τὸ σκότος, θὰ ἥδη φῶς μέγα. Φῶς θὰ λάμψῃ εἰς αὐτούς, διότι δὲ Υἱὸς ἐγεννήθη, δὲ ὁποῖος θὰ διδάξῃ τὴν εἰρήνην. Αὕτα θὰ γίνουν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀγάπην, ποὺ ἔχει δὲ Θεός διὰ τὸν ἄνθρωπον.

”Αλλοτε δὲ Ἡσαΐας βλέπει πόσον εἰρηνικὴ θὰ εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ καὶ πόσον ώραίους καρπούς θὰ φέρῃ :

«Θὰ χαίρεται ἡ ἔρημος,
θὲ ἀνθίζῃ σὰν τὸ κρίνο,
γιατὶ θὰ ἔλθῃ δὲ Ἰησοῦς,
τὸν κόσμο γιὰ νὰ σώσῃ».

Κατόπιν δὲ Ἡσαΐας βλέπει τὰ πάθη τοῦ Κυρίου, ποὺ τὸν δικάζουν, τὸν δέρνουν, τὸν ύβριζουν καὶ τέλος τὸν σταυρώνουν καὶ λέγει :

«Πῶς εἶναι οἱ πληγές Του !
Πῶς ὅλα ὑπομένει !
Τὸν ὀδηγοῦν σὰν πρόβατο
καὶ δὲν προφέρει λέξι !»

58. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ (Ιερ.)

”Ο προφήτης Ιερεμίας ἦτο νέος εἴκοσι πέντε ἔτῶν, δειλός καὶ ἀδύνατος, ὅταν δὲ Θεός τὸν ἐκάλεσε. Δὲν ἐγνώριζε νὰ δμιλῇ δὲ Θεός δημως τὸν ἔκαμε δυνατὸν καὶ θαρραλέον καὶ τὸν ἔστειλε νὰ διδάξῃ τὸ θέλημά του ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ τοῦ λαοῦ.

Μίαν ἡμέραν κατέντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔβαλεν δὲ Ἡερεμίας δεσμὰ εἰς τὰ χέρια του καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἥλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ιερουσαλήμ ἐμπρὸς εἰς τὸν Ναόν. Ο κόσμος εἶδε τοῦτο καὶ ἐμαζεύθη. ”Ολοι τὸν ἐσέβοντο, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε, διατί ἔκαμεν αὐτὸν δὲ Ιερεμίας. Αφοῦ ἐμαζεύθησαν πολλοὶ Ιουδαῖοι, τότε δὲ προφήτης ὡμίλησεν :

Αύτὰ λέγει ὁ Κύριος: Δύο κακά ἔκαμεν ὁ λαός μου Ἰσραὴλ· ἄφησε τὸ θέλημά μου καὶ ἔσκαψε λάκκους, διὰ νὰ πέσῃ ὁ Ἰδιος μέσα εἰς αὐτούς. Διὸ αὔτὸν ἡ Ἱερουσαλὴμ θὰ γίνη ἔρημος· τὰ ὅρη θὰ τρέμουν· οἱ λόφοι θὰ σείωνται· οἱ ἄνθρωποι θὰ λείψουν καὶ τὰ πτηνὰ θὰ φύγουν. Θὰ ἔλθουν οἱ Βαβυλώνιοι καὶ θὰ δέσουν σᾶς, ποὺ μὲ ἀκούετε μὲ τέτοια δεσμά.

Ο βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, δταν ἥκουσαν αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια, ἀντὶ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Θεόν συγχώρησιν, ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ τὸν κατέβασαν μὲ σχοινία εἰς ἑνα λάκκον μὲ βοῦρκον καὶ δὲν τοῦ ἔδιδαν τροφήν. Κατόπιν τὸν ἔβγαλαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν, ὅπου ὁ Ἱερεμίας δὲν ἔπαιε νὰ κηρύξῃ.

✓

59. Η ΙΟΥΔΙΩ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣ (Ιουδ.)

Τὴν ἐποχὴν ποὺ οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ἦσαν ὑποδουλωμένοι εἰς τοὺς Ἀσσυρίους, οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ὑπέφεραν καὶ αὐτοὶ πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους. Ο στρατηγὸς αὐτῶν Ὁλοφέρνης μὲ ἐκατὸν εἴκοσι χιλιάδας στρατὸν ἤλθε νὰ πολεμήσῃ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Οι Ἰουδαῖοι, δταν εἶδαν, δτι ὁ στρατὸς τῶν ἔχθρων ἦτο τόσος πολύς, ἀπηλπίσθησαν. Ἐσκέφθησαν, δτι κακὴ τύχη τοὺς ἐπερίμενεν. Ἄλλοι θὰ ἐφονεύοντο, ἄλλοι θὰ ἔχαναν τὰς περιουσίας των καὶ ἄλλοι, αἰχμάλωτοι, θὰ μετεφέροντο μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα των. Ο δὲ ὡραῖος Ναός, τὸν ὅποιον ἔκτισεν ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς των Σολομῶν, θα κατεστρέφετο ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας Ἀσσυρίους!

Εἰς τὴν λύπην του ὁ ἀνθρωπος ἐνθυμεῖται τὸν Θεόν. Αὔτὸν ἔγινε καὶ τώρα. Εἰς τὴν ἀπελπισίαν των οἱ Ἐβραῖοι ἐνεθυμῆθησαν περισσότερον τὸν Θεόν καὶ ἐμαζεύθησαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ μὲ σάκκους εἰς τὴν μέσην των ἐπαρακαλοῦσαν τὸν Θεόν νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ο Μέγας Ἀρχιερεὺς ἐγύριζε μέσα εἰς τὸν λαὸν καὶ ἔδιδε θάρρος.

Ο Ὁλοφέρνης ἔφθασεν εἰς μίαν μικρὰν πόλιν, τὴν Βετουλούαν. Οι κάτοικοι αὐτῆς ἐκλείσθησαν μέσα εἰς τὰ τείχη καὶ οἱ ἔχθροὶ τότε ἐποιούρκησαν τὴν πόλιν. Διὰ νὰ ἀναγκάσουν δὲ τοὺς Ἐβραίους νὰ παραδοθοῦν, κατέστρεψαν τὰς πηγάς. Ετοι

οι Ἐβραῖοι δὲν εἶχαν ὕδωρ, ἀπηλπίσθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

Ἐις αὐτὴν τὴν δύσκολον περίστασιν παρουσιάσθη ἡ Ἰουδίθ.

Νὰ μὴ παραδοθῶμεν! Λέγει. Ἔγὼ θὰ σώσω τὴν πατρίδα μας

Προσηυχήθη, ἐπετέθη κατὰ τῶν ἔχθρῶν καὶ ἐφόνευσε τὸν Ὄλοφέρνην. Οἱ ἔχθροι ἔχασαν τὸ θάρρος των, ἔλαβαν θάρρος οἱ Ἐβραῖοι, ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν ἔχθρῶν καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγήν.

60. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ.

ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ (588 π. Χ.) (Βασ. Δ' 24 Ε.)

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα δὲν ἤμπορεσε νὰ ζήσῃ πολύ, διότι ἀνέβησαν εἰς τὸν θρόνον βασιλεῖς ἀσεβεῖς καὶ δ λαὸς ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δι᾽ αὐτὸν καὶ τὸ βασίλειον αὐτὸν κατεστράφη.

Τὸ 608 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τὴν πόλιν δὲν τὴν κατέστρεψεν, ἥρπασεν ὅμως πολλὰ σκεύη ἀπὸ τὸν Ναόν, ἐπῆρε δὲ καὶ αἰχμαλώτους πολλούς Ἐβραίους, νέους, ἄρχοντας, τεχνίτας, ἐμπόρους καὶ ἄλλους πολίτας καὶ ἔφυγεν.

Οἱ Ναβουχοδονόσωρ ἦλθε καὶ πάλιν ἐναντίον τῆς Παλαιστίνης, αὐτὴν δὲ τὴν φοράν ἔφθασε μέχρι τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν ἐποιείρκησεν.

Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτὸν πάρα πολύ. Δὲν εἶχαν τὶ νὰ φάγουν· τὰ βρέφη ἀπέθησκαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν μητέρων των καὶ τὰ πεδία καὶ οἱ γέροντες ἔπιπτον ἀπὸ πεῖναν εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως. Ἔσκεφθησαν τότε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν πόλιν. Μὲ μεγάλην λύπην λοιπὸν ἔβγηκαν νύκτα χωρὶς θόρυβον ἀπὸ τὰ τείχη, διὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν.

Οἱ ἔχθροι τοὺς ἐνόησαν καὶ τοὺς κατεδίωξαν, ἔπιασαν μάλιστα καὶ τὸν βασιλέα Σεδεκίαν καὶ τὸν ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως των καὶ ἐκακοποίησαν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του. Κατόπιν τὸν ἔδεσαν μὲ χαλκίνας ἀλύσεις καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀκολούθως εἰσῆλθαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ

ηλθαν είς τὸν Ναόν. "Ολα τὰ πολύτιμα σκεύη τοῦ Ναοῦ, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ χάλκινα, τὰ ἐλήστευσαν καὶ τὰ μετέφεραν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. "Ἐβαλαν πῦρ εἰς τὸν ὡραῖον Ναὸν καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων καὶ εἰς δῆλην τὴν πόλιν. Ἡ Ἱερουσαλήμ ἐκαίετο μέσα εἰς τὰς φλόγας τοῦ καταστρεπτικοῦ πυρός. Τέλος οἱ Βαβυλώνιοι ἐκρήμνισαν καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως.

Μετ' ὀλίγας ήμέρας ἔβλεπε κανεὶς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μόνον σωροὺς ἀπὸ ἔρείπια καὶ ὀλιγίστους κατοίκους, τοὺς γέροντας, τοὺς πολὺ πτωχούς καὶ τοὺς ἀρρώστους. Οἱ ἄλλοι, τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς, οἱ εὐγενεῖς, οἱ πολεμισταί, οἱ ἱερεῖς, οἱ καλοὶ τεχνῖται εἶχαν μεταφερθῆ εἰς Βαβυλῶνα.

Αὐτὸ τὸ ἀξιολύπητον τέλος εἶχεν ἡ Ἱερουσαλήμ, ὅπως προείπεν ὁ προφήτης Ἱερεμίας, διότι οἱ Ἐβραῖοι εἶχαν παραβῆτας ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

αὐτῷ γένεται
μισθοῖς νά μαρωδούσες
μαρωδεύσασθαι ανδρῶν γ
νά διασποράς των παραβ

τοις

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ

61. Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΝ (Βασ. Δ' 95, 4, 136)

Οι Εβραίοι είχαν πλέον διασκορπισθή. Μερικοί μόνον ἔμειναν εἰς τὴν Παλαιστίνην· ἄλλοι είχαν φύγει πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ὅταν διελύθη τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ· ἄλλοι είχαν ὑπάγει εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἄλλοι εύρισκοντο εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐβλεπαν καὶ ἔθαύμαζαν τόσα πράγματα. Τοὺς κρεμαστοὺς κήπους, τὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τὰ μεγάλα ὁχυρώματα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ χώρα τοὺς ἐφαίνετο πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, διότι οὔτε βουνά, οὔτε λόφοι, οὔτε δάση ὑπῆρχαν ἐκεῖ.

Ἐβλεπαν τὸν Εύφρατην. Αὐτὸν τὸν μεγάλον ποταμὸν εἶχε περάσει πρὶν ἀπὸ αὐτοὺς ὁ πρόγονός των Ἀβραάμ. Ἀλήθεια, ποία εἶναι ἡ τύχη τῶν λαῶν! Πρὶν ἀπὸ 15000 χρόνια ὁ πρόγονός των Ἀβραάμ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐπήγαινεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπως εἶχεν ὄρισει ὁ Θεός. "Εζησεν, ἀπέκτησε πολλοὺς ἀπογόνους, οἱ ὅποιοι ἔκαμαν κράτος ἴσχυρὸν μὲν ἐνδόξους βασιλεῖς, ποὺ ἔκαμαν νικηφόρους πολέμους. "Οσον καὶ ρὸν ἔζοῦσαν μὲν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἥσαν εύτυχεῖς· ἄλλὰ παρέβησαν τάς ἐντολάς του καὶ ἥλθεν ἡ καταστροφή.

Αύτὰ ἐσκέπτοντο τώρα καὶ ἐλυποῦντο, ποὺ εἶχαν χάσει τὴν ἀγαπημένην των πατρίδα καὶ εύρισκοντο μακρὰν ἀπὸ αὐτήν.

Ἐκεῖ κάτω εἰς τὰς ὅχθας τοῦ Εύφρατου ἐπήγαιναν καὶ ἔκλαιαν:

«Στῆς Βαβυλῶνος τὰ ποτάμια κλαίγαμε,
γιατί, Ἱερουσαλήμ, ἐσε θυμόμαστε!
Κρεμάσαμε καὶ τὶς κιθάρες στὶς ἵτιές,
δὲν ἀκουστῆκαν τῆς Σιὰν πιὰ οἱ φόδες».

"Ετσι ἔλεγαν καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δῶσῃ καὶ πάλιν αὐτὸ ποὺ εἶχαν πρίν. Δηλαδὴ τὴν πατρίδα των, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι, νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ προσδεύουν.

62. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ (Ιεζ.).

"Ἐνας ἀπὸ τοὺς προφήτας, ποὺ ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τοὺς Ἐβραίους, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, δτι καὶ εἰς τὴν ἑξορίαν ἐπρεπε νὰ τὸν λατρεύουν, δπως καὶ εἰς τὴν πατρίδα των, εἶναι καὶ ὁ Ἱεζεκιὴλ. Ὁ Θεὸς πρῶτον ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τὴν δόξαν του. Κάποτε δηλαδὴ ποὺ ἐκάθητο εἰς τὴν ὁχθην τοῦ Ἐύφρατου ποταμοῦ, ἐσηκώθη ἀνεμοστρόβιλος καὶ ἔγινε μία μεγάλη λάμψις. Οἱ οὐρανοὶ ἤνοιξαν καὶ ἐφάνη ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ. Ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον ἐκάθητο ὁ Θεός. Γύρω ἀπὸ αὐτὸν ἦσαν ἄγγελοι πολλοί. Τότε ὁ Ἱεζεκιὴλ ἤκουσε φωνὴν δυνατὴν νὰ λέγῃ:

Ἐύλογημένη ἡ δόξα τοῦ Κυρίου. "Ἄν καὶ ἔρριψα μέσα εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας τὸν λαόν μου, ἐγὼ πάλιν θὰ τὸν μαζεύσω καὶ θὰ τὸν φέρω εἰς τὴν πατρίδα του. Θὰ πληθύνω τοὺς καρπούς τῶν δένδρων καὶ τὰ γεννήματα τῶν ἀγρῶν. Ἡ ἐρημωμένη γῆ θὰ γίνη σὰν παράδεισος τῆς Ἐδέμ. Δίδαξέ τους νὰ κάμουν τὸ θέλημά μου, νὰ εἶναι λαός μου καὶ δτι ἐγὼ εἴμαι ὁ Θεός των.

"Ἐάν συμβουλεύσῃς τοὺς ἀμαρτωλούς καὶ αὐτοὶ δὲν κάμουν τὸ θέλημά μου, θὰ θανατωθοῦν.

"Ἐάν δὲν τοὺς συμβουλεύσῃς, αὐτοὶ δὲν θὰ κάμουν τὸ θέλημά μου καὶ δι^o αὐτὸ θὰ θανατωθοῦν. Τὸ κρῖμα ὅμως θὰ τὸ ἔχης σύ.

"Ἐάν τοὺς συμβουλεύσῃς καὶ κάμουν τὸ θέλημά μου, θὰ σωθοῦν. Θὰ τοὺς ἔχῃς δὲ σώσει σύ.

"Ἐπειτα ὁ Θεὸς ἐπῆρε τὸν Ἱεζεκιὴλ, τὸν ἔβαλεν εἰς μίαν πεδιάδα γεμάτην ὁστᾶ καὶ εἶπε :

Προφήτευσε εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα :

"Ο Θεὸς σᾶς δίνει ζωὴν καὶ νεῦρα καὶ σάρκας καὶ δέρμα.

Καὶ ἔγινε σεισμός, τὰ ὁστᾶ ἤνωθησαν καὶ αὐτὰ ἐφύτρωσαν νεῦρα, σάρκες καὶ δέρμα καὶ ἐπῆραν ζωὴν.

”Ετσι ό μέγας προφήτης Ἰεζεκιὴλ προεῖδε τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Ἐπίσης ἐπροφήτευσε διὰ τὸν νέον Ναόν, δηλαδὴ διὰ τὴν νέαν Ἐκκλησίαν μας.

63. ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ (Δαν. 1, 3)

Ο βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος Ναβουχοδονόσωρ ἡθέλησε νὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς τὸ Κράτος του τοὺς καλυτέρους ἀπὸ τοὺς Ἐβραίους. Τοὺς νέους μάλιστα, ποὺ ἀπὸ τὰ προτερήματά των ἐφαίνοντο, δτὶ θὰ γίνουν σπουδαῖοι ἄνθρωποι, τοὺς ἐπῆρεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του καὶ τοὺς ἐμόρφωσε πολύ.

Μέσα εἰς τοὺς νέους, ποὺ ὁ βασιλεὺς ἐπῆρεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἥσαν καὶ τρεῖς παῖδες, ὁ Ἀνανίας, ὁ Μισαήλ καὶ ὁ Ἀζαρίας. Αὐτοί, ἀν καὶ ἥσαν πλησίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐδιδάσκοντο ἀπὸ διδασκάλους Βαβυλωνίους, δπως ἄλλοτε ὁ Μωυσῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ σοφούς Αἴγυπτίους, δὲν ἐλησμόνουν ὅμως οὕτε τὴν καταγωγὴν των οὕτε καὶ τὴν θρησκείαν των.

Κάποτε ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ κατασκευασθῇ τεράστιον ἄγαλμα χρυσοῦν. Μὲ πολλὴν ἔργασίαν κατεσκευάσθη καὶ ᾧτο ὠραῖον αὐτὸ τὸ ἄγαλμα. Εἶχεν ὑψος 30 μέτρα. Τὸ ἔστησαν λοιπὸν εἰς μίαν πεδιάδα καὶ ὁ βασιλεὺς διέταξε τοὺς σατράπας καὶ ὄλους τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὑπαλλήλους τοῦ ἀπεράντου βασιλείου του νὰ ἔλθουν ὅλοι καὶ ὅσοι ἄλλοι ἥθελαν, εἰς τὰ ἐγκαίνια, ποὺ θὰ ἐγίνοντο ὡρισμένην ἡμέραν. “Οταν ἐμαζεύθη πάρα πολὺς κόσμος, ὁ κήρυξ ἐφώναξεν :

Ο βασιλεὺς διατάσσει, ὅταν ἀκούσετε νὰ παιξῃ ἡ μουσικὴ, ὅλοι νὰ πέσετε καὶ νὰ προσκυνήσετε εἰς τὴν εἰκόνα τὴν χρυσῆν.

Ἐλεγε τοῦτο μὲ ἔνα μεγάλο χωνί, τὸν τελεβόαν, καὶ τὸ ἐφώναξεν εἰς διαφόρους γλώσσας.

Οταν ὁ κήρυξ ἐτελείωσεν, ἡ ἀνακτορικὴ μουσικὴ ἥρχισε νὰ παιζῃ. Τὸ ἀπέραντον πλῆθος τῶν ὑπηκόων, ποὺ εἶχε μαζευθῆ εἰς τὴν μεγάλην ἑκείνην πεδιάδα, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, ἔβαλε τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἐπροσκύνησε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσῆν.

Ἄπὸ ὅλον τὸν κόσμον ἐκεῖνον τρεῖς μόνον δὲν ἐπροσκύνησαν καὶ ἔμειναν ὅρθιοι : οἱ τρεῖς παῖδες. Ὁ Ἀνανίας, ὁ Ἀζαρίας καὶ ὁ Μισαήλ.

“Οταν ἡ ἔορτὴ ἐτελείωσεν, ἀνέφεραν τοὺς τρεῖς παῖδας εἰς τὸν βασιλέα. Αὐτὸς ἐκάλεσεν αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπεν:

“Ἀλήθεια, σεῖς δὲν ἐπροσκυνήσατε τὴν εἰκόνα τὴν χρυσῆν; Αὐτοὶ εἶπαν:

Βασιλεῦ, ἡμεῖς σὲ τιμῶμεν καὶ ἐκτελοῦμεν τὰ καθήκοντά μας, δὲν προσκυνοῦμεν ὅμως πάρα μόνον τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Θυμωμένος ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ βασιλεὺς διέταξε :

Καύσατε ἐπτὰ φοράς περισσότερον τὴν κάμινον καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ρίψατε τοὺς τρεῖς παῖδας. Θὰ ἔλθω καὶ ἔγώ νὰ ἴδω.

“Ἐπήγεν ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἀλλὰ εἶδεν, ὅτι εἰς τὴν κάμινον δὲν ἥσαν τρεῖς παῖδες, ἀλλὰ τέσσαρες !

Δι’ αὐτὸ τότε εἶπεν :

“Ἐλάτε, παῖδες, ἔξω ἀπὸ τὴν κάμινον. Ἔθαύμασσα δι’ αὐτὸ ποὺ εἶδον. ”Ας εἴναι εὐλοιγημένος ὁ ἀληθινὸς Θεός, ποὺ ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του νὰ σᾶς σώσῃ.

“Ἐπῆρε τοὺς τρεῖς παῖδας πάλιν εἰς τὰ ἀνάκτορα, τοὺς ἔδωσεν ἀνωτέρας θέσεις καὶ διέταξεν ὅλους νὰ σέβωνται τὸν Θεὸν τῶν τριῶν παίδων.

64. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ (Δαν.)

‘Ο Δανιήλ δὲν ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἄλλους προφήτας. Οἱ ἄλλοι προφῆται δὲν εἶχαν κανένα ἀξίωμα, ἐνῷ ὁ Δανιήλ εἶχε μεγάλην θέσιν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου τὸν εἶχαν καὶ αὐτὸν ὁδηγήσει αἰχμάλωτον μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους Ἐβραίους.

‘Ο Δανιήλ ἦτο ἄρχων τῶν Σατραπῶν. Εἶχε διορισθῇ ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ ἔξυπνος καὶ πολὺ μορφωμένος καὶ ἐπειδὴ ἔξήγησεν εἰς τὸν βασιλέα ἔνα ὄνειρον.

Τὸ ὄνειρον αὐτὸ τὸ εἶδεν ὁ βασιλεὺς μίαν νύκτα καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἔξυπνησεν. Ἀλλὰ μόλις ἔξύπνησε, τὸ ἐλησμόνησεν.

“Ἡτο περίεργος ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς μάγους νὰ τοῦ φανερώσουν, ποῖον ἦτο αὐτὸ τὸ ὄνειρον καὶ ποία ἦτο ἡ ἔξήγησίς του. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε. Τέλος ἐκάλεσε καὶ τὸν Δανιήλ.

‘Ο Δανιήλ δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως, ἀλλὰ ἐπῆγε, συνήντησε τοὺς τρεῖς παῖδας, τοὺς φίλους του, τὸν Ἀνανίαν, τὸν Ἀζα-

ρίαν καὶ τὸν Μισαήλ καὶ ἀφοῦ προσηυχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπῆγεν ἔπειτα εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπε :

Βασιλεῦ, εἶδες ἔνα πελώριον ἄγαλμα, ποὺ ἔλαμπεν. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἀπὸ χρυσόν, τὸ στῆθος του καὶ αἱ χεῖρες ἦσαν ἀπὸ ἄργυρον, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ ἦσαν ἀπὸ χαλκόν, αἱ κνήμαι ἀπὸ σίδηρον καὶ οἱ πόδες ἦσαν ἔνα μέρος ἀπὸ σίδηρον καὶ ἔνα μέρος ἀπὸ πηλόν. Τὴν ὥραν ποὺ τὸ ἔβλεπες, βασιλεῦ, ἐκόπη ἔνας λίθος καὶ ἐκτύπησε τὸ ἄγαλμα εἰς τοὺς πόδας. "Ολον τὸ ἄγαλμα τότε ἔπεσε καὶ ἔγινε σκόνη, ὁ δὲ ἄνεμος τὸ διέλυσεν. Ὁ λίθος ἔγινε μέγα ὅρος, ποὺ ἐσκέπασεν ὅλην τὴν γῆν.

Ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσὴ εἶσαι σύ, βασιλεῦ. Δὲν θὰ πάθῃς τίποτε. Κατόπιν ἀπὸ σὲ θὰ ἔλθῃ ἔνα ἄλλο κράτος, τὸ Μηδικόν. "Υστεραὶ θὰ ἔλθῃ τὸ Περσικόν, κατόπιν τὸ Ἑλληνικόν καὶ τελευταῖον τὸ Ρωμαϊκόν. Ὁ λίθος εἶναι ὁ Ἱησοῦς Χριστός, ὁ ὄποιος θὰ σκεπάσῃ ὅλην τὴν γῆν μὲ τὴν Ἔκκλησίαν Του.

"Ο Ναβουχοδονόσωρ, ὅταν ἤκουσεν αὐτά, ἐθαύμασε πολύ, ηύχαριστησε τὸν Δανιήλ καὶ τοῦ εἶπε :

Δανιήλ, ὁ Θεός σου εἶναι μεγάλος.

Κατόπιν ἔκαμε θυσίαν εἰς Αὔτόν, ἔδωσε δῶρα εἰς τὸν Δανιήλ καὶ τὸν διώρισεν ἄρχοντα τῶν Σατραπῶν.

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορος κατέλαβε τὸ βασίλειον τῆς Βαβυλῶνος ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρεῖος. Ὁ βασιλεὺς αὐτὸς διέταξεν εἰς τριάκοντα ἡμέρας νὰ μὴ ζητήσῃ κανεὶς τίποτε οὕτε ἀπὸ τὸν Θεόν, οὕτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ μόνον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἔδιον τὸν βασιλέα. Ὁ Δανιήλ δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν αὐτῆν, ἀλλὰ ἐξηκολούθησε νὰ προσεύχηται εἰς τὸν Θεόν.

"Οταν ὁ Δαρεῖος ἔμαθε τοῦτο, ἐθύμιωσε καὶ διέταξε νὰ ρίψουν τὸν Δανιήλ εἰς ἔνα λάκκον, ὅπου ἦσαν λέοντες. Ἀνθρώποι τότε τοῦ βασιλέως ἐπῆραν τὸν Δανιήλ καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. Ἄλλοι οἱ λέοντες δὲν ἐπείραξαν τὸν Δανιήλ, διότι ὁ Θεός ἔστειλεν ἄγγελον, ὁ ὄποιος ἔκλεισε τὰ στόματα αὐτῶν καὶ ἡμερωμένοι ἐκάθηντο κοντά εἰς τὸν Δανιήλ, ὁ ὄποιος ἔψαλλε καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

"Ο βασιλεὺς ἔμαθεν αὐτὸν καὶ ἐφοβήθη, διέταξε δὲ νὰ βγάλουν ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν προφήτην Δανιήλ.

65. Η ΕΣΘΗΡ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣ (Ἐσθ.)

Εἴδομεν προηγουμένως ἔξαιρετικὰς γυναίκας καὶ τάς ἔθαυμάσαμεν διὰ τὰ ἔξαιρετικὰ προτερήματά των. Μία ἀπὸ τὰς πολὺ σπουδαίας γυναίκας καὶ μεγάλη πατριώτις εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ Ἐσθήρ.

“Οταν οἱ Ἐβραῖοι ἥσαν ύποδουλωμένοι εἰς τοὺς Πέρσας, οἱ δόποι οι κατέλαβαν τὸ βασίλειον τῶν Μήδων, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Ξέρξης (485—465) ἐξέλεξε διὰ σύζυγόν του τὴν Ἐβραίαν Ἐσθήρ.

‘Ἡ Ἐσθήρ ἦτο πολὺ εὔσεβής καὶ πάντοτε ἤκουε τὰς καλὰς συμβουλὰς τοῦ θείου της Μαρδοχαίου, ποὺ ἦτο ὁ μόνος της προστάτης. Ὁ Μαρδοχαῖος καὶ ἡ Ἐσθήρ εἶχαν ἔλθει εἰς τὴν Βαβυλῶνα μὲ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους Ἐβραίους.

Κάποτε ὁ θεῖος τῆς Ἐσθήρ Μαρδοχαῖος ἀνεκάλυψε μίαν συνωμοσίαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ἐφανέρωσεν εἰς τὴν Ἐσθήρ. Αὐτὴ τὸ εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ὁ βασιλεὺς ηύχαριστήθη πολὺ, ποὺ ἡ σύζυγός του τοῦ ἔσωσε τὴν ζωήν.

“Υστερα ὁ βασιλεὺς διώρισε πρωθυπουργόν του ἔνα Πέρσην, τὸν Ἀμάν. Αὐτὸν τὸν ἐπροσκυνοῦσαν ὅλοι. Ὁ Μαρδοχαῖος ὅμως δὲν τὸν ἐπροσκυνοῦσε καὶ ἔλεγε :

Μόνον τὸν Θεὸν πρέπει νὰ προσκυνῶμεν.

Ἐθύμωσεν δὲ Ἀμάν δι’ αὐτὸν πολὺ καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Μαρδοχαῖος ἦτο Ἐβραῖος, ἀπεφάσισε νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλους τοὺς Ἐβραίους, τοὺς νέους, τοὺς γέροντας, τὰ νήπια καὶ τὰς γυναίκας.

Παρουσιάσθη λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπεν :

‘Οπουδήποτε εύρισκονται εἰς τὸ βασίλειόν σου Ἐβραῖοι, νὰ φονευθοῦν.

‘Ο βασιλεὺς ἐδέχθη. Ἄλλὰ ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἤθελεν αὐτό. “Οταν οἱ Ἐβραῖοι ἔμαθαν αὐτὴν τὴν τρομέρὰν ἀπόφασιν, ὅλοι ἔκλαιαν καὶ ἥσαν ἀπαρηγόρητοι. Ἐφόρουν σάκκον ἀπὸ τὴν λύπην των, ὅπως ἔκαμναν τότε, ἔθεταν στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔτσι ἐκοιμῶντο.

Τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως ἔμαθε καὶ ὁ Μαρδοχαῖος. Ἐφόρεσε σάκκον, ἔθεσε στάκτην εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἥλθεν εἰς

τὴν πλατεῖαν ἐμπρὸς εἰς τὴν πύλην τῶν ἀνακτόρων. Ἐκεῖ ἐφώναζε μὲν μεγάλην φωνὴν καὶ μὲ παράπονον.

Αἱ ὑπηρέτριαι ἥκουσαν τὰς φωνὰς καὶ τὸ εἶπαν εἰς τὴν Ἐσθήρ. "Οταν ἡ Ἐσθήρ ἔμαθεν, διὶ οἱ συμπατριῶται τῆς θὰ ἀποθάνουν ὅλοι, ἐταράχθη πάρα πολύ. Προσηγάγθη εἰς τὸν Θεόν, ἐνήστευσε καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν θεῖον τῆς νὰ κάμῃ τὸ ἵδιον καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ Ἐβραῖοι. "Επειτα παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ βασιλεὺς ἐρωτοῦσε τοὺς ἀξιωματικούς.

Ποία τιμὴ ἔγινε εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ποὺ μοῦ ἵσωσε τὴν ζωὴν;

Αὐτοὶ εἶπαν: Καμμία.

Ἐκάλεσε τότε τὸν Ἀμάν καὶ τοῦ εἶπε:

Τί πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ἔνα ἄνθρωπον, ποὺ ὁ βασιλεὺς θέλει νὰ τὸν τιμήσῃ;

Ο Ἀμάν ἔχάρη, διότι ἐνόμισεν, διὶ οἱ βασιλεὺς ἐννοοῦσεν αὐτὸν καὶ εἶπε:

Νὰ φορέσῃ τὴν βασιλικὴν στολὴν, ποὺ ὁ βασιλεὺς φορεῖ νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν ἵππον, ποὺ ἀναβαίνει ὁ βασιλεὺς νὰ τεθῇ τὸ βασιλικὸν στέμμα εἰς τὴν κεφαλήν του.

Κάμε τα λοιπὸν αὐτὰ εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

Ἡ Ἐσθήρ, ποὺ ἥκουσεν αὐτό, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως καὶ μὲ δάκρυα παρεκάλεσε, νὰ μὴ ἐκτελέσῃ ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν νόμον του ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων. "Ετοι καὶ ἔγινεν. Ο βασιλεὺς δὲν κατεδίωξε τοὺς Ἐβραίους.

Ἡ μεγάλη πατριῶτις Ἐσθήρ ἵσωσε τὴν ζωὴν καὶ τοῦ θείου της καὶ τῶν συμπατριωτῶν της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΝ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΥ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

66. ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΠ ΣΤΡΕΦΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΩΝ (536 π. Χ.)

Οι Ἑβραῖοι ἦσαν αἰχμαλώτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, δόσον καιρὸν οἱ Βαβυλωνιοὶ ἦσαν κύριοι τῆς χώρας αὐτῆς. Ἀλλὰ τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Ἡλθεν ἡ σειρά νὰ ἀλλάξῃ καὶ ἡ τύχη αὐτῶν.

Ο βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κῦρος ἔκαμε νικηφόρους πολέμους. Ἐπολέμησε μὲ πολλούς, ἐπολέμησε καὶ μὲ τοὺς Βαβυλωνίους, τοὺς δόποίους ἐνίκησεν.

Ο Κῦρος ἡθέλησε νὰ εύχαριστήσῃ τοὺς αἰχμαλώτους Ἑβραίους, ποὺ εύρισκοντο εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἡ χαρὰ τῶν Ἑβραίων ἦτο πολὺ μεγάλη. Ἐξέχασαν ὅλας τὰς στενοχωρίας των καὶ ἦσαν εύχαριστημένοι.

Τώρα ἔβλεπαν πόσον ὁ Θεός εἶναι ἀγαθός. Τοὺς ἐτιμώρησεν, ἀλλὰ δὲν τοὺς κατέστρεψεν. Καὶ αὐτὸ ποὺ εἶχε προειπει, ἔβγαινεν ἀληθινόν, ὅτι δηλαδὴ οἱ Ἑβραῖοι θὰ ἐπιστρέψουν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πατρίδα των.

Ἐμαζεύθησαν τεσσαράκοντα δύο χιλιάδες μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ζοροβάβελ.

Οταν ἡτοιμάσθησαν νὰ φύγουν, ὁ Κῦρος ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ πάρουν μαζὶ των τὰ σκεύη τοῦ Ναοῦ, τὰ δόποῖα εἰχεν ἀρπάσει ὁ Ναβουχοδονόσωρ καὶ τὰ εἶχε τοποθετήσει εἰς ναοὺς βαβυλωνιακούς.

Ἐταξίδευσαν τέσσαρας μῆνας καὶ τέλος ἐφθασαν εἰς τὴν Ιερουσαλήμ.

Μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησίς των! Μόλις ἀπὸ μακράν εἶδαν τὴν Ιερουσαλήμ, εἶχαν μεγάλην χαράν· ὅλοι ἐγελούσαν καὶ ἦ-

σαν εύχαριστημένοι. "Οταν δυνατός επλησίασαν, κατέλαβε λύπη τὴν ψυχήν των, διότι ή πόλις των ἦτο σωρός ἐρειπίων.

"Επέστρεψαν δυνατός ὅχι διά νὰ κλαίουν, ἀλλὰ διά νὰ κτίσουν πάλιν τὴν πόλιν των. Δι' αὐτὸν ἥρχισαν ἀμέσως τὰς ἐργασίας, ἔκτισαν οἰκίας, ἥρχισαν νὰ κτίζουν καὶ τὸν Ναόν των, τὸν ὄποιον ἐτελείωσαν ἔπειτα ἀπό μερικά ἔτη.

67. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ (Ζαγ.)

"Ο προφήτης Ζαχαρίας ἐγεννήθη τὴν ἐποχήν, ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλώνα. "Ἐνας ἀπό τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἦτο καὶ αὐτός. 'Ο Ζαχαρίας συνεβούλευσε τοὺς συμπατριώτας του νὰ κτίσουν πάλιν τὸν Ναόν καὶ νὰ μὴ λησμονήσουν τὸν Θεόν, ποὺ τοὺς ἔσωσεν. "Ἐλεγε δὲ εἰς αὐτούς :

"Ἐλάτε καὶ πάλιν μαζί μου, λέγει ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων, καὶ θὰ ἔλθω καὶ πάλιν κοντά σας. Μὴ βασανίζετε τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά, τοὺς ζένους καὶ τοὺς πτωχούς. Κανένας νὰ μὴ σκέπτεται κακὸν διὰ τοὺς ἄλλους.

"Ο Ζαχαρίας ἐπροφήτευσεν, ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Προεῖδε τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδόν του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἶπε :

Νὰ χαίρης πολὺ Ἱερουσαλήμ. "Ἐρχεται ὁ βασιλεύς σου. Εἶναι δίκαιος. Σώζει. "Ἐρχεται ἐπὶ πώλου ὄνου.

"Ἐπίσης ὁ Ζαχαρίας ἐπροφήτευσε διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν :

«'Ωρίσανε τὴν ἀμοιβὴ
τριάντα ἀργύρια !
Τὰ πήρανε, τὰ φέξανε
στὸν κεραμέα».

Τέλος εἶδε καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του, οἱ ὄποιοι διεσκορπίσθησαν, δταν συνέλαβαν Αὐτὸν καὶ εἶπε :

«Κτύπα τὸν ποιμένα !
Θὰ σκορπισθοῦν τὰ πρόβατα».

M
68. ΕΣΔΡΑΣ. ΝΕΕΜΙΑΣ (Ἐσδρ. 7, 10. Νεεμ. 1, 4, 8, 9)

Οι Ἐβραῖοι, ὅσοι ἔμειναν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, εἶχαν διὰ νὰ τοὺς διδάσκουν τοὺς γραμματεῖς, οἱ όποιοι ἐγνώριζαν καλὰ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον καὶ τὸν ἔξηγοῦσαν.

Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ ἰερεὺς Ἐσδρας.

Ο Ἐσδρας ὑστερα ἀπὸ τὸν Ζοροβάβελ ἐπῆρεν ἀδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξην καὶ ἥλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μὲν χιλίους πεντακοσίους Ἰουδαίους. Ἐφερε δὲ καὶ πλούσια δῶρα καὶ τὰ προσέφερεν εἰς τὸν Ναόν.

Ἄφοῦ ἔφυγεν ὁ Ἐσδρας καὶ ἥλθεν εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἔμειναν ὀλίγοι μόνον Ἐβραῖοι. Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἐβραίους, ποὺ εἶχαν μείνει εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, ἦτο καὶ ὁ Νεεμίας, ἀρχιοινοχόος εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως. Τόσον ἔξυπνος ἦτο ὁ Νεεμίας καὶ τόσον καλὰ ἐφέρετο εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὡστε ὁ βασιλεὺς ἤγαπησεν αὐτὸν πολύ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Νεεμίας ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ ἦτο ἀξιολύπητος.

Ἐτσι διηγεῖται ὁ Ἰδιος, ὅτι τὰ ἔμαθεν :

“Ημην εἰς τὴν πρωτεύουσαν Σοῦσα, ὅταν ὁ ἀδελφός μου ἥλθε μὲν μερικούς Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Χαναάν. Τοὺς ἥρωτησα διὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτοὶ μοῦ ἀπήντησαν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἶναι πολὺ δυστυχεῖς, ἡ Ἱερουσαλήμ δὲν ἔχει τείχη καὶ αἱ πύλαι της ἔχουν καῇ ἀπὸ τὴν πυρκαϊάν.

“Οταν ὁ Νεεμίας ἤκουσεν αὐτά, ἔκλαυσεν ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειτα ἐπῆρε κρασὶ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ νὰ πίῃ.

‘Ο βασιλεὺς, ἐπειδὴ ὁ Νεεμίας ἦτο πολὺ λυπημένος, τοῦ εἶπε:

Διατί εἰσαι λυπημένος; ‘Ο Νεεμίας, ἀπήντησεν, ὅτι εἶναι λυπημένος, ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ἡ πατρίς του εἶναι ὅλο ἐρείπια, καὶ παρεκάλεσε τὸν βασιλέα νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ καὶ τὰ τείχη της.

‘Ο βασιλεὺς ποὺ ἤγάπα πολὺ τὸν Νεεμίαν, ἐπέτρεψε νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Νεεμίας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κτίσῃ τὰ τείχη της.

“Οταν δὲ Νεεμίας ἥλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς εἶπεν :

‘Ο βασιλεὺς ἐπέτρεψε νὰ κτίσωμεν πάλιν τὰ τείχη τῆς πόλεως, διὰ νὰ εἶναι αὕτη ἴσχυρά.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔκτισαν τότε τὰ τείχη καὶ ἔτσι ἔλαβαν θάρρος.

“Ἐπειτα δὲ Νεεμίας ἐσκέφθη, δτι, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύῃ ἔνας λαὸς ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς, δὲν φθάνει μόνον νὰ ἔχῃ τείχη ἴσχυρά, ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι πρέπει νὰ ἔκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐσκέφθη, δτι καλὸν θὰ ἦτο ἂν ἤκουαν οἱ Ἐβραῖοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμάζευσεν δλους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

“Οταν δλοι ἐμάζεύθησαν, δὲ ιερεὺς Ἐσδρας τοὺς ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον, δπου εἶχαν μέσα γράψει τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωυσέως. “Ολος ὁ κόσμος ἐπρόσεχε πολύ.

“Ἐπειτα δὲ Ἐσδρας ηὐλόγησε τὸν Κύριον καὶ δλοι οἱ Ἐβραῖοι ὑψώσαν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐφώναζαν Ἀμήν! Ἐσκυψαν δὲ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπροσκύνησαν ἔως τὸ ἔδαφος τὸν Θεόν.

69. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΥΠΟΔΟΥΛΩΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ (Μακ. Α' 1. Β' 6)

Τὰ βασίλεια δὲν εἶναι αἰώνια εἰς τὴν γῆν. Κράτη τὰ ὅποια σήμερον εἶναι ἴσχυρά, ἵσως αὔριον χαθοῦν· καὶ κράτη τὰ ὅποια ἥσαν ἄλλοτε ἴσχυρά, σήμερον δὲν ὑπάρχουν.

Τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν κατεστράφη.

Ο μέγας Ἀλέξανδρος μὲ δλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἔγινε κύριος δλων τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς ἔως τὰς Ἰνδίας.

Μαζὶ μὲ τὰ κράτη, ποὺ ἐκυρίευσεν, ἦτο καὶ τὸ κράτος τῶν Περσῶν. Εἰς τοὺς Πέρσας ὑπόδουλοι ἥσαν οἱ Ἐβραῖοι. Ἐπρεπε λοιπὸν οἱ Ἐβραῖοι, ἀπὸ ὑπόδουλοι τῶν Περσῶν ποὺ ἥσαν, νὰ γίνουν ὑπόδουλοι εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ νὰ πληρώνουν εἰς αὐτοὺς τοὺς φόρους ποὺ ἐπλήρωναν εἰς τοὺς Πέρσας. Αὐτὸ ἐζήτησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

Οἱ Ἐβραῖοι ὅμως εἶχαν ὀρκισθῆ νὰ πληρώνουν φόρους εἰς τοὺς Πέρσας. Ἐστειλαν λοιπὸν πρέσβεις εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ εἶπαν, δτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραβοῦν τὸν ὅρκον των. ‘Ο Μέγας Ἀλέξανδρος ἐνόμισεν, δτι τοῦτο ἦτο δι’ αὐτὸν προσβολὴ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰδιος εἰς τὴν Παλαιστίνην νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Ἐκίνησε λοιπὸν νὰ ἔλθῃ.

“Οταν ἐπλησίασε, φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς Ἐβραῖ-

ους. "Ολοι ἐνήστευσαν καὶ ἡγύχοντο εἰς τὸν Θεόν· καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἥκουεν.

"Ο Μέγας ἀρχιερεὺς ἐποιεῖ τὴν ἀρχιερατικήν του στολὴν καὶ ἥλθε μὲν ἅμφια λευκοῖς αἱ νὰ ὑποδεχθῆ τὸν βασιλέα· ἔω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ μὲν τὰς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευΐτας.

"Ο Μέγας Ἀλέξανδρος, εἶδε τοὺς λευΐτας, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν Ἀρχιερέα, τὰς ἱερατικά των ἐνδύματα καὶ συνεκινηθῆ. Ἐγονάτισε πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως, τὸν ἐπροσκύνησε καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη τὸν ἔλαττον ἀπὸ τὴν χεῖρα, μαζὶ δὲ ἐβάδισαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Μόλις ἔφθασαν, ἐπῆγαν εἰς τὸν ναόν, ὅπου ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. "Υστερα εἰπεν εἰς τοὺς Ἐβραίους, ὅτι εἰναι ἐλεύθεροι νὰ ἔχουν τὴν θρησκείαν ποὺ θέλουν καὶ ὅτι δὲν θὰ τοὺς παίρνῃ φόρον κάθε ἔβδομον ἔτος, ποὺ ἄφηναν ἀκαλλιεργήτους τοὺς ἄγρούς.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὅμως, καὶ ίδιως ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής, δὲν ἐφέρθησαν εἰς τοὺς Ἐβραίους τόσον καλά, ὅπως ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Ὁ Ἀντίοχος μάλιστα διέταξεν δλους τοὺς ὑπηκόους του νὰ ἔχουν θρησκείαν εἰδωλολατρικήν καὶ ἔθιμα εἰδωλολατρικά.

Πολλοὶ ἀπό τοὺς ὑποδούλους λαούς τότε, ἀκόμη καὶ Ἰουδαῖοι, ἤλλαξαν καὶ θρησκείαν καὶ ἔθιμα. Οἱ περισσότεροι ὅμως Ἐβραῖοι ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων των καὶ ἔξηκολούθουν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἔστω καὶ ἀν ἔχρειάζετο νὰ θυσιάσουν καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀκόμη χάριν τῶν ἰδεῶν των.

70. Ο ΓΕΡΩΝ ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ ΘΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ Μακ. Β

"Ἐνας ἀπό τοὺς Ἰουδαίους οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν τῶν χάριν τῶν ἰδεῶν των, ἦτο καὶ ὁ εὔσεβὴς γέρων Ἐλεάζαρος.

"Ο βασιλεὺς Ἀντίοχος ἔστειλεν εἰς τὴν Παλαιστίνην ἔνα γέροντα Ἀθηναῖον, διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς Ἐβραίους νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὸν Ναόν των, νὰ τὸν κάμη ναὸν τοῦ Ὄλυμπίου Διός.

Αὕτὸς ἔξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἐμόλυνε τὸν Ναὸν μὲ εἰδωλολατρικά θυσίας· ἐπίσης ἀπηγόρευσεν εἰς

τοὺς Ἰουδαίους ὅχι μόνον νὰ ἔχουν τὴν ἰδικήν των θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ νὰ λέγωνται κἄν ἀκόμη Ἰουδαῖοι. Μάλιστα ἡνάγκασεν αὐτοὺς νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς ἑορτάς, ποὺ ἐγίνοντο πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου. Ἐὰν κανεὶς δὲν ἥθελε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἑορτάς αὐτάς, κατεδικάζετο εἰς θάνατον.

Τὸν γέροντα Ἐλεάζαρον ἔξηνάγκαζαν νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος καὶ νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, τὸ ὄποιον ἡ Ἰουδαϊκὴ θρησκεία ἀπαγορεύει· αὐτὸς δῆμως δὲν ὑπῆκουε. Μερικοὶ φίλοι του τὸν παρεκάλουν νὰ φάγῃ ἢ τούλαχιστον νὰ ὑποκριθῇ. ὅτι τρώγει, διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν ἐλεύθερον. Ὁ Ἐλεάζαρος δῆμως δὲν ἔδέχετο καὶ ἔλεγε :

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἐμέ, ποὺ εἶμαι γέρων ἐνενήκοντα ἐτῶν, νὰ γίνω ύποκριτής καὶ νὰ δώσω εἰς τοὺς νέους παράδειγμα, ὁ γέρων Ἐλεάζαρος ἔγινεν ἀλλόφυλος. Προτιμῶ νὰ ἀποθάνω γενναῖος καὶ καθαρὸς εἰς τὴν ψυχὴν καὶ νὰ τιμωρηθῶ ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὄποιος δύναται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἄλλην νὰ μὲ τιμωρῇ.

Αὐτὰ εἶπε καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ μαρτύριον.

Τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του ἔφωναξεν :

Οἱ νέοι θά μὲ ἔχουν παράδειγμα, ὅτι ἐπροτίμησα τὰς σκληρὰς πληγὰς τοῦ θανάτου ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος.

71. Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΗΣ

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐμαρτύρησαν καὶ ἐπτὰ ἀδελφοὶ μὲ τὴν μητέρα των.

‘Ο βασιλεὺς Ἀντίοχος συνέλαβεν αὐτοὺς καὶ τὴν μητέρα των καὶ τοὺς ἡνάγκασε νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ τὴν πατρίδα των. Αὐτοὶ δῆμως δὲν ἔδέχοντο.

Ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐπέμενεν, ἔνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ περισσότερον θαρραλέος, εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα :

Βασιλεῦ, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀποθάνωμεν, παρὰ νὰ παραβῶμεν τοὺς ὡραίους νόμους τῶν προγόνων μας.

‘Ο βασιλεὺς ἐθύμωσε μὲ αὐτὸν καὶ διέταξε νὰ ἀρχίσῃ τὸ μαρτύριον· ἡ μῆτηρ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ νὰ βλέπουν.

· “Ἐρριψαν τότε τὸν πρῶτον ἀδελφὸν εἰς τὴν πυράν.

Οι ἀδελφοί, ποὺ ἔβλεπαν, παρηγοροῦσαν τὴν μητέρα των καὶ ἔλεγαν εἰς αὐτήν :

Μητέρα, μὴ λυπήσαι, δ Θεός βλέπει.

Ἄφοῦ ἐμαρτύρησεν δ πρῶτος, ἐπῆραν τὸν δεύτερον καὶ εἶπαν καὶ εἰς αὐτόν :

Σὺ θέλεις νὰ ἀρνηθῆς τὴν θρήσκείαν σου καὶ τὴν πατρίδα σου, διὰ νὰ μὴ σὲ βασανίσωμεν ;

Ἄλλὰ καὶ αὐτός, δπως καὶ δ πρῶτος, δὲν ἐδέχθη καὶ ἐμαρτύρησεν.

Καὶ οἱ ἄλλοι, χωρὶς νὰ περιμένουν νὰ τοὺς φωνάξουν οἱ δῆμιοι, ἐπλησίασαν μόνοι των εἰς τὸ μαρτύριον καὶ εἶπαν :

‘Ο οὐρανὸς μᾶς ἔδωσε τὴν ζωὴν χάριν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος τὴν θυσιάζομεν.

‘Ο βασιλεὺς καὶ δλοι δσοι ἡσαν πλησίον των, ἐθαύμασαν.

“Οταν ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ, δ βασιλεὺς παρεκάλεσε καὶ αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν του καὶ τὴν πατρίδα, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ καὶ πλούτη πολλὰ καὶ νὰ τὸν κάψῃ εύτυχῇ καὶ φίλον του. Ἄλλὰ ὁ νέος καὶ πάλιν δὲν ἐδέχθη.

“Οταν δ βασιλεὺς εἶδεν, ὅτι δὲν ἡμποροῦσε νὰ μεταπείσῃ τὸν νέον αὐτὸν ἐκάλεσε τὴν μητέρα του καὶ τῆς εἶπεν, ὅτι θὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱόν της μεγάλην θέσιν, ἐὰν τοῦ ἀλλάξῃ τὴν ἰδέαν.

‘Η μήτηρ του τότε ἐπλησίασεν εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ παιδιοῦ της, ποὺ ἦτο ἔτοιμον νὰ μαρτυρήσῃ καὶ εἶπε :

Γύρισε, παιδί μου, τὰ βλέμματά σου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κοίταξε τὸν Θεόν. Αὐτὸς ἐδημιούργησεν δλον τὸν κόσμον καὶ ἡμᾶς. Μίαν ἡμέραν καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς ἀδελφούς σου θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ, αὐτὸν δὲ τὸν ἀσεβῆ βασιλέα θὰ τιμωρήσῃ.

‘Ο νέος μόλις ἤκουσεν αὐτά, ἔλαβε περισσότερον θάρρος, ἐστράφη πρὸς τοὺς δημίους καὶ εἶπε :

Τί περιμένετε; δὲν ὑπακούω εἰς τὸν νόμον τοῦ βασιλέως· ὑπακούω μόνον εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ καὶ σύ, βασιλεῦ, γνώριζε, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ τιμωρηθῆς ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι εἶσαι ἀσεβής.

“Ετσι ἐμαρτύρησε καὶ ὁ νέος αὐτὸς καὶ ὕστερα ἀπὸ αὐτὸν ἐμαρτύρησε καὶ ἡ μητέρα του.

72. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (Α. Μακ. 2)

Οι Ἐβραῖοι ύπεφεραν πάρα πολὺ ἀπὸ τὸν Ἀντίοχον. Δι αὐτὸ πολλοὶ ἔφευγαν καὶ ἐπήγαιναν νὰ κρυφθοῦν εἰς τὰ ὅρη καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἐρημικά. Ἐφυγε καὶ ἔνας Ἱερεύς, ὁ Ματταθίας, γέρων ἑκατὸν περίπου ἑτῶν, ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Μωδεῖν (πλησίον τῆς Ἰόπης) μὲ τὰ πέντε τέκνα του.

Ἐκεῖ μίαν ἡμέραν ἦλθαν ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ ἔξαναγκάσουν τοὺς κατοίκους νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς ψευδεῖς θεούς. Ἐμαζεύθησαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Ματταθίας καὶ τὰ τέκνα του.

Οι ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως εἶπαν εἰς τὸν Ματταθίαν :

Σὺ εἶσαι ἄρχων εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν. "Ἐλα νὰ θυσιάσῃς εἰς τὰ εἴδωλα, δπως ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις. "Αν θυσιάσῃς, θὰ γίνης φίλος τοῦ βασιλέως, ὁ ὅποιος θὰ σοῦ δώσῃ πολλὰ χρήματα.

Ο Ματταθίας, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ αὐτὴν τὴν κακὴν συμβουλὴν καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, εἶπε :

Καὶ ἀν δύο ύπακούσουν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἀπαρνηθοῦν τὴν θρησκείαν, ἔγω, τὰ τέκνα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου δὲν θὰ ἀπαρνηθῶμεν τὴν θρησκείαν καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν εἰς τὰ εἴδωλα.

Μόλις ὁ γέρων Ἱερεύς Ματταθίας εἶπεν αὐτά, εἰς ἀσεβής Ιουδαῖος, ἀντὶ νὰ παραδειγματισθῇ ἀπὸ τὸν γέροντα Ματταθίαν, ἐπλησίασε, διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα.

Ο Ματταθίας τὸν εἶδε καὶ τόσον πολὺ ἐταράχθη, ὥστε δὲν ἀφῆσεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ καὶ εἶπεν εἰς δύος, ποὺ ἦσαν ἔκει μαζευμένοι καὶ τὸν ἔβλεπαν :

"Ολοι δοὶ ἀγαπᾶτε τὴν θρησκείαν τῶν προγόνων μας, ἐλάτε μαζὶ μου.

Πολλοὶ τότε ἐπῆγαν μαζὶ του. Ἐξεδίωξαν τοὺς ἔχθρους ἀπὸ τὰς διαφόρους πόλεις καὶ χωρία, ἐκρήμνισαν τοὺς εἰδωλολατρικοὺς βωμούς καὶ ἔφεραν πάλιν τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των.

Ο Ματταθίας, ποὺ ἦτο πολὺ γέρων, ἐνόησεν, δτι θὰ ἀποθάνη καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱόν του Ἰούδαν, ποὺ τὸν ἔλεγαν καὶ

Μακκαβαῖον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ δυνατὸς καὶ ὅμοιος μὲ λέοντα.

‘Ο ‘Αντίοχος ἔστειλε πολλάς φοράς στρατὸν νὰ πολεμήσῃ τοὺς ‘Ἐβραίους. ‘Αλλὰ αὐτοὶ μὲ ἀρχηγόν των τὸν Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον κατώρθωσαν νὰ νικήσουν τὸν στρατὸν τοῦ ‘Αντιόχου.

Τὸ 165 π.Χ. ὁ Ἰούδας εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔκτισε νέον θυσιαστήριον καὶ ἔκαμε νέα ἐγκαίνια εἰς τὸν Ναόν, τὸν ὁποῖον εἶχαν μολύνει οἱ εἰδωλολάτραι μὲ τὰς εἰδωλολατρικὰς τῶν θυσίας.

Κατόπιν ὁ Ἰούδας ἔξηκολούθησε τὸν πόλεμον, ἀλλὰ εἰς μίαν μάχην ἀπέθανε.

Μετὰ τὸν Ἰούδαν ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν ὁ ἀδελφός του Σίμων, ὁ ὁποῖος ἐκυρίευσε τὴν Σιών καὶ ἐπέτυχε νὰ γίνουν οἱ ‘Ἐβραῖοι ἀνεξάρτητοι (τὸ 142 π.Χ.).

73. ΕΡΙΔΕΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

“Οταν ἀπέθανεν ὁ Σίμων, διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱός του Ἰωάννης ‘Υρκανός.

Τότε ἐγίνοντο ταραχαὶ εἰς τὴν Συρίαν. ‘Ἐπωφελήθη αὐτὸς ὁ Ἰωάννης ‘Υρκανὸς καὶ ἐπῆρε τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Περαίαν καὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἀπὸ τὴν Συρίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνῆκαν.

Ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρουσιάζονται οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαμαρεῖται.

Οἱ Φαρισαῖοι (ἀποχωρισμένοι) ἦσαν γνήσιοι Ἰουδαῖοι καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὰς συνηθείας, ποὺ εἶχαν ἀπὸ τοὺς προγόνους τῶν οἱ ‘Ἐβραῖοι.

Οἱ Σαδουκαῖοι ἦσαν ἀντίθετοι τῶν Φαρισαίων καὶ δὲν ἦσαν ἔχθροὶ τῶν ξένων καὶ τῶν συνηθειῶν των.

“Υστερα ἀπὸ τὸν Ἰωάννην ‘Υρκανὸν οἱ ‘Ἐβραῖοι ἤρχισαν νὰ παραβαίνουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶχαν ὄμόνοιαν καὶ δὲν προσεπάθουν νὰ ὀργανωθοῦν.

Ἐίχαν λοιπὸν ταραχάς καὶ ἐμφυλίους πολέμους. Εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἀνεμειγνύοντο καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδουκαῖοι.

Τὰ κράτη ὅταν ἔχουν ἔριδας, καταστρέφονται. Διὰ τοῦτο

καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κράτους δὲν ἥργησε νὰ ἔλθῃ. Τὸ 60 π.Χ. ὁ στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων Πομπήιος, ἀφοῦ ἐνίκησεν εἰς διαφόρους πολέμους, ἔφθασεν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἔβάδισεν ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλήμ. Οἱ κάτοικοι ἀνεστατώθησαν, ἀλλὰ δὲν ἤμπορεσαν νὰ νικήσουν καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἔγιναν κύριοι τῆς πόλεως.

Τότε ὁ Πομπήιος μὲ τὸν στρατόν του εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναόν. Δὲν ἔθιξεν ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτόν, ἄφησε μάλιστα τοὺς Ἰουδαίους νὰ εἶναι ἐλεύθεροι εἰς τὴν θρησκείαν των, ἔδωσε πολλὰ διοικητικὰ προνόμια εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ ὑπέταξε τὴν Παλαιστίνην εἰς τὸν Ρωμαῖον ἄρχοντα (ἀνθύπατον) τῆς Συρίας.

Ἄργοτερα ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων Ἀντώνιος διώρισε βασιλέα τῶν Ἐβραίων τὸν Ἡρώδην, ὁ ὁποῖος ὑπήκουεν εἰς τοὺς Ρωμαίους.

‘Ο βασιλεὺς Ἡρώδης ἦτο ἄνθρωπος πολὺ κακός. Οἱ Ἐβραῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτὸν πολὺ. Διὰ τοῦτο καὶ μὲ μεγαλύτερον πόθον ἐπερίμεναν τώρα νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, διὰ τὸν ὁποῖον εἶχαν ὄμιλήσει οἱ προφήται.

Καὶ πράγματι! Εἰς τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου ὁ Μεσσίας θὰ ἥρχετο· ὅχι ὅμως διὰ νὰ σώσῃ μόνον τοὺς Ἐβραίους ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἀλλὰ ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἡ πρὸ τῶν Πατριαρχῶν περίοδος.

	Σελ.
1. Ἡ δημιουργία	5
2. Ἡ τιμωρία τῶν πρωτοπλάστων	6
3. Ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἀβελ	7
4. Ὁ κατακλυσμός	8
5. Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ — Ἡ διασπορὰ	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Οἱ Πατριάρχαι.

6. Ὁ Ἀβραὰμ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Χαναὰν	10
7. Ὁ Ἀβραὰμ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Λώτ	10
8. Ἡ θυσία τοῦ Ἰσαὰκ	11
9. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ	12
10. Ὁ Ἰσαῦ καὶ ὁ Ἰακὼβ	14
11. Ὁ Ἰακὼβ εἰς τὴν Χαρὰν	15
12. Ὁ Ἰακὼβ ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του	16
13. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ	18
14. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν	20
15. Ὁ Ἰωσήφ ἀρχων τῆς Αἴγυπτου	21
16. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον	22
17. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του	23
18. Ὁ Ἰακὼβ εἰς τὴν Αἴγυπτον	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Οἱ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

19. Εἰς τοὺς Ἐβραίους γεννᾶται ἀρχηγός. Ὁ Μωυσῆς	28
20. Αἱ πληγαὶ τοῦ Φαραὼ	30
21. Οἱ Ἐβραῖοι διαβαίνουν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν	32
22. Ὁ Θεὸς τρέφει τοὺς Ἐβραίους εἰς τὴν ἔρημον	33

	Σελ.
23. Αἱ ἐντολαι τοῦ Θοῦ	35
24. Ὁ τελετουργικὸς νόμος τῶν Ἐβραίων	37
25. Οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Ἐβραίων	38
26. Τιμωρία τῶν Ἐβραίων νὰ περιπλανῶνται τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ερημον	39
27. Ὁ θάνατος τοῦ Μωυσέως	40
28. Οἱ Ἐβραῖοι εἰς τὴν Χαναάν	42
29. Ὁ ησοῦς τοῦ αυῆ ἀπογαιρετῷ τοὺς Ἐβραίους	44
30. Ὁ εὐσεβὴς Ἰώβ	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ἡ ἑποχὴ τῶν Κριτῶν.

31. Τί ἦσαν οἱ Κριταὶ	47
32. Ἡ Δεβώρα	48
33. Ἡ Γεδεὼν	49
34. Ἡ φιλοπατρία τοῦ Ἰεφθάε καὶ τῆς θυγατρός του	51
35. Ὁ Σαμψών	53
36. Ἡ Ρούθ	55
37. Ἡ Ἀννα	57
38. Ὁ Σαμουήλ	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Οἱ βασιλεῖς.

39. Ὁ βασιλεὺς Σαούλ εἶναι δυστυχής	61
40. Ὁ Δαβὶδ χρίεται βασιλεὺς καὶ νικᾷ τὸν Γολιάθ	62
41. Ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Ἰωνάθαν φίλοι	64
42. Ὁ Σαούλ καὶ ὁ Δαβὶδ φίλοι	66
43. Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς	66
44. Ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ λατρεύει τὸν Θεόν	69
45. Ὁ Δαβὶδ τιμωρεῖται	70
46. Ὁ βασιλεὺς Σολομών	71
47. Ὁ Ναὸς	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Διαίρεσις καὶ καταστροφὴ τοῦ Ἐβραϊκοῦ βασιλείου.

48. Τὸ βασίλειον τῶν Ἐβραίων χωρίζεται εἰς δύο	74
I. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ.	
49. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ Ἱεροβοάμ τιμωρεῖται	75
50. Οἱ φροφῆται	76